

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Petra Vachulková

Trestný čin zpronevěry dle § 206 TZ

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.

Katedra Trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): duben 2018

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 170 587 znaků včetně mezer.

Petra Vachulková
diplomantka

V Praze dne _____

Děkuji panu prof. JUDr. Jiřímu Jelínkovi, CSc., vedoucímu mé diplomové práce, za cenné rady a připomínky poskytnuté při zpracování této práce. Dále děkuji své rodině za podporu v průběhu celého studia na Právnické fakultě a svému snoubenci Mgr. Danielovi Buzu za pomoc s překlady pro zpracování kapitoly sedmé této práce a také za podporu a trpělivost v průběhu zpracování práce.

Obsah

1 Úvod	5
2 Zpronevěra jako jeden z trestných činů proti majetku	8
3 Historie právní úpravy zpronevěry	12
3. 1. Úvodní výklady k historii	12
3. 2. Úprava zpronevěry v Říšském zákoníku	13
3. 3. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1950.....	15
3. 4. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 1. 1962 – 30. 6. 1990...17	
3. 5. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 7. 1990 – 31. 12. 1991.19	
3. 6. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 1. 1992 – 31. 12. 1993.20	
3. 7. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 1. 1994 – 30. 6. 2006...22	
3. 8. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 7. 2006 – 31. 12. 2009.24	
3. 9. Úprava zpronevěry v Trestním zákoníku z roku 2009, znění 1. 1. 2010 – 31. 5. 201526	
3. 10. Úprava zpronevěry v Trestním zákoníku z roku 2009, znění 1. 6. 2015 – 31. 1. 2017	29
4 Zpronevěra de lege lata.....	31
4. 1 Aktuální právní úprava	31
4. 2 Rozbor jednotlivých znaků základní skutkové podstaty	33
4. 2. 1 Objekt	33
4. 2. 2 Předmět útoku.....	35
4. 2. 3 Objektivní stránka	39
4. 2. 4 Subjekt.....	46
4. 2. 5 Subjektivní stránka	49
4. 3 Zpronevěra spáchaná osobou, která má zvlášť uloženo chránit zájmy poškozeného jako jedna z kvalifikačních okolností	52
5 Zpronevěra spáchaná v souvislosti s leasingem	57
6 Vymezení zpronevěry ve vztahu ke skutkovým podstatám některých dalších trestných činů proti majetku.....	62
6. 1 Vymezení zpronevěry ve vztahu k podvodu	63
6. 2 Vymezení zpronevěry ve vztahu ke krádeži.....	65
6. 3 Vymezení zpronevěry ve vztahu k neoprávněnému užívání cizí věci.....	68
6. 4 Vymezení zpronevěry ve vztahu k porušení povinnosti při správě cizího majetku	70
7 Srovnání české úpravy zpronevěry s vybranými zahraničními úpravami	72
7. 1 Srovnání s rumunskou právní úpravou.....	73
7. 2 Srovnání s moldavskou právní úpravou	76
8 Zpronevěra de lege ferenda	78

9 Závěr.....	81
Seznam použitých zdrojů.....	84
Seznam příloh.....	93
Příloha č. 1.....	94
Příloha č. 2.....	95
.....	96
Příloha č. 3.....	102
Název diplomové práce v Českém jazyce, abstrakt v Českém jazyce, tři klíčová slova v Českém jazyce.....	103
Název diplomové práce v Anglickém jazyce, abstrakt v Anglickém jazyce, tři klíčová slova v Anglickém jazyce.....	105

1 Úvod

„Vlastnictví je nedotknutelné a posvátné právo“

Deklarace práv člověka a občana, 1789

Od roku 2010 je na území České republiky účinný nový trestní zákoník, ucelený trestní kodex, který vzhledem k historickým konsekvencím naše země již velmi potřebovala. Předchozí trestní zákon byl přijat v době socialistického Československa, kdy zdaleka nebyla hlavní prioritou trestněprávní úpravy ochrana základních lidských práv a svobod jednotlivce. Naopak zákon byl přijat v době, kdy neoprávněný zásah do těchto práv byl spíše pravidlem než výjimkou. Jak uvádí důvodová zpráva k trestnímu zákoníku, cílem nové trestněprávní úpravy je zejména vyslovení diskontinuity s úpravou předchozí. Ačkoliv si zákonodárce je plně vědom, že v demokratickém právním státě stojí trestní právo až jako nejzazší prostředek ochrany, stanovuje jako hlavní účel trestního kodexu ochranu základních lidských práv a svobod. V některých případech může být do základních práv zasazeno takovým způsobem, že ochrana v rámci jiných odvětví právního řádu již nemůže být brána jako dostačující.

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila ustanovení § 206 trestního zákoníku, které pod názvem Zpronevěra chrání jedno ze základních lidských práv, a sice vlastnictví. Česká republika je demokratickým právním státem založeným na tržním hospodářství, význam ochrany vlastnictví je tedy nezpochybnitelným jak z hlediska rozvoje ekonomických vztahů v rámci jednotlivých odvětví, tak i prosperity celého státu. Domnívám se, že na ekonomickou konkurenceschopnost státu ve vztahu k zahraničí má značně pozitivní vliv schopnost státu (orgánů činných v trestním řízení) potírat majetkovou kriminalitu.

Zpronevěru považuji za trestný čin, u něhož má ochrana vlastnických vztahů z pohledu ekonomické prosperity celého státu ještě palčivější význam. V rámci řady ekonomických vztahů je žádoucí, aby třetí osoba určitým způsobem nakládala se svěřenými cizími hodnotami, a tedy v ní ze strany obvykle vlastníka byla svěřena důvěra. S touto potřebou se setkáváme téměř ve všech oblastech lidské činnosti, jak pravidelně upozorňují i média, nezáleží na tom, zda osoba platí dítěti zájmový kroužek, je majitelem restaurace nebo kupuje nemovitost prostřednictvím advokátní úschovy, ve všech těchto případech a také v mnoha dalších se stává potenciálním poškozeným trestným činem zpronevěry. Jakkoliv má poškozený z pohledu teorie rozsáhlá práva v trestním řízení a existuje možnost následného

nahrazení škody, spácháním trestného činu již došlo v důsledku prolomení důvěry k narušení ekonomického vztahu a tedy i snížení ekonomické prosperity a efektivity v rámci konkrétní lidské činnosti. Právě z těchto důvodů jsem se rozhodla pojednat o zpronevěře, pátém nejčastějším trestném činu proti majetku.

Co se týče obsahu této práce, ráda bych v prvních dvou kapitolách zpronevěru takzvaně zasadila do kontextu, kdy o této nejprve pojednám z pohledu současnosti jako o jednom z trestných činů proti majetku, abych ji v druhé kapitole následně zařadila do kontextu historického a prostřednictvím srovnání s aktuální právní úpravou upozornila na vývojové změny tohoto trestného činu a společenské důvody, které k nim vedly.

Vzhledem k tomu, že zásadním předpokladem vzniku trestní odpovědnosti za zpronevěru je naplnění znaků skutkové podstaty, budu značnou část své práce věnovat právě jejímu rozboru, kdy se nejprve zaměřím na znaky základní skutkové podstaty, jímž vyhradím kapitolu čtvrtou pojednávající o zpronevěře „*de lege lata*“. Co se týče kvalifikovaných skutkových podstat, budu se jimi zabývat již v souvislosti s jejich zavedením do českého trestního práva, v kapitole pojednávající „*o historickém vývoji zpronevěry*“. O kvalifikační okolnosti spáchání zpronevěry *osobou, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného*, pojednám v kapitole „*de lege lata*“ podrobněji, a to zejména proto, že dle mého názoru skýtá řadu výkladových specifik. Následující kapitolu pak budu věnovat dalšímu v praxi se vyskytujícímu specifiku, a sice zpronevěře spáchané v souvislosti s uzavřenou leasingovou smlouvou, která v praxi činí potíže již od devadesátých let.

Co se týče skutkových podstat, nezůstanu jen u zpronevěry samotné, ale pokusím se ji rovněž vymezit vůči ostatním majetkovým trestným činům, neboť právě toto způsobuje v aplikační praxi časté problémy. Aplikační praxe obecně nebývá příliš jednotná při trestněprávní kvalifikaci jednotlivých skutkových okolností, a otázka, zda k naplnění toho či kterého trestného činu jednáním obviněného došlo, tak bývá zodpovídána na základě rozhodnutí vyšších soudních instancí. Platná právní úprava totiž mnohdy neposkytuje jednoznačné odpovědi a řada typových znaků je dokreslována právě judikaturou.

V posledních dvou kapitolách této práce se budu věnovat srovnání s vybranými zahraničními úpravami (konkrétně *s rumunskou a moldavskou*) a také úvahám *de lege ferenda*, v rámci kterých si budu pokládat otázku, na kolik je současný stav dokreslování typových znaků trestných činů judikaturou žádoucí z hlediska zachování právní jistoty, a jak by se konkrétně u zpronevěry případně dal do budoucna změnit.

2 Zpronevěra jako jeden z trestných činů proti majetku

Zpronevěra se v systematicce trestního zákoníku řadí do hlavy páté zvláštní části mezi trestné činy proti majetku, jejichž společným předmětem ochrany je vlastnictví, majetek jako celek a také zájmy na ochraně některých nehmotných hodnot.¹ Ačkoliv je v hlavě páté obsažena úprava celkem dvaceti osmi trestných činů, nejsou tyto zákonodárcem již nikterak více členěny do dílů, jak je typické pro systematiku jiných hlav zvláštní části.² I přes tento dle mého názoru legislativní nedostatek jsou uvedené trestné činy členěny alespoň teorií. Jelínek je člení na základě typického jednání a následku na trestné činy obohacovací, poškozovací, neoprávněného užitku a na trestné činy typické ziskem prospěchu z trestné činnosti někoho jiného.³ Zpronevěra se spolu s podvody a krádežemi řadí mezi trestné činy obohacovací,⁴ které jsou na celkové majetkové kriminalitě nejvíce zastoupeny.⁵

Na kriminalitě v České republice jsou dlouhodobě nejvíce zastoupeny právě trestné činy proti majetku. Tento neblahý trend se dříve vysvětloval jako reakce na chudobu a zohlednění cen jednotlivých, pro život jedince základních, komodit. Tato vysvětlující teorie ale byla vyvrácena s ohledem na přetrvávající prim majetkové kriminality i přes narůstající životní úroveň. V současné době, kdy je životní úroveň v České republice relativně vysoká, se neustávající vysoká čísla páchaných majetkových trestných činů vysvětlují s ohledem na potřebu pachatelů získat určitou prestiž ve společnosti, které by ve svém současném životním nastavení nebyli schopni dosáhnout legální cestou. Lze tak s trochou nadsázky konstatovat, že pachatelé majetkové trestné činnosti jsou k jejímu páchání nuceni neblahým působením v blahobytu žijící konzumní společnosti.⁶

---

¹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 630.

² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

³ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 632 - 633.

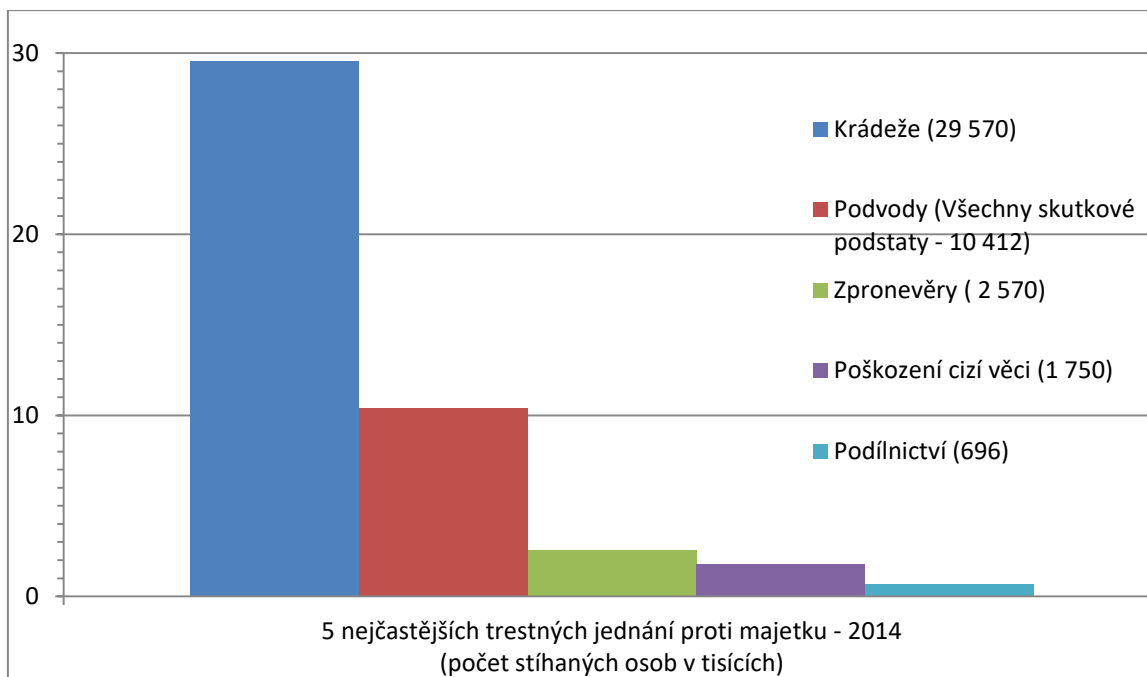
⁴ JELÍNEK, Jiří. 2017, op. cit. s. 632 - 633.

⁵ KUČTA, Josef. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné: zvláštní část*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. s. 133.

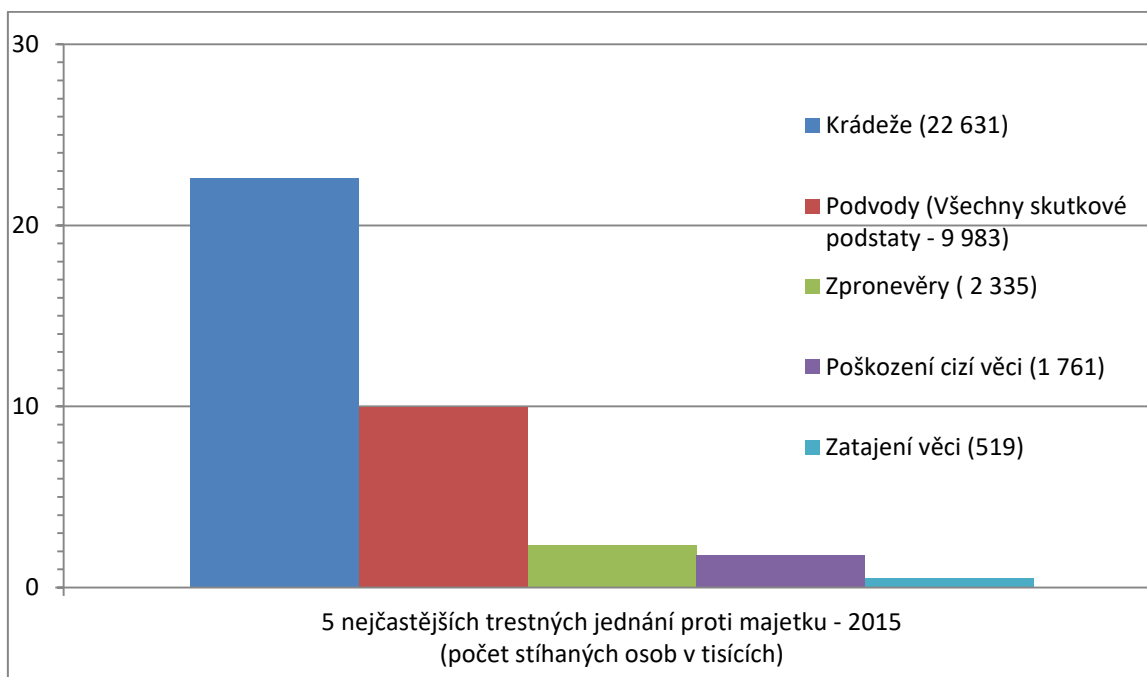
⁶ GRÍVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 262 – 266, 271 – 272.

Pro ilustraci této kapitoly a aktuálního zařazení zpronevěry do kontextu ostatních majetkových trestných činů jsem samostatně zpracovala některá dostupná data Policie ČR, konkrétně statistiky kriminality za období let 2016, 2015 a 2014. Uvedená data jsem pro větší názornost zpracovala graficky, jak jsou čtenářům k vidění níže. Jsem si vědoma, že zpracováním dat za pouhé tři roky nemohou dokazovat existenci žádných skutečností, proto bych touto výšečí aktuálních policejních dat chtěla pouze potvrdit setrvačnost trendu uváděného v odborných publikacích (citovaných výše), kde je upozorňováno na převahu obohacovacích trestných činů ve vztahu k ostatním trestným činům proti majetku. Každý jednotlivý graf zobrazuje pět nejčastějších trestných jednání proti majetku, a to na základě hodnotícího hlediska počtu stíhaných osob za daný trestný čin v daném roce. K tomu jen upozorňuji, že data z roku 2016 byla v prosinci 2017 na stránkách Policie ČR zveřejněna v neúplné podobě, kdy neobsahovala data týkající se měsíce prosince za příslušný rok. Pro sestavování grafů jsem ale z ilustrativních důvodů použila i tato ne zcela úplná data, protože se domnívám, že pro demonstraci významu zpronevěry budou i tato dostačující. V době dokončování této práce ale již citovaný URL odkaz týkající se roku 2016 není dostupný a statistiky, které jsou v současnosti na stránkách policie ČR zveřejněny, k tomuto roku již neobsahují stejný typ dat, který jsem pro vytvoření grafů používala. S ohledem na tyto skutečnosti připojuji relevantní výseč tabulky týkající se statistiky kriminality za rok 2016, zveřejněnou v prosinci 2017 na stránkách Policie ČR jako přílohu této práce, aby byla také čtenářům této práce dostupná data, ze kterých jsem vycházela.

Na co jsem při studiu policejních statistik narazila, a na co je dle mého názoru třeba upozornit, je skutečnost, že dle policejního členění jsou trestné činy proti majetku někdy také řazeny do hospodářské kriminality, a to s ohledem na vyšší škodu konkrétním skutkem způsobenou. Před získáním absolutních čísel jsem tedy musela rovněž provádět matematické operace.

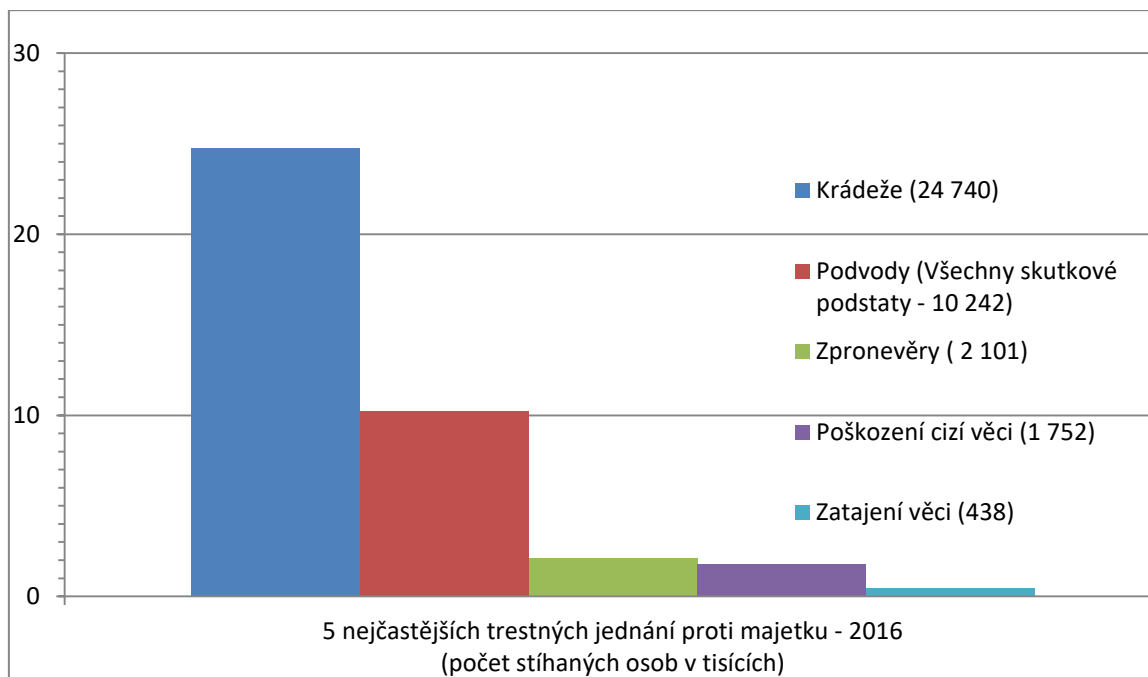
Graf vytvořen diplomantkou na základě dat Policie ČR.⁷

Graf vytvořen diplomantkou na základě dat Policie ČR.⁸

⁷ *Kriminalita* [online]. Česká republika: PČR, 2014 [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2014.aspx>

⁸ *Kriminalita* [online]. Česká republika: PČR, 2015 [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2015.aspx>

Graf vytvořen diplomantkou na základě dat Policie ČR.⁹

⁹ *Kriminalita* [online]. Česká republika: PČR, 2016 [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>

3 Historie právní úpravy zpronevěry

3. 1. Úvodní výklady k historii

Potřebu lidské společnosti sankcionovat jednání odpovídající znakům trestného činu zpronevěry obsaženého v účinném trestním zákoníku dokládá již Chammurapiho zákoník. Několik typů zpronevěry, upravených v téměř čtyři tisíce let starém zákoníku, je zřejmě důkazem toho, že se toto trestné jednání nevyskytovalo ojediněle, a společnost se s ním, podobně jako dnes, potýkala napříč různými lidskými činnostmi. V době Chammurapiho tak byla stíhána *zpronevěra části stáda pastýřem, zpronevěra přepravovaného či uschovaného zboží a zpronevěra svěřené částky takzvaným šamalem* (dnešním obchodním zástupcem). Všechny typy Chammurapiho zpronevěry byly sankcionovány peněžní náhradou v diferencovaných násobcích zpronevěřené hodnoty. Lze tedy usuzovat, že tehdejší společnosti záleželo zejména na náhradě svěřených hodnot a kompenzaci způsobené škody vzniklé v důsledku nemožnosti se svěřenými hodnotami nakládat. Považuji za velmi zajímavé, že již právní předpis starověké Mezopotámie pod hlavičkou kazuistické právní úpravy popisoval skutkové okolnosti zpronevěry, o nichž se téměř v totožném znění dočteme i v odsuzujících rozsudcích vydaných soudobými českými soudy. Znamená to snad, že společnost ani za čtyři tisíce let nenašla způsob, jak uvedenému trestnímu jednání efektivně předcházet?¹⁰

Přesto, že jsem se v předchozím odstavci pokusila nastínit právní úpravu zpronevěry v době starověké Mezopotámie, nedávám si za cíl popsat toto protiprávní jednání napříč celým historickým obdobím. Smyslem předchozího textu mělo být pouze poukázání na hluboký historický význam zpronevěry a také zajímavé uvedení kapitoly pojednávající o historii tohoto trestného činu. Vzhledem k nehistorickému zaměření této práce se budu dále zaměřovat na historii zpronevěry až od roku 1852, která je i v tomto relativně krátkém historickém období poměrně obsáhlá.

---

¹⁰ KLÍMA, Josef. *Nejstarší zákony lidstva: Chammurapi a jeho předchůdci*. 1. vyd. Praha: Academia, 1979, s. 203 - 204, 286 - 287, 338.

3. 2. Úprava zpronevěry v Říšském zákoníku

Zákon č. 117 z roku 1852 o zločinech, přečinech a přestupcích, takzvaný **Říšský zákoník**, platný na našem území téměř sto let, obsahoval poměrně rozsáhlou úpravu trestného činu zpronevěry, jejíž součástí byla i řada moderních institutů používaných trestním právem dodnes. Zákon je rozdělen na dva díly, kdy zpronevěra je obsažena v obou z těchto dílů. Ve vztahu k dnešní úpravě lze připodobnit první díl nazvaný *o zločinech* k úpravě dnešního trestního kodexu, díl druhý *o přečinech a přestupcích* se více podobá dnešní úpravě přestupkového práva.¹¹

Úprava zpronevěry jako zločinu je v dílu prvním obsažena v hlavě dvacáté první nazvané *O krádeži a zpronevěře*. Říšský zákoník obsahoval dvě skutkové podstaty zločinu zpronevěry, které se lišily podle subjektu. V prvním případě se zločinu mohl dopustit pouze ten, komu byla věc svěřena z důvodu „*jeho úřadu veřejného, anebo zvláštního příkazu vrchnostenského nebo obecního*“. Jednalo se tedy o zvláštní druh zpronevěry spáchaný úřední osobou, která byla odpovědná za zločin od částky nad 150 korun.¹² Jak dokládá Československá judikatura, proto, aby mohl být úředník odpovědný za tento typ zpronevěry, nemusely ho služební předpisy opravňovat přijímat od občanů peníze, stačilo, že platící osoba takové jeho oprávnění předpokládala.¹³ V účinném trestním zákoníku speciální skutková podstata zpronevěry spáchané úřední osobou v současné době absentuje, nicméně je velmi pravděpodobné, že se v trestním kodexu do roku 2019 objeví obdobná skutková podstata, jakou nalezneme v zákoníku z roku 1852. V červenci 2017 byla přijata směrnice EU č. 2017/1371, která ukládá členským státům v základu shodnou skutkovou podstatu implementovat do národních trestních kodexů. Typově druhá skutková podstata zločinu zpronevěry v Říšském zákoníku považovala za pachatele kohokoliv, komu byla věc v hodnotě vyšší jak 600 korun svěřena a tento si věc přisvojil nebo zadržel.¹⁴ V případě takzvané úřednické zpronevěry hrozil žalář do pěti let, v případě civilní zpronevěry od šesti měsíců do jednoho roku. Jako kvalifikační okolnost, za níž byl ukládán žalář od pěti do deseti let, se u

---

¹¹ Zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích.

¹² Ustanovení § 181 zákona č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích.

¹³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky, ze dne 8. 11. 1930, sp. zn.: Zm I 580/30, in: Vážný (Sbírka rozhodnutí NS 1919 – 1945), [online]. [cit. 13. 11. 2017] Dostupné z <http://www.beck-online.cz/>

¹⁴ Ustanovení § 183 zákona č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích.

úřednické zpronevěry považovala částka přesahující tři tisíce, u civilní zpronevěry pak částka přesahující šest tisíc.^{15, 16}

Na rozdíl od dnešní úpravy, bylo v zákoníku z roku 1852 zvlášť upraveno podílnictví na krádeži a zpronevěře, vyjma odlišné systematiky se ale tento trestný čin velmi podobal dnešnímu znění ustanovení § 214 trestního zákoníku. Historickým bonusem trestněprávního jednání podílnictví na zpronevěře, bylo takzvané „*prošantročení*“.^{17,18}

Druhý díl Říšského zákoníku obsahuje úpravu zpronevěr, které podle dílu prvního nenabývají rázu zločinu. Tyto zpronevěry jsou zákoníkem označeny za přestupky a mohou být postihovány žalářem s horní hranicí trestní sazby šest měsíců. Zvlášť zajímavá je úprava zpronevěr spáchaných mezi příbuznými, jež žijí ve společné domácnosti. Přivlastnění svěřené věci v kruhu rodinném mohlo být stíháno pouze za předpokladu, že o to požádala hlava rodiny.¹⁹ Na této úpravě lze pozorovat snahu tehdejšího zákonodárce rodinné spory ponechat k řešení v rámci rodiny, tedy tam, kde byl i jejich původ. Podobným účelem je veden i dnešní institut trestního stíhání se souhlasem poškozeného.²⁰

---

¹⁵ Zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích.

¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹⁷ Ustanovení § 185 zákona č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích.

¹⁸ Ustanovení § 214 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹⁹ Ustanovení § 460, § 461, § 463 zákona č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích.

²⁰ Ustanovení § 163 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

3. 3. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1950

Trestní zákon č. 86/1950 Sb. zavedl na našem území ochranu dvou typů vlastnictví, a tedy i dva typy trestného činu zpronevěry. Pod ustanovením § 248²¹ se nacházela zpronevěra v podobném znění, jak ji známe dnes, pod ustanovením § 245²² byla obsažena zpronevěra ve vztahu k socialistickému vlastnictví. U obou trestných činů musel pachatel naplnit stejné trestněprávní jednání, tedy nakládat s věcí, jež mu byla svěřena, jako s vlastní. Zda se jednalo o věc soukromého vlastnictví nebo věc z majetku vlastnictví socialistického, mělo za následek značný rozdíl v trestní sazbě, za soukromou zpronevěru hrozila až dvě léta odnětí svobody, za socialistickou zpronevěru až pět let.²³

Jak dokládá rozhodnutí Nejvyššího soudu vedené pod spisovou značkou 1 Tz 126/56, posouzení toho, zda se jedná o soukromé nebo socialistické vlastnictví, rozhodně nebylo jednoznačné, a to dokonce ani v případě, kdy bychom dnešní právní optikou o soukromé povaze vlastnictví vůbec nepochybovali. S ohledem na uvedené rozhodnutí mohla být předmětem socialistického vlastnictví dokonce i odměna za vykonanou práci konkrétního brigádníka, a v případě přisvojení odměny pachatelem mohla nastat trestní odpovědnost za trestný čin rozkrádání socialistického vlastnictví dle § 245 odst. 1 písm. b). Podle Nejvyššího soudu byla mezníkem mezi trestným činem zpronevěry a trestným činem rozkrádání socialistického vlastnictví okolnost, zda byl obviněný, který od doručovatelky převzal odměnu za práci svého spolubydlícího, k převzetí této zásilky pověřen, a také, zda se jednalo o zásilku určenou do vlastních rukou. Pokud by byl obviněný k převzetí pověřen, národní podnik poskytující výplatu by se zprostil odpovědnosti za její doručení, a tedy by již předmětem ochrany nebylo socialistické vlastnictví, ale vlastnictví soukromé, a obviněný by se nakládáním s odměnou jako s vlastní dopustil trestného činu zpronevěry. Naopak pokud

---

²¹ „(1) Kdo s cizí věcí, která mu byla svěřena, nakládá jako s vlastní, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta. (2) Odnětím svobody na jeden rok až deset let bude pachatel potrestán, a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 jako poručník, opatrovník nebo jiná osoba, která má povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo b) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.“

²² „(1) Kdo majetek, který je v socialistickém vlastnictví, rozkrádá tím, že a) zmocní se věci z takového majetku v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní, b) nakládá s věcí z takového majetku, která mu byla svěřena, jako s vlastní, nebo c) ke škodě takového majetku sebe nebo někoho jiného jinak neoprávněně obohatí, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až pět let. (2) Odnětím svobody na tři až deset let bude pachatel potrestán, a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 výdělečně, b) dopustí-li se takového činu jako člen spolčení, c) dopustí-li se takového činu, ač již byl v posledních pěti letech pro takový čin odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nebo d) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost. (3) Odnětím svobody na pět až patnáct let bude pachatel potrestán, je-li činem uvedeným v odstavci 1 způsobena značná škoda. (4) Odnětím svobody na deset až dvacet let bude pachatel potrestán, jestliže činem uvedeným v odstavci 1, jehož se dopustil zneužívaje svého postavení jako veřejný činitel, způsobil značnou škodu.“

²³ Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon.

nebyl pověřen k převzetí zásilky, anebo pokud by se jednalo o zásilku určenou výhradně do vlastních rukou adresáta, dopustil by se trestného činu rozkrádání socialistického vlastnictví. V okamžiku, kde bylo možno uvedené protiprávní jednání považovat za trestný čin dle § 245 trestního zákona, nesl národní podnik stále odpovědnost za řádné doručení odměny brigádníkovi, a byla tak upřednostňována trestněprávní ochrana vlastnictví socialistického.²⁴

Za příznačné pro právní úpravu zpronevěry v obou jejích podobách považuji v tomto legislativním období rozšiřování trestní represe, a to jak ve vztahu k právní úpravě období předcházejícího, tak i k právním obdobím chronologicky navazujícím. Ani jedna z výše popisovaných skutkových podstat neobsahovala jako podmínku trestní odpovědnosti určitou minimální výši způsobené škody. K tomu, aby nevznikala trestní odpovědnost za zpronevěru i při způsobení zanedbatelné škody, mohlo v trestním zákoně posloužit jako vodítko pouze ustanovení § 2, které stanovuje jako jeden ze znaků trestného činu společenskou nebezpečnost.²⁵ O nakolik společensky nebezpečné jednání se v konkrétním případě jednalo, ale záleželo vždy na posouzení soudu. Značně konkrétnější vodítko pro hranici vzniku trestní odpovědnosti bylo obsaženo v zákoně o kárném (disciplinárním) stíhání rozkrádání a poškozování majetku v socialistickém vlastnictví. Uvedený předpis upravoval kárné postihy pro zaměstnance, kteří se dopustili drobného rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Dle ustanovení § 1 odst. 2 nebylo možné stíhat čin proti socialistickému vlastnictví jako kárné provinění, pokud se ho zaměstnanec buď dopustil opakovaně, anebo pokud se jednalo o způsobenou škodu vyšší jak 500 Kčs. Z uvedeného by se tedy dalo usuzovat na vznik trestní odpovědnosti až od způsobené škody vyšší jak 500 Kčs. Je třeba ale říci, že zmíněný předpis upravuje ve vztahu k výši škody pouze „rozkrádání majetku ze socialistického vlastnictví“, a také pouze ve vztahu k zaměstnancům národních podniků. Uvedené je tak třeba shrnout s upozorněním na skutečnost, že právní jistota ve vztahu k vymezení znaků skutkových podstat trestných činů nebyla v té době příliš vysoká a nahrávala tak k větší libovůli při rozhodování v konkrétních skutkových případech.²⁶

---

²⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu, ze dne 10. 8. 1956, sp. zn.: 1 Tz 126/ 56, [online]. [cit. 2. 11. 2017] Dostupné z Codexis.

²⁵ Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon.

²⁶ Zákon č. 24/1957 Sb., o kárném (disciplinárním) stíhání rozkrádání a poškozování majetku v socialistickém vlastnictví.

3. 4. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 1. 1962 – 30. 6. 1990

Úprava v *trestním zákoně č. 140/1961 Sb.* u zpronevěry navázala na rozšiřování trestní represe zavedené předchozím trestním zákonem. Až do roku 1990 nestanovoval trestní zákon jako podmínku vzniku trestní odpovědnosti konkrétní hranici způsobené výše škody. Aplikační praxe se tak při určení výše škody pro vznik trestní odpovědnosti musela spokojit pouze s určitými pomocným vymezením na jiném místě právního řádu. A to konkrétně v § 16 *zákona o místních lidových soudech z roku 1961*, který stanovil, že kdo socialistický majetek poškodí zpronevěrou do výše částky 500 Kčs, dopouští se provinění. Výkladem a contrario lze tedy dospět k závěru, že trestného činu se stejným jednáním mohla osoba dopustit až při způsobení škody přesahující 500 Kčs. Obdobně mimo trestně vymezil výši škody i *zákon z roku 1969, o přečinech*. Ustanovení § 3 tohoto zákona stanovilo, že pokud má být osoba odpovědna za přečin proti socialistickému nebo osobnímu vlastnictví, musí prisvojovacím jednáním způsobit škodu menší jak 1 500 Kčs.^{27, 28, 29}

Oproti předchozí úpravě se znění z roku 1961 naštěstí i pozitivně diferencuje, a to z hlediska možného ukládání sankcí za zpronevěru. Trest odnětí svobody zde již nefiguruje jako jediná možnost postihu, zákon vedle něj připouští také sankci v podobě nápravného opatření nebo peněžitého trestu. Za nejvíce pozitivní změnu považuji možnost ukládání peněžitého trestu, který je dle mého názoru vzhledem k možnému obohacovacímu charakteru spáchané zpronevěry, trestem nejvhodnějším.³⁰

Jiné sankce než trest odnětí svobody ale již nebyly možné při odpovědnosti za zpronevěru upravenou ve druhém odstavci, kde byly jako kvalifikační okolnosti stanoveny „*zvlášť uložená povinnost hájit zájmy poškozeného*“ a „*způsobení značné škody nebo jiného zvlášť závažného následku*“. Jak uvádí i Sovák s Jelínkem, co se rozumí značnou škodou, bylo zákonem určeno až v roce 1990.³¹ Nezbyvá proto než zhodnotit, že kvalifikační znak způsobení značné škody nebyl do té doby opleten příliš velkou právní jistotou. Co se rozumí značnou škodou, bylo vykládáno pouze judikaturou, tedy o tom, co je podmínkou vzniku odpovědnosti za zpronevěru ve druhém odstavci, rozhodovala na místo moci zákonodárné, jak

²⁷ Zákon č. 140/1961 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 1962 do 30. 6. 1990.

²⁸ Zákon č. 38/1961 Sb., o místních lidových soudech.

²⁹ Zákon č. 150/1969 Sb., o přečinech.

³⁰ Ustanovení § 248 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1962 do 30. 6. 1990.

³¹ SOVÁK, Zdeněk a JIŘÍ JELÍNEK. *Trestní zákon a trestní řád: novelizované znění trestních kodexů s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 1994*. Praha: Linde, 1993, s. 104.

by bylo s ohledem na zásadu *nullum crimen sine lege* žádoucí, moc soudní.³² Krátce před přijetím avizované novely (v roce 1987) Nejvyšší soud ve svém stanovisku označil za značnou škodu částku kolem 50 000 Kčs.³³ Ani tímto způsobem stanovená výše škody tak nebyla určena jednoznačně a orgánům aplikujícím právo se tak dostávalo více prostoru pro posouzení značné škody v konkrétním skutkovém případě. Takový stav hodnotím pozitivně, s ohledem na možnost posuzovat specifika konkrétního případu, jako slabinu ale naopak vnímám relativně snadnou zneužitelnost ze strany orgánů aplikujících právo. Trestněprávní jednání zpronevěry je ve znění z roku 1962 formulováno jako „*přivlastnění si věci*“, na místo „*nakládání s věcí jako s vlastní*“ upravené v předchozí právní úpravě.³⁴

Stejně jako v předchozí trestněprávní úpravě, byly i v té z roku 1961 chráněny prostřednictvím zpronevěry dva typy vlastnictví, soukromé pod hlavičkou ustanovení § 248 jako *trestný čin zpronevěry* a socialistické v ustanovení § 132 jako *trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví*, kde byla zpronevěra obsažena jako jeden z typů jednání. Z hlediska ukládání sankcí za oba tyto trestné činy rovněž nedošlo ke změně, co se týče vyššího postihu za trestný čin rozkrádání socialistického vlastnictví. O tom, že ochraně socialistického vlastnictví tehdejší společnost přikládala vyšší význam, svědčí i systematické zařazení tohoto trestného činu v hlavě druhé trestního zákona. Zpronevěra chránící soukromé vlastnictví byla naopak zařazena až v hlavě deváté trestního zákona.³⁵

Jak vyplývá ze stanoviska Nejvyššího soudu ČSSR vydaného *ke zhodnocení rozhodovací praxe soudů v oblasti trestných činů proti majetku*, byla za účinnosti trestního zákona z roku 1961 nejčastěji zpronevěra páchána v podobě přivlastnění si „*peněz, které poškozený pachateli svěřil za účelem nákupu určitého zboží*“ a také v podobě přivlastnění si „*vkladů na cizích vkladních knížkách*“, a to pokud byla vkladní knížka „*svěřena pachateli do úschovy*“, anebo „*za účelem výběru částky*“ pro poškozeného. Za méně časté jednání naplňující znaky skutkové podstaty zpronevěry označuje Nejvyšší soud „*prodej půjčené věci*“ pachatelem a „*přivlastnění si mzdy spolupracovníka*“, kterou měl pachatel převzít na základě plné moci.³⁶

---

³² JELÍNEK, Jiří. Způsob vyjádření majetkové škody v trestním zákoně. *Bulletin advokacie*. 1989, č. 4, s. 18 - 20.

³³ Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR, ze dne 16. 6. 1987, sp. zn.: Plsf 2/ 87, [online]. [cit. 21. 11. 2017] Dostupné z Codexis.

³⁴ Ustanovení § 248 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1962 do 30. 6. 1990.

³⁵ zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1962 do 30. 6. 1990.

³⁶ Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR, ze dne 17. 3. 1987, sp. zn./ č. j. Tpjf 46/86, [online]. [cit. 15. 11. 2017] Dostupné z Codexis.

3. 5. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 7. 1990 – 31. 12. 1991

Znění *trestního zákona z roku 1961* odpovídající novele z roku 1990 odstoupilo od takzvané dvojkolejně úpravy zpronevěry, kdy byl z *trestního zákona* vypuštěn § 132 upravující trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Uvedené se projevuje v bodu 33 článku I. novely, kde je stanoveno, že „*oddíl třetí hlavy druhé se z trestního zákona vypouští, a to včetně nadpisu.*“ Součástí *trestního zákona* tedy již přestal být oddíl upravující Trestné činy proti majetku v socialistickém vlastnictví. Vzhledem k tomu, že za oba typy zpronevěry byly předchozí právní úpravou stanoveny rozdílné výše trestů, stanovuje novela v bodu IV. článku II., že „*trest odnětí svobody za čin, který byl posuzován před účinností tohoto zákona a má být současně po jeho účinnosti posuzován jako mírněji trestný, soud poměrně zkrátí.*“³⁷

Jak vyplývá z bodu 53 článku I uvedené novely, do *trestního zákona* byl vložen v § 89 nový odstavec 14, který stanoví, co se rozumí *škodou nikoliv nepatrnou, škodou malou, značnou a škodou velkého rozsahu*. Z hlediska trestného činu zpronevěry je významné zejména stanovení *škody nikoliv nepatrné* (tedy *nejméně poloviny nejnižší měsíční mzdy*), protože způsobení této je od roku 1990 podmínkou naplnění základní skutkové podstaty. Podmínkou trestní odpovědnosti za zpronevěru ve druhém odstavci bylo způsobení *škody nikoliv malé*, čímž se rozumělo dosažení *nejméně trojnásobku této mzdy*. Jako podmínka naplnění jedné z kvalifikačních okolností třetího odstavce bylo stanoveno způsobení *značné škody*, za kterou byla označena taková dosahující *nejméně padesátinásobku nejnižší mzdy*. K naplnění kvalifikované skutkové podstaty ve čtvrtém odstavci musel pachatel způsobit alespoň *škodu velkého rozsahu*, což znamenalo *dvousetpadesátinásobek nejnižší mzdy*. Ke specifikaci toho, co jednotlivé částky konkrétně znamenají, sloužilo přijetí vládních opatření. *Narižení vlády č. 258/1990 Sb.* stanovilo jako nejnižší mzdu pro účely *trestního zákona* částku 1 600 Kčs, *navazující vládní narižení* s datem účinnosti 29. 11. 1991 tuto částku upravilo na 2 000 Kčs.^{38, 39, 40, 41}

---

³⁷ Zákon č. 175/1990 Sb.

³⁸ Ustanovení § 248 zákona č. 140/1961 Sb., *trestní zákon*, ve znění účinném od 1. 7. 1990 – 31. 12. 1991.

³⁹ Zákon č. 175/1990 Sb.

⁴⁰ *Narižení vlády č. 258/1990 Sb.*

⁴¹ *Narižení vlády č. 464/1991 Sb.*

3. 6. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 1. 1992 – 31. 12. 1993

Novela z roku 1991⁴² vložila do ustanovení § 89 trestního zákona nový odstavce 15, který stanoví způsob určení **výše** škody způsobené trestným činem. Sovák s Jelínkem k tomu uvádějí, že přijetí tohoto ustanovení bylo pro praxi potřebné, a to s ohledem na nejasnosti, které jeho absence způsobovala.⁴³ Jsem názoru, že jakoukoliv nejasnost v trestním právu nelze hodnotit jako přípustnou, a proto nezbyvá než přijatou novelu kvitovat. Znění nového odstavce je upraveno v bodu 10 článku I novely, který stanoví, že „*pro určení výše škody je rozhodující cena, za kterou se věc v době a místě spáchání trestného činu obvykle prodává a nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení v předešlý stav.*“ Za účinnosti novely byla naše ekonomika již založena na tržním hospodářství, a jak shodně uvádějí komentáře Šámala i Sováka s Jelínkem, byla cena obvyklá tedy určována na základě nabídky a poptávky. Stejně komentáře považují v tomto období jednotné ceny již spíše za vymizelé, což jen podtrhuje znění nového ustanovení, které zmiňuje cenu s ohledem na konkrétní místo a čas.^{44, 45} Ostatně ani dnes není výjimkou, že lze stejné movité věci pořídit za různé ceny na odlišných místech České republiky.

V roce 1992 dostala změně také objektivní stránka zpronevěry, kdy na místo „*přivlastnění si cizí svěřené věci*“, zákonodárce nově v § 248 stanoví jako znak skutkové podstaty „*přisvojení si cizí svěřené věci.*“ Uvedená změna zřejmě cílila na z hlediska soukromého práva poněkud nešťastnou formulaci původního jazykového znění, které by mohlo asociovat, že spácháním trestného činu pachatel nabyt vlastnické právo k cizí věci. Z pohledu občanského práva je ale takováto možná dezinterpretace zcela nepřipustná, neboť je v rozporu s ustanovením § 132 *tehdy účinného občanského zákoníku.*⁴⁶ Dále je do skutkové podstaty ve třetím odstavci nově zařazen kvalifikační znak v podobě spáchání zpronevěry členem organizované skupiny. „*Rozumí se tím sdružení více osob, v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdružení a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení činu a tím i jeho nebezpečnost pro*

---

⁴² Zákon č. 557/ 1991 Sb.

⁴³ SOVÁK, Zdeněk a Jiří JELÍNEK. *Trestní zákon a trestní řád: novelizované znění trestních kodexů s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 1994.* Praha: Linde, 1993., s. 105.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ ŠÁMAL, Pavel. § 89 [Výkladová pravidla]. In: ŠÁMAL, Pavel, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav. *Trestní zákon.* 6. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004, s. 646.

⁴⁶ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

*společnost.*⁴⁷ Pokud byl pachatel zpronevěry členem takového uskupení, hrozil mu trest odnětí svobody až ve výši 8 let.⁴⁸

---

⁴⁷ SOVÁK, Zdeněk a Jiří JELÍNEK. *Trestní zákon a trestní řád: novelizované znění trestních kodexů s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 1994.* Praha: Linde, 1993., s. 244.

⁴⁸ Zákon č. 557/1991 Sb.

3. 7. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 1. 1994 – 30. 6. 2006

Novelou z roku 1993 dostal trestní zákon značných změn významným pro naplnění jak základní, tak kvalifikovaných skutkových podstat zpronevěry.⁴⁹ Zákonodárce ve výkladovém ustanovení § 89⁵⁰ trestního zákona stanovil částky rozhodné pro jednotlivé hranice způsobené škody jako dvojnásobné, a dle Sováka s Jelínkem tak zcela správně reagoval na celkový růst cen.⁵¹ Původním předpokladem stanovení výše škody s ohledem na nejnižší mzdu stanovenou vládním nařízením měla být možnost takto pružně reagovat na sociálně-ekonomický vývoj společnosti. Pokud od roku 1991 již nebylo přijato žádné další vládní nařízení, reaktivitu nelze v tomto ohledu považovat za adekvátní. Domnívám se tedy, že novela trestního zákona z roku 1993 se pokusila suplovat původní účel vládních nařízení. Stav užívání znění trestního zákona účinného od roku 1994 a nezměněného vládního nařízení z roku 1991 trval až do roku 2001. Tento stav nelze hodnotit jako příznivý, neboť jak upozorňuje Jelínek, docházelo k faktickému zostřování trestní represe.^{52, 53}

Znění skutkové podstaty zpronevěry odpovídající požadavkům ústavní zásady *nullum crimen sine lege* je součástí českého trestního práva až od roku 2001. Po provedení *novely* č. 265/2001 *Sb.* došlo k zakotvení jednotlivých hranic výše způsobené škody přímo do ustanovení § 89⁵⁴ trestního zákona. Při dodržení zásady odpovědnosti za zavinění je třeba, aby pachatel znal faktické okolnosti, které lze podřadit pod jednotlivé znaky skutkové podstaty, a zároveň s nimi byl v době spáchání činu alespoň srozuměn. Pro dodržení této zásady ve vztahu k následku trestného činu, by měl pachatel dle předchozí úpravy pravděpodobně znát částku odpovídající nejnižší měsíční mzdě pro účely trestního práva, a dále vědět, jakým způsobem z ní lze vypočíst jednotlivé trestním zákonem abstraktně stanovené hranice trestní odpovědnosti. Budu-li tedy uvažovat *ad absurdum*, pachatel by musel projít minimálně

⁴⁹ Zákon č. 290/1993 *Sb.*

⁵⁰ „(14) Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující nejméně nejnižší měsíční mzdy stanovené nařízením vlády, škodou nikoli malou se rozumí částka dosahující nejméně šestinásobku takové mzdy, větší škodou se rozumí částka dosahující nejméně dvacetinásobku takové mzdy, značnou škodou částka dosahující nejméně stonásobku takové mzdy a škodou velkého rozsahu částka dosahující nejméně pětisetnásobku takové mzdy. Těchto hledisek se užije obdobně pro určení výše prospěchu a hodnoty věci.“

⁵¹ SOVÁK, Zdeněk a Jiří JELÍNEK. *Trestní zákon a trestní řád: novelizované znění trestních kodexů s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 1994*. Praha: Linde, 1993, s. 104.

⁵² JELÍNEK, Jiří. *Novela trestního zákona 2001. Bulletin advokacie*. 2001, č. 11-12, s. 137-148.

⁵³ Zákon č. 140/1961 *Sb.*, trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1994 – 31. 12. 2001.

⁵⁴ „(11) Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč, škodou nikoli malou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 25 000 Kč, větší škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50 000 Kč, značnou škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 500 000 Kč a škodou velkého rozsahu se rozumí škoda dosahující nejméně částky 5 000 000 Kč. Těchto částek se užije obdobně pro určení výše prospěchu, nákladů k odstranění následků poškození životního prostředí a hodnoty věci nebo jiné majetkové hodnoty.“

základním právním kurzem, aby mohlo při spáchání trestného činu zpronevěry dojít k naplnění jedné ze základních zásad vzniku trestní odpovědnosti. Je třeba pozitivně hodnotit, že nové znění ustanovení § 89 již tak vysoké požadavky na vzdělanost pachatelů neklade a přistupuje s větším respektem k základním zásadám trestního práva.^{55, 56, 57, 58}

Znění ustanovení § 248 se v popisovaném historickém období nijak zásadně nediferencuje oproti předchozí právní úpravě, i nadále je k naplnění znaku základní skutkové podstaty třeba způsobení škody nikoliv nepatrné přisvojením si cizí věci, které se, jak jsem uvedla výše, změnilo jen obsahově. Jako jedna z kvalifikačních okolností bylo vypuštěno spáchání činu výdělečně.^{59, 60}

---

⁵⁵ JELÍNEK, Jiří. Novela trestního zákona 2001. *Bulletin advokacie*. 2001, č. 11-12, s. 137-148.

⁵⁶ JELÍNEK, K problematice škody způsobené trestným činem (několik poznámek k novele trestního zákona). *Bulletin advokacie*. 1990, č. 4, s. 76 – 77.

⁵⁷ ŠÁMAL, Pavel. § 89 [Výkladová pravidla]. In: ŠÁMAL, Pavel, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav. *Trestní zákon*. 6. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004, s. 672.

⁵⁸ Zákon č. 140/1961, trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 2002 do 30. 6. 2006.

⁵⁹ „Kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu nikoli malou.(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, a)spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, b)spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo c) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.(4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.“

⁶⁰ Zákon č. 140/1961, trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1994 do 30. 6. 2006.

3. 8. Úprava zpronevěry v Trestním zákoně z roku 1961, znění 1. 7. 2006 – 31. 12. 2009

Po novele v roce 2006⁶¹ bylo v trestním zákoníku rozšířeno trestněprávní jednání zpronevěry, obsažené i nadále v ustanovení § 248⁶². Přisvojení se nově vztahuje krom „cizí svěřené věci“, také na „svěřenou cizí jinou majetkovou hodnotu“. Mezi „jiné majetkové hodnoty“ zákonodárce v novém znění výkladového ustanovení § 89 odstavce 13⁶³ řadí jednak „majetková práva“, a jednak „jiné peníze ocenitelné hodnoty“, které nejsou věci.

Pod pojem majetková práva lze dle Jelínka subsumovat vlastnické právo, věcná práva k věci cizí a závazková práva.⁶⁴ Mezi jiné peníze ocenitelné hodnoty komentářová literatura řadí například know-how (hospodářské znalosti a poznatky), autorské dílo, vynález, obchodní podíl, členská práva a povinnosti vyplývající z podílu v družstvu, vklad tichého společníka. Ve vztahu k trestnému činu zpronevěry je ve stejném výkladovém ustanovení zásadní i další legislativní změna, a sice rozšíření rozsahu pojmu věci, kdy jsou nově pod ustanovení o věcech zařazeny i *peněžní prostředky na účtu*. Tato změna ve vymezení věci má ve vztahu ke zpronevěře dvojí význam, jednak z hlediska ukládání sankcí za spáchaný trestný čin, a jednak z hlediska naplnění znaků skutkové podstaty. Trestní zákon ve znění účinném od roku 2006 připouští jako jednu ze sankcí za spáchanou zpronevěru trest *propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty*. Peněžní prostředky na účtu pachatele, tak mohou být nově předmětem výkonu této sankce. Skutková podstata zpronevěry může být naplněna i za předpokladu, že si pachatel přisvojí cizí svěřené peněžní prostředky na účtu.^{65, 66, 67}

⁶¹ Zákon č. 253/2006 Sb.

⁶² „(1) Kdo si přisvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu nikoli malou.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo c) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

(4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.“

⁶³ „(13) Věci se rozumí i ovladatelná přírodní síla. Ustanovení o věcech se vztahuje i na cenné papíry a peněžní prostředky na účtu a ustanovení o nemovitostech i na byty a nebytové prostory, pokud z jednotlivých ustanovení nevyplývá něco jiného. Jinou majetkovou hodnotou se rozumí majetkové právo nebo jiná peníze ocenitelná hodnota, která není věcí. Věc nebo jiná majetková hodnota náleží pachateli nebo jiné osobě, jestliže ji v době rozhodnutí o ní vlastní, nebo s ní fakticky jako vlastník nakládá, aniž je oprávněný vlastník nebo držitel takové věci nebo jiné majetkové hodnoty znám.

⁶⁴ Jirí JELÍNEK a kol. *Trestní zákon a trestní řád: s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 10. 2006*. Praha: Linde, 2006, s. 113.

⁶⁵ Jirí JELÍNEK a kol. *Trestní zákon a trestní řád: s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 10. 2006*. Praha: Linde, 2006, s. 113, 75, 293.

Zařazení peněžních prostředků mezi věci je značně průlomovým i vzhledem k dosavadním judikатурním rozhodnutím, která naplnění znaků skutkové podstaty zpronevěry přisvojením si cizích peněžních prostředků na účtu poškozeného popírala. Například rozhodnutí 11 Tdo 40/2004⁶⁸ uvádí, že jakožto cizí věc lze zpronevěřit pouze věci movité a nemovité, ovladatelné přírodní síly a cenné papíry, a to za podmínky, že pachatel není vůbec vlastníkem těchto věcí nebo není vlastníkem výhradním. Citované rozhodnutí připouští, že mezi věc v právním smyslu lze zařadit i peníze v hotovosti, naopak peníze v bezhotovostní podobě již zpronevěřit nelze. Jak se dále uvádí v rozhodnutí, peníze vložené na účty a vkladní knížky přecházejí do vlastnictví banky, která má nadále právo s nimi volně nakládat, vkladateli zůstává ve vztahu k bance jen pohledávka. Ve znění trestního zákona provedené novelou z roku 2006 by již mohly být peněžní prostředky na účtu zpronevěřeny, a to buď jako jiná majetková hodnota, pokud bychom jim přiznávali povahu pohledávky nebo přímo jako peněžní prostředky na účtu, kdy toto pojetí by vzhledem ke specialitě dostalo přednost. Z uvedeného rozboru lze téměř nabýt dojmu, že před rokem 2006 byly určité faktické podoby přisvojovacího jednání beztrestné. Jak uvádí Šámal, favorizace tohoto způsobu zpronevěry byla později Nejvyšším soudem alespoň částečně revokována, a to tím, že připustil pro dobu před novelou možnou odpovědnost alespoň za pokus zpronevěry, pokud si pachatel přisvojil peněžní prostředky na účtu a měl nadále i úmysl je z účtu vybrat, a tedy s nimi později nakládat v jejich hmotné podobě, což by zapadalo do pojetí pojmu věci před novelou.⁶⁹

---

⁶⁶ ŠÁMAL, Pavel. § 134 [Věc a jiná majetková hodnota]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 1403.

⁶⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., ve znění účinném od 1. 7. 2006 do 31. 12. 2009.

⁶⁸ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 30. 1. 2004, sp. zn. 11 Tdo 40/2004, [online]. [cit. 27. 11. 2017] Dostupné z Codexis.

⁶⁹ ŠÁMAL, Pavel. § 134 [Věc a jiná majetková hodnota]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 1403.

3. 9. Úprava zpronevěry v Trestním zákoníku z roku 2009, znění 1. 1. 2010 – 31. 5. 2015

Přijetím nové trestněprávní úpravy v roce 2009 zákonodárce projevil snahu více chránit soukromé vlastnictví i majetek jako celek, což formálně vyjádřil ve zvláštní části trestního zákoníku, kdy trestné činy proti majetku nově zařadil do hlavy páté. Významně se tak vymezil proti předchozímu trestnímu zákonu, který pod vlivem doby, ve které byl přijat, přiznával soukromému vlastnictví ochranu až v hlavě deváté. Důsledkem uvedených změn se zpronevěra, jako jeden z trestných činů proti majetku, nachází od roku 2009 pod hlavičkou ustanovení § 206, namísto předchozího ustanovení § 248. Uvedenou změnu považuji nepochybně za kladnou a žádoucí, ještě více žádoucí by však bylo, pokud by se výskyt majetkové kriminality podařilo s přibývajícimi roky snižovat.^{70, 71}

Základní skutková podstata zpronevěry nedostála žádných změn, a byla do trestního kodexu přejata tak jako v posledním novelizovaném znění trestního zákona. Obdobný stav nastal i u ostatních majetkových trestných činů, důvodová zpráva k trestnímu zákoníku toto příkládá častým novelizacím předchozího trestního zákona, kdy jednotlivá znění se stihla i v praxi osvědčit, a proto nebyl důvod je nikterak měnit. K rozsáhlým změnám naopak došlo ve vymezení kvalifikovaných skutkových podstat zpronevěry. Zákonodárce tak reagoval na časté způsoby páchaní zpronevěry, před nimiž je třeba společnost ve zvýšené míře chránit.⁷²

73

Ve druhém odstavci trestného činu zpronevěry je nově postihována takzvaná *speciální recidiva*⁷⁴, spáchaný skutek tedy bude přísněji trestný pro pachatele, který byl za stejný čin v posledních třech letech *odsouzen nebo potrestán*.⁷⁵ Obdobně je speciální recidiva postihována i u trestného činu krádeže, na rozdíl od zpronevěry se ale u krádeže nejedná o kvalifikovanou skutkovou podstatu, ale o druhou základní skutkovou podstatu. Postihování recidivující zpronevěry je založeno na dvou základních pojmech, a to „*odsouzen*“ a „*potrestán*“. Pro naplnění pojmu „*odsouzen*“ je rozhodujícím hlediskem výhradně právní moc odsuzujícího rozsudku. Pokud soudy v jakémkoliv stupni posuzují, zda došlo k naplnění

⁷⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2010 do 31. 5. 2015.

⁷¹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

⁷² Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz.

⁷³ Ustanovení §206 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2010 do 31. 5. 2015.

⁷⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif. 5., aktualiz. vyd.* Praha: Leges, 2014. Glosátor, s. 303.

⁷⁵ Ustanovení § 206 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb.

pojmu „*odsouzen*“, nemohou pro tento účel současně přihlížet k okolnosti, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen. Naopak při aplikaci pojmu „*potrestán*“ k tomuto přihlížet lze. Pokud má být recidivující pachatel označen za potrestaného v posledních třech letech, je třeba, aby v uvedené době vykonal alespoň část uloženého trestu, a nemusí se jednat pouze o trest odnětí svobody.^{76, 77, 78}

V trestní sazbě s rozmezím dvě až osm let přidává zákonodárce další novou okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby. Uvedená trestní sazba bude pachateli hrozit mimo jiné, pokud spáchá trestný čin „*za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující zdraví nebo život lidí*“. Dle důvodové zprávy bylo úmyslem zákonodárce touto kvalifikační okolností reagovat zejména na páchání majetkových trestných činů při povodních, k čemuž v minulosti docházelo. *Stav ohrožení státu* je dle článku 7 Ústavního zákona o bezpečnosti ČR mimořádným stavem, za kterého je „*bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost či demokratické základy státu*“, takovýto stav musí být nejprve vyhlášen Parlamentem ČR.⁷⁹ Obdobně je Parlamentem vyhlášován také *válečný stav*, a to dle článku 45 *Ústavy*⁸⁰ za předpokladu, je-li náš stát napaden, anebo došlo-li k napadení jiného státu, jemuž jsme povinni pomoci na základě mezinárodněprávních závazků.^{81, 82}

Poslední zavedená kvalifikační okolnost, také podmiňuje trestnost přípravy u zpronevěry, neboť se s ohledem na deseti letou horní hranici trestní sazby jedná o zvlášť závažný zločin.^{83,84} „*Úmyslné vytváření podmínek*“⁸⁵ pro spáchání zpronevěry může být trestné, za předpokladu spáchání zpronevěry „*v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu*

---

⁷⁶ ŠÁMAL, Pavel. § 206 [Zpronevěra]. In: ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PURY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2015-2016.

⁷⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2014. Glosátor, s. 303.

⁷⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2010 do 31. 5. 2015.

⁷⁹ Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

⁸⁰ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁸¹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2014. Glosátor, s. 302, 303.

⁸² Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz.

⁸³ § 20 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

⁸⁴ § 14 odst. 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

⁸⁵ § 20 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

*vlastizrady, teroristického útoku nebo teroru.*⁸⁶ Poslední trestním zákoníkem přidanou kvalifikační okolnost zpronevěry považují za velmi potřebnou a aktuální, a to zejména s ohledem na hrozby soudobé globální kriminality.

---

⁸⁶ § 206 odst. 5 zákona č. 40/2009 Sb., znění účinné od 1. 1. 2010 do 31. 5. 2015.

3. 10. Úprava zpronevěry v Trestním zákoníku z roku 2009, znění 1. 6. 2015 – 31. 1. 2017

Poslední trestněprávní úprava zpronevěry, předcházející účinnému znění, byla provedena na základě *novely trestního zákoníku zákonem číslo 86/2015 Sb.* Na základě uvedené novely došlo ke změně základní skutkové podstaty, a to z hlediska změny vymezení objektivní stránky a předmětu útoku trestného činu zpronevěry. K naplnění objektivní stránky zpronevěry, podle předchozího historického období, bylo třeba „*přisvojit si cizí svěřenou věc nebo jinou majetkovou hodnotu a způsobit tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou.*“⁸⁷ Podle článku V. bodu 1. výše zmíněné novely se v ustanovení § 206 odst. 1 trestního zákoníku slovní spojení „*jiná majetková hodnota*“ zrušuje.⁸⁸ Po této změně bude tedy k naplnění objektivní stránky zpronevěry postačovat, pokud si pachatel „*přisvojí cizí svěřenou věc a způsobí tak škodu nikoliv nepatrnou*“.

Za předmět útoku je tedy ustanovením § 206 trestního zákoníku označena nadále „*cizí svěřená věc*“ namísto předchozího předmětu útoku, kam vedle „*cizí svěřené věci*“ spadala také „*cizí majetková hodnota*“.⁸⁹ Ačkoliv to na první pohled vypadá, že se zákonodárce rozhodl pro zúžení trestní represe, ve skutečnosti tomu tak není. Jediné, co přijatou novelou zákonodárce udělal ve prospěch potenciálních pachatelů trestného činu zpronevěry, je, že zvýšil právní jistotu, a to tím, že sjednotil pojem věc napříč právním řádem. Novela vylučující jinou majetkovou hodnotu byla přijata v reakci na nový občanský zákoník, jež se stal dnem 1. 1. 2014⁹⁰ účinnou součástí našeho právního řádu. Obsah pojmu „*jiná majetková hodnota*“ občanský zákoník pod hlavičkou ustanovení § 496 odstavce 2⁹¹ řadí mezi nehmotné věci, a proto stačí ve skutkové podstatě zpronevěry nadále označovat za předmět útoku *cizí svěřenou věc*. Období, kdy základní kodex občanského práva, jakožto stěžejního soukromoprávního odvětví, vůbec neobsahoval pojem (*jiná majetková hodnota*), který byl znakem skutkových podstat trestných činů v kodexu trestněprávním, trvalo na našem území téměř rok a půl, což dle mého názoru nelze v demokratickém právním státě označit za přípustný stav. Toto

---

⁸⁷ Ustanovení § 206 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění účinném od 1. 1. 2010 do 31. 5. 2015.

⁸⁸ Zákon č. 86/2015 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 279/2003 Sb., a o změně některých zákonů.

⁸⁹ Ustanovení § 206 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku, ve znění účinném od 1. 6. 2015 – 31. 1. 2017.

⁹⁰ Ustanovení § 3081 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁹¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

potvrzuje i Hendrych v právnickém slovníku, kdy jako jednu z podmínek právní jistoty, jež se v demokratickém právním státě předpokládá, označuje jednotnost právního řádu.^{92, 93}

---

⁹² HENDRYCH, Dušan, a kol. *Právní slovník*. Praha: C. H. Beck, 2009. Heslo Právní jistota.

⁹³ Důvodová zpráva k zákonu č. 86/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 86/2015 Dz.

4 Zpronevěra de lege lata

4. 1 Aktuální právní úprava

§ 206⁹⁴

(1) Kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo

d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

(6) Příprava je trestná.

Poslední provedenou novelou trestního zákoníku byla rozšířena kvalifikovaná skutková podstata zpronevěry v odstavci pátém. Zákonodárce tak reagoval na požadavky mezinárodní organizace Finančního akčního výboru a také na rámcová rozhodnutí Rady EU, kdy smyslem obojího byl efektivnější boj proti terorismu a jeho financování, jež se v současnosti stále více stává celosvětovou hrozbou. Dle důvodové zprávy tak mělo dojít k posílení bezpečnosti

---

⁹⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., ve znění provedeném novelou č. 455/2016 Sb.

České republiky, což lze ve světle aktuálního světového dění bezpochyby hodnotit jako potřebné. Zmíněná kvalifikovaná skutková podstata u zpronevěry reaguje zejména na novelou provedené vyčlenění některých typických protiprávních jednání spojených s terorismem do samostatných skutkových podstat. Kdy zejména kvalifikační okolnost „*usnadnění spáchání trestného činu financování terorismu*“,⁹⁵ považuji u zpronevěry jako jednoho z majetkových trestných činů za více než vhodné.⁹⁶ Jak uvádí důvodová zpráva ve vztahu k ustanovení § 312d trestního zákoníku: „*vychází se z teze, že bez finančních a materiálních zdrojů mohou teroristé a teroristické skupiny mnohem hůře operovat, tedy plánovat a organizovat teroristické útoky*“⁹⁷. Jak jsem již zmiňovala v úvodní kapitole této práce, motivem pachatelů majetkové kriminality je zejména zisk prostředků pro uspokojení svých momentálních životních potřeb. O tom, jaké jsou momentální potřeby příslušníka teroristického uskupení, si nelze dělat iluze. Ve 21. století se tedy dostáváme do roviny, kdy samotná ochrana vlastnictví, již není celospolečensky nejdůležitějším objektem zpronevěry, jímž se spíše stává ochrana před nebezpečným nakládáním s prostředky zpronevěrou získanými.

---

⁹⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., ve znění provedeném novelou č. 455/2016 Sb.

⁹⁶ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 455/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 455/2016 Dz.

⁹⁷ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 455/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 455/2016 Dz.

4. 2 Rozbor jednotlivých znaků základní skutkové podstaty

„Základem trestní odpovědnosti podle platného českého práva je trestný čin“.⁹⁸ Podle definice trestného činu v ustanovení § 13 odst. 1⁹⁹ trestního zákoníku jsou pro vznik trestní odpovědnosti vyžadovány dva formální znaky, a to protiprávnost a naplnění znaků uvedených v trestním zákoně. Pro znaky uvedené v zákoně byl teorií vytvořen pojem znaky skutkové podstaty, nebo takzvané typové znaky, jejichž souhrn je typický vždy pro konkrétní trestný čin vymezený v trestním zákoníku. Vzhledem k uvedené typičnosti těchto znaků je lze považovat za určitý návod, jak v praxi kvalifikovat jednotlivé skutkové okolnosti trestného jednání. Pro vznik trestní odpovědnosti za jakýkoliv trestný čin musí být vždy naplněny čtyři základní (povinné) znaky skutkové podstaty, jimiž jsou objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Každý z trestných činů obsahuje tyto znaky se svým vlastním specifickým obsahem, a jen pokud je tento konkrétní obsah naplněn, vzniká trestní odpovědnost za konkrétní trestný čin. Krom znaků povinných existují i takzvané fakultativní znaky, které jak již napovídá jejich název, nejsou nutně součástí všech skutkových podstat, pokud ale jsou již v konkrétní skutkové podstatě obsaženy, je třeba pro vznik trestní odpovědnosti naplnit i tyto volitelné znaky. U zpronevěry je fakultativním znakem předmět útoku. Vzhledem k tomu, že v praxi není vždy jednoznačné, zda k naplnění jednotlivého znaku došlo či nikoliv, budu se znaky skutkové podstaty zpronevěry zabývat na následujících řádcích podrobněji, a pokusím se postavit na jisto kvalifikační problémy, jež jsou v praxi předmětem sporů.¹⁰⁰

4. 2. 1 Objekt

Za nejvýznamnější funkci trestního práva hmotného je považována funkce ochranná, ke které má objekt trestného činu velmi blízko, stanovuje totiž, co je předmětem ochrany. Vzhledem k principu ultima ratio musí být trestním právem chráněny ty právní statky, jež daná společnost považuje za nejvýznamnější, nejvíce zranitelné a tedy i nejvíce hodné ochrany. Hodnoty, vztahy a zájmy zastřešené ochrannou celého trestního zákoníku, jsou

⁹⁸ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges), s. 126.

⁹⁹ „Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“

¹⁰⁰ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 126,158 - 162, 644.

nazývány objektem obecným. Již více konkrétní kategorií ochrany je pak objekt druhový, který stanovuje předmět ochrany vždy pro konkrétní hlavu zvláštní části TZ. Jak jsem již uváděla v úvodní kapitole této práce, v hlavě páté, kam zpronevěra patří, jsou chráněnými hodnotami vlastnictví, majetek a nehmotné statky. S ohledem na zaměření práce budu ale od těchto obecných vymezení objektu nadále abstrahovat a zaměřím se pouze na objekt individuální, jež je předmětem zpronevěry, jakožto konkrétního zákonného ustanovení.¹⁰¹

Již v úvodu práce odkazuji na to, že zpronevěra chrání vlastnictví¹⁰², kterému byl přikládán význam od dob Francouzské revoluce.¹⁰³ V relativně nedávné historii naší země, o níž podrobněji pojednávám v kapitole třetí, byla naše společnost bohužel svědkem toho, že ne vždy musí být různým typům vlastnictví přiznávána stejná míra ochrany. Z této neblahé historie jsme se naštěstí poučili a současné znění čl. 11 odst. 1¹⁰⁴ Listiny základních práv a svobod, které je jako akt nejvyšší právní síly pro trestní zákoník hodnotovým východiskem, garantuje stejnou ochranu všem podobám vlastnického práva.

Vlastnictví jako individuální objekt zpronevěry můžeme dle teorie dále členit na obecný a konkrétní, a to s ohledem na to, zda chráníme obecně vlastnictví každého, což jak uvádím výše je ústavním principem, a v trestním zákoníku se to odráží vymezením skutkové podstaty zpronevěry a stanovení pohrůžky sankce, anebo zda chráníme vlastnictví konkrétní svěřené věci. Individuální konkrétní objekt se v praxi projeví až po zahájení trestního stíhání, v rámci kterého je zároveň vymezen konkrétní poškozený trestného činu, do jehož vlastnického práva bylo zasazeno.¹⁰⁵

---

¹⁰¹ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 24 – 25, 166-170.

¹⁰² JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 644.

¹⁰³ KLÍMA, Karel. *Komentář k Ústavě a Listině*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. s. 1045.

¹⁰⁴ „Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.“

¹⁰⁵ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 171.

4. 2. 2 Předmět útoku

„Předmětem útoku jsou buď **lidé, nebo věci**, na které pachatel trestného činu **bezprostředně útočí**, a tím zasahuje objekt trestného činu.“¹⁰⁶ Jedná se o znak, který může být součástí skutkové podstaty pouze volitelně a není tedy součástí všech skutkových podstat. Pokud je v konkrétní skutkové podstatě obsažen, rozšiřuje objektivní stránku. Předmět útoku není rozhodujícím znakem pro právní kvalifikaci, ale může sloužit jako vhodné vodítko pro individualizaci trestu soudem a specifikaci skutku v obžalobě.¹⁰⁷ „Porušení předmětu útoku se nazývá **účinkem trestného činu**“.¹⁰⁸

Předmětem útoku u zpronevěry je **cizí, pachateli svěřená věc**.¹⁰⁹ Výklad toho, co spadá pod pojem věci v trestním právu, nám poskytuje trestní zákoník v ustanovení § 134, z něhož vyplývá, že krom použití pojmu věci, tak jak jej známe ze soukromého práva, se v právu trestním současně uplatní některá specifika. Již v kapitole pojednávající o historickém vývoji jsem zmiňovala trestní novelu reflektující přijetí nového občanského zákoníku, v jejímž důsledku bylo kvůli sjednocení pojmu věci v právním řádu vyjmuto ze skutkové podstaty zpronevěry slovní spojení „*jiná majetková hodnota*“, neboť ta je účinným občanským zákoníkem zahrnuta pod pojem nehmotné věci. Jelikož bylo úmyslem zákonodárce sjednotit pojem věci obsažený v právu občanském s věcí v právu trestním, považuji za nutné poskytnout výklad toho, co se tímto pojmem vlastně rozumí a také, co pod něj lze subsumovat. Věcí se dle občanského zákoníku rozumí „*vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí*“¹¹⁰. Dále pak občanský zákoník věci rozděluje na hmotné a nehmotné, kdy hmotnou věcí je „*ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu*“,¹¹¹ věcí nehmotnou pak „*práva, jejichž povaha to připouští a jiné věci bez hmotné podstaty*“.¹¹² Z důvodu novely sjednocující pojem věci se v aktuálním znění ustanovení § 134

¹⁰⁶ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges), s. 173.

¹⁰⁷ JELÍNEK, Jiří. 2017, op. cit. s. 173 – 174, 434 – 436.

¹⁰⁸ JELÍNEK, Jiří. 2017, op. cit. s. 174.

¹⁰⁹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). s. 1161.

¹¹⁰ § 489, zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹¹¹ § 496 odst. 1, zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹¹² § 496 odst. 2, zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

již nadále výslovně nevztahuje na cenné papíry a peněžní prostředky na účtu, neboť ty jsou v hlavě čtvrté části první OZ zahrnuty pod pojem věci.^{113, 114}

I přes tuto sjednocující snahu si ale trestní zákoník ve výkladovém ustanovení § 134 zachoval určitá specifika, a to stanovením, že „*ustanovení o věcech se vztahují i na živá zvířata a zpracované oddělené části lidského těla*“. Stejně ustanovení považuje za věc také ovladatelnou přírodní sílu.¹¹⁵ Po rekodifikaci soukromého práva se na zvíře začalo nahlížet jako na „*živého tvora nadaného smysly*“, a tedy nikoliv jako na věc v právním smyslu. Ustanovení deklarující tento právní pohled na zvíře ale zároveň připouští, že za předpokladu, kdy to neodporuje povaze zvířete, je přípustné na něj ustanovení o věcech vztáhnout.¹¹⁶ Při komparaci ustanovení upravujících zvíře v občanském a trestním zákoníku, se nelze domnívat, že by trestní zákoník jakkoliv narušoval jednotnost právního řádu tím, že pro účely trestního práva považuje za věc i živé zvíře. Domnívám se, že je důležité vždy vystihnout zejména smysl konkrétního ustanovení a co je v konkrétním případě předmětem ochrany. Jelínek k uvedenému dodává, že ani trestním zákoníkem nejsou živá zvířata považována výhradně za věc, což podporuje argumentem existence skutkových podstat v hlavě osmé postihující nepřípustné nakládání se zvířaty.¹¹⁷ I trestní zákoník tedy ke zvířatům přistupuje stejně šetrně jako kodex soukromého práva. Pokud je ale třeba chránit zvíře s ohledem na ochranu vlastnictví jeho „chovatele“, je pak živé zvíře dle mého názoru zcela legitimně subsumováno pod pojem věci. Že trestní zákoník není v problematice zvířete v rozporu se zákoníkem občanským, potvrdil také Nejvyšší soud v rozhodnutí 6 Tdo 1014/2015-33, kde zdůraznil, že v ustanovení § 134 trestního zákoníku zákonodárce „*neztotožňuje věc v právním smyslu a živé zvíře, ale pouze stanoví, že příslušná ustanovení trestního zákoníku je nutno vztáhnout i na živá zvířata*“.¹¹⁸

---

¹¹³ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 86/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 86/2015 Dz.

¹¹⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹¹⁵ Ustanovení § 134 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v účinném znění.

¹¹⁶ Ustanovení § 494 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

¹¹⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 7. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017. Glosátor. s. 202.

¹¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 23. 9. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1014/2015-33, [online]. [cit. 14. 12. 2017] Dostupné z Codexis.

Ani u zařazení pojmů zpracovaných a oddělených částí lidského těla a ovladatelné přírodní energie, analogicky k předchozímu odstavci, nevnímám rozpornost s občanským zákoníkem, a to i přesto, že ten je do skupiny věcí neřadí. To, že v trestním právu zákonodárce pro své účely tyto kategorie řadí mezi věci, vnímám spíše jako snahu poskytnout jednotlivými, zejména majetkovými skutkovými podstatami, co nejvyšší rozsah ochrany a bránit tak osoby před neoprávněnými zásahy do jejich vlastnických práv. V praxi pak může být trestním právem poskytována ochrana energii elektrické, parní, jaderné, sluneční a dalším,¹¹⁹ a to nejen, pokud je s nimi obchodováno, jak vyžaduje občanský zákoník.¹²⁰ S ohledem na esenciálnost těchto komodit pro téměř všechny lidské činnosti vnímám akcent na jejich oproti občanskému zákoníku širší vymezení, ve vztahu k trestněprávní ochraně jako velmi vhodné. Stejně tak, pokud vztahuje trestní zákoník ustanovení o věcech na zpracované a oddělené části lidského těla, poskytuje například ochranu, aby orgány a tkáně, které mohou být na základě podmínek *transplantačního zákona* darovány,¹²¹ nebyly předmětem majetkového trestného činu, a nebyl tak zmařen účel jejich darování, jež je velmi podstatným pro život jedince. Jak uvádí komentářová literatura,¹²² může být pojmem *oddělených a zpracovaných částí lidského těla* chráněna také např. paruka z pravých lidských vlasů, které dokonce i občanský zákoník přiznává fikci věci movité.¹²³

Za **cizí věc** je považována taková, která nepatří výlučně pachateli, tzn. pachatel k věci nemá vlastnické právo buď vůbec, anebo ho má, ale to pouze ve vztahu k ideálnímu spoluvlastnickému podílu.¹²⁴ Z uvedeného lze tedy usuzovat, že odpovědným za zpronevěru by mohl být i spoluvlastník. K trestní odpovědnosti spoluvlastníků ještě Zezulová dodává, že pro její vznik není relevantní, jakého rozsahu dosahuje podíl konkrétního spoluvlastníka/pachatele.¹²⁵ Tento názor zřejmě opírá o charakter podílového spoluvlastnictví, kdy *„každý spoluvlastník má právo k celé věci, toto právo je omezeno právem každého*

---

¹¹⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 7. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017. Glosátor. s. 202.

¹²⁰ § 497 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹²¹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 7. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017. Glosátor. s. 202.

¹²² Tamtéž.

¹²³ Ustanovení § 112 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹²⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 637, 644.

¹²⁵ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). s. 1141.

*dalšího spoluvlastníka.*¹²⁶ Výše způsobené škody by se pak pravděpodobně odvozovala nikoliv z hodnoty celé věci, ale ze vzniklé nemožnosti ostatních spoluvlastníků se společnou věcí nakládat. Pravidla spoluvlastnictví s ohledem na vymezení cizí věci, neplatí pro zákonný majtkový režim mezi manželi. Věci ve společném jmění manželů náleží oběma manželům stejně (každý je úplným vlastníkem), a nemohou tak být předmětem útoku u zpronevěry.¹²⁷

Jak uvedl Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí 5 Tdo 881/2004, pod pojem cizí věci je třeba řadit i věc obdrženu na základě kupní smlouvy, v níž byla ujednána výhrada vlastnického práva. Výhrada vlastnického práva bývá obvykle sjednávána až do doby úplného zaplacení kupní ceny, pokud k úplnému zaplacení kupujícím dosud nedošlo, ale věc již převzal, jedná se pro něj o věc cizí, a může se tak stát předmětem zpronevěry.¹²⁸ O cizí věc se naopak nejedná v případě peněžitého plnění, které prodávající přijal na základě kupní smlouvy jako zálohu.¹²⁹

*„Věc je svěřena, jestliže je odevzdána do výlučné faktické moci jiného.“*¹³⁰ Aby věc byla svěřena, musela být potenciálnímu pachateli zpronevěry poskytnuta do držby, a to kýmkoliv, kdo věc měl v držbě před ním, nemusí se tedy jednat výhradně o vlastníka samotného. Aby se jednalo o svěřenou věc ve smyslu ustanovení § 206, měla by být potenciálnímu pachateli poskytnuta z důvodu, aby s ní nějakým konkrétním způsobem disponoval.¹³¹ Uvedené pojetí svěřené věci potvrzuje rovněž Nejvyšší soud v rozhodnutí 6 Tdo 845/2005, kde navíc pod pojem svěřené věci doplňuje také *„výtěžek, který byl za svěřenou věc získán pachatelem podle úmluvy mezi ním a osobou, která mu věc svěřila.“*¹³²

Zejména z hlediska stanovení výše škody spáchané zpronevěry je specifické svěřeni souboru věcí. Takovou skutkovou situací se zabýval Nejvyšší soud v rozhodnutí 8 Tdo 1290/2010, kdy za soubor věcí označil peněženku. V daném skutkovém případě byla pachateli svěřena peněženka za účelem koupě jídla a pití pro poškozeného. Pachatel ale nenaložil s penězi v souladu s požadovaným účelem, naopak si je ponechal pro sebe. Zbylé

¹²⁶ Ustanovení § 1117 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

¹²⁷ DRAŠTÍK, Antonín a kol., 2015., op. cit. s. 1141 – 1142.

¹²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. 5 Tdo 881/2004, [online]. [cit. 3. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹²⁹ DRAŠTÍK, Antonín a kol., 2015., op. cit. s. 1164.

¹³⁰ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 657.

¹³¹ Tamtéž.

¹³² Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 14. 7. 2005, sp. zn. 6 Tdo 845/2005, [online]. [cit. 3. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

svěřené věci (tedy peněženku se zbylým obsahem) pouze pohodil na zem. Pro posouzení výše škody v tomto případě dle Nejvyššího soudu bude rozhodující hodnota celého souboru svěřených věcí (tedy peněženka s veškerým obsahem), neboť pachateli byly věci takto svěřeny. V tomto ohledu je již bez významu, jak velká část svěřených věcí byla skutečně využita ku prospěchu pachatele. Tím, že pachatel přijal za svěřený celý soubor věcí, a nic z něj při přijímání svěřených věcí nevyločil, se zároveň zavázal, že s celým souborem takto svěřených věcí naloží v souladu s avizovaným účelem, tedy že část peněžní hotovosti využije na nákup jídla a pití pro poškozeného, a zbylý soubor věcí poškozenému vrátí tak, jak jej přijal.¹³³

Co se týče svěřených věcí v rámci zaměstnaneckého poměru, není podmínkou svěřených věcí podepsaná dohoda o hmotné odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách podle zákoníku práce. Tato dohoda se podepisuje se zaměstnanci za účelem soukromoprávní náhrady škody, a nemá tak s vymezením trestněprávních pojmů týkajících se zpronevěry nic společného. Věci jsou zaměstnanci svěřeny již v případě, kdy má z titulu své pracovní pozice možnost s těmito věcmi zaměstnavatele disponovat. Takto se vyjádřil k pojmu svěřených věcí Nejvyšší soud v rozhodnutí 6 Tdo 1305/2015-43. Skutkově se v této věci jednalo o obviněného ekonomicko–finančního ředitele, zaměstnance společnosti X, který ze své pozice mimo jiné zavedl do účetnictví fiktivní faktury ve prospěch společnosti Y, jejímž byl jednatelem. Společnosti X ale fakticky nikdy nebylo poskytnuto žádné plnění ze strany společnosti Y, což jen potvrdilo fiktivnost uvedených faktur a účelovost celého jednání. Svěřené prostředky tedy obviněný využil ve svůj prospěch, v rozporu se svěřeným účelem, tedy v rozporu se zájmy společnosti X, kterou tím poškodil, čímž se stal trestně odpovědným za zpronevěru.¹³⁴

4. 2. 3 Objektivní stránka

*„Objektivní stránku trestného činu charakterizuje způsob spáchání trestného činu a jeho následky“.*¹³⁵ Za povinné znaky objektivní stránky u všech trestných činů Jelínek označuje

---

¹³³ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 8 Tdo 1290/2010, [online]. [cit. 3. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹³⁴ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 25. 11. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1305/2015-43, [online]. [cit. 4. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹³⁵ JELÍNEK, Jirí. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 175.

následující triádu: **jednání, následek, příčinnou souvislost mezi jednáním a následkem**. Předmět útoku, účinek jednání, místo a čas jednání a prostředek ke spáchání trestného činu Jelínek označuje za nejtypičtější příklady volitelných znaků objektivní stránky. Pro zpronevěru je v tomto směru relevantní pouze předmět útoku, kterým se blíže zabývám v předchozí kapitole.¹³⁶

„**Jednáním** ve smyslu trestněprávním je projev vůle pachatele navenek.“¹³⁷ S ohledem na podmínky nutné pro naplnění této definice jednání Kratochvíl rozlišuje mezi trestně relevantním *jednáním* a trestně irelevantním *chováním*. Abychom mohli hovořit o pojmu trestně relevantním, je třeba, aby pachatel měl vůli jednat v rozporu s normami trestního práva, a aby tuto vůli projevil tak, že bude „seznatelná“ pro další osoby. Aby byla osoba shledána trestně odpovědnou, musí naplnit psychickou, i fyzickou složku jednání.¹³⁸ Jak řekl již římský právník Ulpianus: „*Myšlenky trestu nepodléhají (Cogitationis poenam nemo patitur)*“.¹³⁹ Skutečnost, že je tato starořímská zásada aplikovatelná i pro současné české trestní právo, potvrdil Ústavní soud ve svém rozhodnutí IV. ÚS 4617/12-1.¹⁴⁰

Dle ustanovení § 206 odst. 1 trestního zákoníku se jednáním u zpronevěry rozumí *přisvojení si cizí svěřené věci*. Co je obsahem pojmu přisvojení ale již žádné z ustanovení trestního zákoníku nedefinuje. K odpovědi vysvětlující obsah pojmu přisvojení se tak lze dobrat pouze výkladem, kdy z hlediska funkční autority bude nejrelevantnějším výklad Nejvyššího soudu, který slouží jako judikaturu sjednocující soudní instance. Takovéto nastavení sdělování obsahu pojmu tvořícího skutkovou podstatu trestného činu, a tedy předpokladu pro vznik trestní odpovědnosti, nevnímám v kontinentálním systému práva jako vhodné. V dané situaci je moc zákonodárná do jisté míry nahrazována mocí soudní, což nelze z hlediska atributů právního státu a dodržování základních zásad trestního práva, považovat za situaci žádoucí. Tento svůj názor dále rozvedu v kapitole zabývající se zpronevěrou de lege

---

¹³⁶ Tamtéž.

¹³⁷ KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. s. 250.

¹³⁸ KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. s. 250, 251.

¹³⁹ KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. S. 251, přímo citováno dle: Rebro K., *Právnické výrazy a výroky*. Bratislava: Obzor, 1986, s. 63.

¹⁴⁰ Usnesení Ústavního soudu, ze dne 3. 4. 2013, sp. zn. IV. ÚS 4617/12-1, [online]. [cit. 20. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

ferenda. Na následujících řádcích budu pojem přisvojení rozebírat s ohledem na aktuální rozhodnutí Nejvyššího soudu, kdy se zároveň s ohledem na výše uvedené pokusím alespoň v této práci nastolit relativní právní jistotu.

V rozhodnutí 8 Tdo 1069/2015-60 se Nejvyšší soud k pojmu přisvojení věci vyjádřil následovně: „*Přisvojením věci se rozumí získání **možnosti trvalé dispozice s věcí, která byla pachateli svěřena, tzn., že si pachatel osobuje k ní a nad ní vykonávat práva quasi-vlastnická.***“ S ohledem na uvedené rozhodnutí je třeba zdůraznit, že se z pohledu pachatele jedná o **pouhou možnost trvale disponovat s věcí, znak přisvojení tak může pachatel dle Nejvyššího soudu naplnit i v případě, že této možnosti nevyužije.** Z hlediska posouzení trestní odpovědnosti pachatele je podstatná skutečnost, že byl o možnost disponovat s věcí připraven její vlastník. Obviněná ze zpronevěry tak může být i osoba, která věc neoprávněně zadržuje.¹⁴¹

Na pojetí pojmu přisvojení, tak jak jej uvádím v předchozím odstavci, navázal Nejvyšší soud i ve svém rozhodnutí 7 Tdo 1692/2016. Dle tohoto rozhodnutí je pro učinění závěru o naplnění či nenaplnění pojmu přisvojení dále nutné sledovat účel, za jakým byla cizí věc svěřena. Pokud pachatel s cizí věcí nakládá tak, že účel svěření nelze naplnit, a současně věc využije k účelu jinému, lze hovořit o přisvojovacím jednání. Okolnost, jak konkrétně pachatel s věcí dále naloží a zda vůbec, z hlediska trestní odpovědnosti již nehraje zásadní roli. V kontextu výše uvedeného se pachatel může dopustit zpronevěry i v případě, že se přisvojovacím jednáním sám nikterak **neobohatí**, tedy věc například zničil nebo daroval.¹⁴²

Obě výše uvedená rozhodnutí v rámci definice obsahu pojmu přisvojení akcentují charakter **trvalosti** ve vztahu k **možnosti** pachatele s věcí nakládat v rozsahu vlastnických práv a zároveň nemožnosti vlastníka tato svá dispoziční práva vykonávat. Tento výkladový pohled ze strany Nejvyššího soudu lze nalézt již také v jeho dřívějších rozhodnutích, jako např.

3 Tdo 947/2013-44,¹⁴³ 8 Tdo 741/2014-37,¹⁴⁴ 3 Tdo 1582/2015-26,¹⁴⁵ 5 Tdo 182/2016-68,¹⁴⁶ 3 Tdo 403/2017-37¹⁴⁷ a nelze ho tedy označit za ojediněle se vyskytující.

---

¹⁴¹ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1069/2015-60, [online]. [cit. 24. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁴² Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 29. 3. 2017, sp. zn. 7 Tdo 1692/2016, [online]. [cit. 24. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁴³ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. 3 Tdo 947/2013-44, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 13. 8. 2014, sp. zn. 8 Tdo 741/2014-37, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

O to více mě překvapilo rozhodnutí 6 Tdo 1583/2015-36,¹⁴⁸ které si vnitřně rozporuje, kdy jeden z jeho závěrů považuji za nekonzistentní ve vztahu k uvedené judikatuře týkající se pojmu přisvojení, jak vysvětluji níže. V bodu 17. zmíněného rozhodnutí Nejvyšší soud k pojmu přisvojení cizí věci uvádí: „*Pachatel si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, jestliže s věcí naloží v rozporu s účelem, k němuž mu byla cizí věc dána do opatrování nebo do dispozice, a to způsobem, který **maří základní účel svěřeni**. Přisvojení je tedy takové nakládání pachatele s věcí, které má **trvale vyloučit svěřitele z dispozice s věcí**“.¹⁴⁹ V daném skutkovém případě obviněný porušoval povinnosti vyplývající z jím uzavřených smluv o pronájmu automobilů. Porušování smluvních povinností mělo spočívat v bezúplatném vypůjčování vozů třetím osobám, a také využití pronajatých vozů k zajištění závazků obviněného, jak NS uvedl s odkazem na dokazování před soudy 1. a 2. stupně. Následně NS skutkový stav shrnul tímto: „*Obviněný tedy s automobily nakládal tak, jako s vlastním majetkem a tímto svým jednáním způsobil, že vozidla **odňal z dispozice jejich majitele***“.¹⁵⁰ S ohledem na v totožném rozhodnutí uvedený výklad pojmu přisvojení se jeví překvapivým, že při zhodnocení konkrétního skutkového stavu NS ke zbavení vlastníka dispozice s věcí, **již nepřipojil příslovce trvale**. Jak vyplývá z bodu 5. stejného rozhodnutí, jehož obsahem je vyjádření obviněného, je možné, že vlastník byl své vlastnické dispozice zbaven skutečně jen dočasně. Obviněný se dle NS vyjádřil takto: „*Vozidla byla vrácena ještě před podáním trestního oznámení*“.¹⁵¹ Jinými slovy, Nejvyšší soud si v uvedeném rozhodnutí rozporuje, zda svěřitel má být vyloučen z dispozice s věcí trvale, či postačí dočasnost tohoto vyloučení. S ohledem na výše citovanou judikaturu by totiž svěřitel měl být zbaven dispozice s věcí trvale.*

V rámci definice pojmu **přisvojení** v předcházejícím textu upozorňuji na pojetí tohoto pojmu Nejvyšším soudem a současně na některé rozpory v jeho aktuální judikatuře, kde je

---

¹⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 27. 1. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1582/2015-26, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁴⁶ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 13. 7. 2016, sp. zn. 5 Tdo 182/2016-68, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 24. 5. 2017, sp. zn. 3 Tdo 403/2017-37, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁴⁸ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 16. 2. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1583/2015-36, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 16. 2. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1583/2015-36, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ Tamtéž.

tento pojem definován. I přes existenci výše zmíněných rozporů lze v této judikatuře nalézt i zásadní shodující se znak týkající se pojmu přisvojení. Při studiu aktuálních rozhodnutí Nejvyššího soudu týkajících se zpronevěry jsem dospěla k názoru, že tímto shodujícím znakem je pohled NS na základní podstatu pojmu přisvojení. Jak jsem již uvedla s ohledem na konkrétní rozhodnutí NS výše, není rozhodující, zda pachatel, který si cizí svěřenou věc přisvojil, sám s věcí nějak dále nakládá za účelem svého osobního prospěchu, ale rozhodující naopak je, že oprávněný vlastník byl zbaven možnosti s věcí nakládat. Výše uvedený požadavek trvalého odnětí věci z dispozice oprávněné osoby však relativizují rozhodnutí NS, která uvedu v kapitole šesté této práce, ze kterých vyplývá, že postačuje i dlouhodobost odnětí věci z dispozice svěřitele. Lze tak uzavřít, že pro naplnění skutkové podstaty trestného činu zpronevěry se vyžaduje trvalé, či alespoň dlouhodobé odnětí svěřené věci z dispozice oprávněné osoby. Osobně se přikláním k názoru, že pro vznik trestní odpovědnosti za zpronevěru musí úmysl pachatele směřovat k trvalému odnětí věci z dispozice svěřitele. V případě, že tyto podmínky nejsou splněny, mohla by za splnění dalších předpokladů připadat v úvahu kvalifikace takového jednání jako jiného trestného činu proti majetku. Jak rozeberu v kapitole zabývající se vymezením zpronevěry ve vztahu k dalším trestným činům proti majetku, určení o kterou skutkovou podstatu se v daném případě jedná, se vždy nemusí jevit jednoznačně.

Co se týče základní podstaty pojmu přisvojení tak, jak jsem k ní dospěla na základě studia aktuální judikatury NS, vnímám jako potřebné toto pojetí názorně demonstrovat na konkrétním skutkovém případě. Vzhledem k tomu, že se běžně i mezi právníky lze setkat s poněkud zúženým pohledem na trestný čin zpronevěry, a s tím související skutkové případy, kdy se může pachatel tohoto trestného činu dopouštět, rozhodla jsem se v této práci podstatu pojmu přisvojení ilustrovat na skutkovém případě poněkud neobvyklém. Pro ilustraci využiji rozhodnutí prvostupňového soudu, které v době psaní této kapitoly dosud nenabývalo právní moci, a to z důvodu podaného opravného prostředku.^{152, 153} Tento rozsudek jsem si vybrala proto, že je na něm dle mého názoru názorně vykresleno pojetí pojmu přisvojení tak, jak jej

---

¹⁵² Rozsudek 14 T 214/2017, dotaz pro Okresní soud Praha - západ. In: *Informace pro všechny: informaceprovsechny.cz* [online]. Praha: Informace pro všechny, o.s., 2018 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://www.infoprovsechny.cz/request/rozsudek_14_t_2142017?nocache=incoming-11997#incoming-11997

¹⁵³ *Info soud: informace o průběhu řízení* [online]. Praha: justice.cz, oficiální server českého soudnictví, 2018 [cit. 2018-04-03]. Dostupné:

http://infosoud.justice.cz/InfoSoud/public/search.do?type=spzn&typSoudu=os&krajOrg=VSECHNY_KRAJE&org=OSSTCPZ&cisloSenatu=14&druhVec=T&bcVec=214&rocnik=2017&spamQuestion=23&agendaNc=CIVIL

uvádím výše s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu. Není rozhodující, jak pachatel s věcí naložil, ale je rozhodující, že **dispozice s věcí byl zbaven její vlastník**. Jak jsem již uvedla výše, pachatelem zpronevěry se lze stát i v případě darování nebo zničení cizí svěřené věci. Podle nepravomocného rozhodnutí Okresního soudu pro Prahu – západ ve věci sp. zn. 14 T 214/2017 lze spáchat trestný čin zpronevěry také v situaci porozvodového vyrovnávání majetku mezi bývalými manželi. V daném případě, jak bylo provedeným dokazováním zjištěno, byl poškozený svou bývalou manželkou zbaven možnosti disponovat s věcmi svými a s věcmi své obchodní společnosti, a to tím, že předmětné věci **vyhodila** do kontejnerů, které si na svou žádost nechala přistavit před dům, ve kterém s poškozeným dříve společně bydleli. V daném skutkovém případě bylo v rámci rozvodového majetkového vyrovnání mezi manželi dohodnuto, že společný dům manželů bude převeden do vlastnictví bývalé manželky, kdy poškozenému bylo od bývalé manželky výměnou poskytnuto peněžité plnění ve výši 100 000 Kč. Mezi bývalými manželi následovala další dohoda neformálního rázu o tom, že si poškozený ve svém bývalém bydlišti uskladní některé své věci a věci své obchodní společnosti. Existence této dohody byla v řízení před soudem prokázána e-mailovou komunikací mezi poškozeným a jeho bývalou manželkou. Z této komunikace v řízení před soudem vyplynulo, že poškozený byl bývalou manželkou vyzýván k vyzvednutí věcí do určitého termínu, po kterém je hodlala vyhodit. Poškozený neměl v danou dobu věci kde uskladnit, proto si je nevyzvedl a jeho bývalá manželka je tedy vyhodila, čímž dle soudu prvního stupně naplnila skutkovou podstatu trestného činu zpronevěry. **V daném případě byl vlastník trvale zbaven dispozice s věcí, a to tím, že věci byly vyhozeny**. Na tomto případě tak lze ilustrovat pojetí pojmu prisvojení, jak judikoval již Nejvyšší soud, kdy **není nutné, aby obviněný měl sám z dispozice se svěřenou věcí prospěch**, ale postačuje, že z možné dispozice vyloučí jejího vlastníka. Přesto se domnívám, že skutkové okolnosti tak, jak jsem je na základě uvedeného rozsudku popsala, jsou velmi specifického rázu, a nejsem ani přesvědčena, že by okolnosti tohoto typu měly být řešeny prostředky trestního práva. Samozřejmě je nepochybné, že poškozenému a jeho společnosti vznikla v důsledku jednání jeho bývalé manželky větší škoda ve smyslu ustanovení § 138 trestního zákoníku, na druhé straně se ale domnívám, že v souladu s principem ultima ratio není nutné využívat prostředků trestního práva za situace, kdy by vzniklá škoda mohla být se stejným výsledkem nahrazena v řízení občanskoprávním. Jsem přesvědčena, že je z tohoto hlediska nutné odlišovat pojetí pojmu prisvojení v případě, kdy pachatel jedná zcela proti vůli či bez vědomí poškozeného a v případech, kdy se obviněný snaží na řešení situace s poškozeným domluvit. O tom, že komunikace mezi poškozeným a obviněnou byla nešťastného rázu a nenaplňovala ze strany

obviněné znaky vstřícnosti, nelze pochybovat, přesto se lze domnívat, že by pro ni mohla dostatečně výchovnou roli sehrát již samotná povinnost nahradit škodu. Tento rozsudek vnímám jako věcně velmi zajímavý, a jsem proto sama velmi zvědavá, jaké stanovisko k tomuto případu zaujme odvolací soud.¹⁵⁴

„*Následkem* rozumíme porušení nebo ohrožení hodnot, které jsou objektem trestného činu.“¹⁵⁵ U trestného činu zpronevěry se následkem rozumí způsobení škody, a to pro naplnění základní skutkové podstaty nejméně ve výši **5 000 Kč** (škoda nikoliv nepatrná).¹⁵⁶ V případě způsobení škody nižší nebude jednání popsané ve skutkové podstatě zpronevěry dosahovat trestněprávní kvality, ale bude se jednat o přešupek dle § 8 *zákona o některých přestupcích*.¹⁵⁷ Jak jsem uvedla již v části pojednávající o historickém vývoji trestněprávní úpravy zpronevěry, pevné částky stanovující výši způsobené škody u majetkových trestných činů byly do trestního zákona z roku 1961 zavedeny *novelou z roku 2001*, a to do znění § 89 tehdy účinného zákona. Obsah ustanovení stanovující pevné částky pro jednotlivé kategorie škod obsažených ve skutkových podstatách majetkových trestných činů byl v totožném znění přejat i do účinného trestního zákoníku, kde se tato legální definice v současné době nachází pod hlavičkou ustanovení § 138.¹⁵⁸ Zákonné pravidlo pro určení výše škody vzniklé v důsledku trestného jednání bylo do trestního zákona zavedeno *novelou s účinností od 1. 1. 1992*, jak jsem se rovněž podrobněji zmiňovala v kapitole pojednávající o historickém vývoji. Také toto pravidlo bylo do účinného trestního zákoníku přejato v nezměněném znění, a v současné době jej lze nalézt v ustanovení § 137.¹⁵⁹ Otázku stanovení výše způsobené škody Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí 5 Tdo 1540/2014-28 označil za zásadní, a to zejména s ohledem na potřebu správné právní kvalifikace dostatečně vystihující závažnost spáchaného činu.¹⁶⁰

¹⁵⁴ Rozsudek 14 T 214/2017, dotaz pro Okresní soud Praha - západ. In: *Informace pro všechny: informaceprovsechny.cz* [online]. Praha: Informace pro všechny, o.s., 2018 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://www.infoprovsechny.cz/request/rozsudek_14_t_2142017?nocache=incoming-11997#incoming-11997

¹⁵⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 188.

¹⁵⁶ Ustanovení § 138 a § 206 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v aktuálním znění.

¹⁵⁷ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, v aktuálním znění.

¹⁵⁸ „*Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5000 Kč, škodou nikoli malou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 25000 Kč, větší škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50000 Kč, značnou škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 500000 Kč a škodou velkého rozsahu se rozumí škoda dosahující nejméně částky 5000000 Kč.*“

¹⁵⁹ „*Při stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav.*“

¹⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 4. 3. 2015, sp. zn. 5 Tdo 1540/2014-28, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

„*Příčinná souvislost mezi jednáním pachatele a následkem je dána tehdy, pokud by bez zaviněného jednání pachatele škodlivý následek nenastal.*“¹⁶¹ Pokud uvedený princip převedeme na trestný čin zpronevěry, lze konstatovat, že podmínkou naplnění objektivní stránky zpronevěry, je škoda nejméně ve výši 5 000 Kč, vzniklá v důsledku присвоjovacího jednání, které naplňuje požadované znaky tak, jak se jimi zabývá výše.

4. 2. 4 Subjekt

„*Pachatelem trestného činu je fyzická nebo právnická trestně odpovědná osoba, která bezprostředně spáchala trestný čin.*“¹⁶² Dle ustanovení § 22 odst. 1 trestního zákoníku je pachatelem třeba rozumět fyzickou osobu, která svým jednáním naplnila znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li v daném případě trestná.¹⁶³ Uvedenou definici pachatele Jelínek považuje za neúplnou a zkratkovitou, a to s ohledem mimo jiné na skutečnost, že ustanovení definující v trestním zákoníku pachatele již výslovně neodkazuje na nutnost naplnění obecných znaků trestného činu, jimiž jsou přičetnost, potřebný věk (15 let) a v případě mladistvých takzvaná rozumová a mravní vyspělost, naplnění těchto znaků je tak nutné dovozovat systematickým výkladem v rámci dalších ustanovení obecné části trestního zákoníku. Pokud tak vyžaduje skutková podstata konkrétního trestného činu, je dále v některých případech nezbytné, aby byla rovněž naplněna zvláštní vlastnost subjektu. Při takovém požadavku zákona se v teorii hovoří buď o konkrétním nebo speciálním subjektu nebo o takzvaných vlastnoručních trestných činech. Konkrétním subjektem se rozumí pachatel se zvláštní rolí nebo postavením. Pokud skutková podstata hovoří o zvláštním kvalifikačním znaku osoby pachatele, jedná se o speciální subjekt. Při vlastnoručních trestných činech zákon předpokládá, že pachatel bude jednat osobně, jedná se o skutkové podstaty mířící na nezákonné jednání pouze určité kategorie osob (např. svědek, znalec). V případě trestného činu zpronevěry je zákonodárcem požadován

---

¹⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 15. 10. 2002, sp. zn. 3 Tdo 399/2002, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁶² JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 200.

¹⁶³ Ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v aktuálním znění.

speciální subjekt, kdy trestně odpovědnou za trestný čin dle ustanovení § 206 TZ se může stát pouze osoba, které byla **svěřena cizí věc**.^{164, 165}

Jak jsem nastínila již v úvodní citované definici, pachatelem trestného činu se krom osoby fyzické může stát současně i osoba právnická. Toto pojetí trestní odpovědnosti, které bylo do českého trestního práva zavedeno 1. 1. 2012 účinností zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, je projevem jedné ze základních zásad trestního práva, a sice **souběžné** nezávislé trestní odpovědnosti fyzických a právnických osob. Pro vznik odpovědnosti právnické osoby za trestný čin se dle zákona upravujícího trestní odpovědnost právnických osob užije subsidiárně trestní zákoník. Krom výjimek stanovených v § 7 TOPO tak mohou být právnické osoby trestně odpovědné za naplnění stejných skutkových podstat jako osoby fyzické. Ustanovení § 7 TOPO je koncipováno jako negativní výčet trestných činů, kterých se právnická osoba nemůže dopustit. Trestný čin zpronevěry v uvedeném negativním výčtu nefiguruje, a může z něj tak být obviněna jak osoba fyzická tak právnická. V ustanoveních § 8 a § 9 TOPO jsou stanoveny podmínky vzniku trestní odpovědnosti právnické osoby, kdy musí být zejména naplněno následující: 1) protiprávní čin musí být spáchán v zájmu PO nebo v rámci činnosti PO, 2) musí se jednat o protiprávní jednání jedné z kategorie osob takzvaně spjatých s PO, které zákon taxativně vyjmenovává (např. statutární orgán, osoba vykonávající rozhodující vliv na řízení PO, zaměstnanec), 3) jednání musí být právnické osobě přičitatelné (zjednodušeně řečeno se musí jednat buď o protiprávní jednání osoby vykonávající vliv na řízení PO, zastávající v rámci PO vedoucí postavení nebo působící v orgánu právnické osoby, anebo v případě protiprávního jednání zaměstnance musel tento konat na základě pokynu prve uvedených osob). Spolu s účinností zákona o trestní odpovědnosti právnických osob byla do českého trestního práva zavedena i další ze základních trestněprávních zásad, a to zásada přechodu trestní odpovědnosti na právního nástupce právnické osoby. Smyslem této zásady uvedené v ustanovení § 10 TOPO je zejména zabránit možným snahám právnických osob vyhýbat se prostřednictvím změny právní formy trestnímu stíhání.^{166, 167}

---

¹⁶⁴ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 201, 202, 219 - 221, 659.

¹⁶⁵ Ustanovení § 206 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

¹⁶⁶ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob, v aktuálním znění, zejména ustanovení § 1 a § 7 - § 10 tohoto zákona.

¹⁶⁷ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 40 - 41.

V souvislosti se souběžnou trestní odpovědností osoby fyzické a právnické a požadavkem speciálního subjektu pro naplnění skutkové podstaty zpronevěry bych v této kapitole také ráda upozornila na takzvaný institut jednání za jiného, který je upraven v ustanovení § 114 odst.2 trestního zákoníku. Jako podstatu uvedeného institutu vnímám zachování dvojité odpovědnosti (FO + PO) za trestný čin se speciálním subjektem, a to i v případě, kdy fyzická osoba sama podmínku speciality nenaplnuje, v takové situaci postačí, pokud má charakter speciálního subjektu právnická osoba, za níž osoba fyzická jednala. Pro určení, zda v konkrétním skutkovém případě osoba fyzická jednala za osobu právnickou, bude třeba aplikovat obecná pravidla soukromého práva týkající se zastoupení. Z uvedeného zákonného principu tak lze vyvodit, že v případě, kdy se neoprávněného přisvojovacího jednání dopustí fyzická osoba jednající za osobu právnickou vůči cizí věci, která byla osobě právnické svěřena, dopouští se trestného činu zpronevěry při naplnění dalších zákonných podmínek obě tyto osoby.^{168, 169}

„Byl-li trestný čin spáchán úmyslným společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama.“¹⁷⁰ Těto legální definice spolupachatele vyhradil zákonodárce samostatné ustanovení § 23 trestního zákoníku, a formálně tak pojmy pachatele a spolupachatele vyčlenil jako dva samostatné instituty. Uvedené pojetí není sdíleno teorií, která naopak pojem pachatele vnímá jako pojem zastřešující i pro spáchání trestného činu *úmyslným společným jednáním více osob*.¹⁷¹ Skutečnost, že spolupachatelství není teorií pojímáno jako samostatný institut, ale spíše jako jedna z forem pachatelství, byla ostatně jedním z důvodů, proč jsem se rozhodla do této kapitoly zařadit také pasáž pojednávající o spolupachatelství. Tím druhým a z hlediska tematiky celé práce současně významnějším důvodem je specifikum pojetí spolupachatelství z hlediska speciality subjektu u trestného činu zpronevěry. Pokud se na spáchání trestného činu zpronevěry podílí další osoba, která ale nesplňuje podmínku speciálního subjektu vyžadovaného základní skutkovou podstatou, neboť ji nebyla věc svěřena, nelze její trestněprávní jednání kvalifikovat jako trestný čin zpronevěry spáchaný ve formě spolupachatelství. S odkazem na starší, ale odbornou veřejností dodnes

---

¹⁶⁸ Ustanovení § 114 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v aktuálním znění.

¹⁶⁹ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 40 – 41, 205.

¹⁷⁰ Ustanovení § 23 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v aktuálním znění

¹⁷¹ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 309, 205.

uznávané rozhodnutí Nejvyššího soudu 6 Tdo 1173/2003¹⁷² je trestné jednání tohoto typu podle konkrétních okolností třeba kvalifikovat jako jednu z forem účastenství v užším slova smyslu, tak jak je definuje trestní zákoník v ustanovení § 24.¹⁷³ To ale neznamená, že by spolupachatelství bylo u zpronevěry absolutně vyloučeno, domnívám se, že v případě, kdy cizí věc byla svěřena dvěma osobám společně, je kvalifikace trestného jednání ve formě spolupachatelství přípustná.

4. 2. 5 Subjektivní stránka

„Subjektivní stránka trestného činu obsahuje soubor znaků, které charakterizují **psychiku pachatele ve vztahu k trestnému činu**.“¹⁷⁴ Nejzásadnějším a současně jediným povinným znakem z tohoto souboru je **zavinění**, při jehož absenci nelze vyvozovat trestní odpovědnost.¹⁷⁵ Učebnice trestního práva definuje zavinění jako: „*psychický vztah člověka k určitým skutečnostem zakládajícím trestný čin*.“¹⁷⁶ Tento psychický vztah trestní zákoník rozeznává ve dvou základních variantách, jimiž jsou úmysl a nedbalost. V ustanovení § 13 odst. 2 trestního zákoníku se stanovuje obecné pravidlo pro naplnění subjektivní stránky u jednotlivých trestných činů, kdy platí, že pokud zákonodárce výslovně nestanoví, že pro danou skutkovou podstatu postačí zavinění z nedbalosti, je třeba, aby subjektivní stránka byla naplněna ve formě úmyslu.¹⁷⁷

Ve znění skutkové podstaty zpronevěry absentuje zmínka o možném nedbalostním zavinění, a proto se uvedeného činu lze dopustit pouze úmyslně, a to buď ve formě úmyslu přímého, nebo nepřímého. Pokud pachatel chtěl způsobem uvedeným ve skutkové podstatě zpronevěry porušit zájem na ochraně vlastnictví, jednal v úmyslu přímém. Pokud pachatel věděl, že svým jednáním může porušit zájem na ochraně vlastnictví, a současně byl s touto možností

¹⁷² Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. 6 Tdo 1173/2003, [online]. [cit. 4. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁷³ (1) „Účastníkem na dokonaném trestném činu nebo jeho pokusu je, kdo úmyslně a) spáchání trestného činu zosnoval nebo řídil (organizátor), b) vzbudil v jiném rozhodnutí spáchat trestný čin (návodce), nebo c) umožnil nebo usnadnil jinému spáchání trestného činu, zejména opatřením prostředků, odstraněním překážek, vylákáním poškozeného na místo činu, hlídáním při činu, radou, utvrzováním v předsevzetí nebo slibem přispět po trestném činu (pomocník).“

¹⁷⁴ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 222.

¹⁷⁵ Tamtéž, s. 42, 222.

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 223

¹⁷⁷ Ustanovení § 13, § 15, § 16 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v aktuálním znění.

srozuměn, jednal v úmyslu nepřímém.^{178, 179} S odkazem na rozhodnutí NS 7 Tdo 423/2012-80 je zaviněné jednání pachatele ve formě přímého úmyslu u zpronevěry třeba dovozovat z okolností konkrétního případu, ze kterých by mělo vyplývat, že pachatel chtěl svým nezákonným přisvojovacím jednáním způsobit škodu na cizím majetku nejméně ve výši 5 000 Kč.¹⁸⁰

Dovozování subjektivní stránky u zpronevěry pojal obdobně také **Městský soud v Praze**, ve svém rozhodnutí 5 To 370/2012, ve kterém uvedl, že „o skutečných úmyslech a vůli jednajícího člověka hovoří obsah a forma jeho jednání, nazírané při zasazení do kontextu relevantních okolností skutku, ve zřejmých souvislostech a ve svém vývoji, s přihlédnutím k dalším dostupným poznatkům charakterizujícím profil či vlastnosti jednajícího.“¹⁸¹ Uvedené pojetí zjišťování subjektivní stránky zpronevěry ale samozřejmě nelze vnímat jako možnost svévole trestních soudů. Ty jsou limitovány zněním a jednotlivými znaky konkrétní skutkové podstaty, kdy jak uvedl Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí 6 Tdo 1048/2016-20, zavinění nelze dovozovat obecně, ale vždy ve vztahu ke konkrétnímu znaku skutkové podstaty. V případě zpronevěry je tak třeba dostatečně skutkově odůvodnit a prokázat úmysl jak ve vztahu ke způsobení škody nejméně 5 000 Kč, tak také ve vztahu k přisvojovacímu jednání.¹⁸² Jak jsem již v této práci uvedla, měl by dle mého názoru, co se týče přisvojovacího jednání, úmysl směřovat k trvalému vyloučení vlastníka z dispozice s věcí. Zda bude vlastník nakonec skutečně vyloučen z dispozice s věcí trvale, anebo jen po delší dobu, již není z tohoto pohledu zcela významné. Jako významné z hlediska trestního řízení vnímám spíše skutečnost, zda úmysl tímto směrem skutečně směřoval, a zda se ho podařilo prokázat.

Z hlediska rozebírání psychického vztahu pachatele k jednotlivým znakům skutkové podstaty zpronevěry je zajímavá problematika takzvaného **svémocného úvěru**. Pod tímto pojmem lze zjednodušeně řečeno rozumět jednání osoby, která má pro určitý stanovený účel dispoziční oprávnění k cizím finančním prostředkům, a tyto prostředky dočasně využije pro

---

¹⁷⁸ Ustanovení § 15 a § 206 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v aktuálním znění.

¹⁷⁹ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 233.

¹⁸⁰ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 3. 10. 2012, sp. zn. 7 Tdo 423/2012-80, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁸¹ Usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 20. 9. 2012, sp. zn. 5 To 370/2012, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁸² Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 10. 8. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1048/2016-20, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

svou vlastní potřebu, tedy v rozporu se stanoveným účelem. Uvedeným jednáním tak v zásadě naplňuje objektivní stránku zpronevěry, měřítkem, které beztrestné jednání označené jako svémocný úvěr odlišuje od trestného činu dle ustanovení § 206 TZ, je ale stránka subjektivní. Proto, abychom určili, zda se úmysl takto jednající osoby vztahoval k trvalému vyloučení oprávněného vlastníka z dispozice s věcí, je třeba zejména stanovit, za jakým účelem si tato osoba cizí finanční prostředky „zapůjčila“. V případě, že osoba takto jednala za účelem vyřešení dočasné nedostupnosti svých vlastních finančních prostředků, které ale jinak buď již má k dispozici, anebo má najisto postaveno, že je v brzké době k dispozici mít bude, nedopustila se jednání v rozporu s trestním právem a lze tak hovořit nanejvýš o odpovědnosti soukromoprávní. Pokud se ale osoba dopouští přisvojovacího jednání ve vztahu k cizím finančním prostředkům, které jí byly svěřeny, s nejistotou, kdy a zda vůbec bude moci finanční prostředky ze svého vlastního majetku vrátit, dopouští se již trestného činu zpronevěry. Uvedené diferenční hledisko mezi svémocným úvěrem a zpronevěrou vychází z judikatury Nejvyššího soudu, která dle mého názoru zcela správně zohledňuje míru možného dopadu do majetkové sféry subjektu, jež svěřené finanční prostředky vlastní.^{183, 184}

---

¹⁸³ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 20. 8. 2014, sp. zn. 7 Tdo 767/2014-29, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁸⁴ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. 7 Tdo 704/2015-16, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

4. 3 Zpronevěra spáchaná osobou, která má zvlášť uloženo chránit zájmy poškozeného jako jedna z kvalifikačních okolností

K jednotlivým okolnostem podmiňujícím použití vyšší trestní sazby u zpronevěry jsem se již více či méně vyjádřila v rámci kapitoly pojednávající o historickém vývoji tohoto trestného činu. Konkrétní kvalifikační okolnosti jsem ve zmíněné třetí kapitole komentovala vždy v souvislosti s historickým obdobím, ve kterém byly do skutkové podstaty zavedeny. Pokud jsem se již dále nevyjadřovala k jejich novelizaci, byly ve své původní podobě přejaty i do aktuální právní úpravy. Co se týče kvalifikačních okolností, je na tomto místě ještě třeba uvést zastřešující znak v podobě formy zavinění, kdy subjektivní stránka bude u těch okolností naplněna, i v případě nedbalosti, a to za předpokladu, že trestní zákoník u konkrétní kvalifikační okolnosti nestanoví jako potřebné zavinění ve formě úmyslu.¹⁸⁵

Ačkoliv jsem s ohledem na uvedené přesvědčena, že jsem v rámci této práce nevynechala zmínku o žádné kvalifikační okolnosti trestného činu dle ustanovení § 206 účinného trestního zákoníku, jedné z nich bych v rámci této práce přesto ráda věnovala větší pozornost. Jedná se o kvalifikační okolnost dle ustanovení § 206 odst. 4 písm. b), při jejímž naplnění je zpronevěra spáchaná *osobou, která má zvlášť uloženo chránit zájmy poškozeného*.

Kvalifikační okolnost dle ustanovení § 206 odst. 4 písm. b) může být naplněna pouze pachatelem, „*u kterého je podle jeho pracovního, funkčního nebo jiného právního vztahu k poškozenému hlavním úkolem péče o zabezpečování zájmů poškozeného*.“¹⁸⁶ Zda se jedná o osobu, která má zvlášť uloženo chránit zájmy poškozeného by v konkrétním skutkovém případě mělo vyplynout buď z právního předpisu, anebo ze smlouvy případně plné moci, přičemž je vždy současně třeba sledovat rozsah, ve kterém je této osobě uloženo zvlášť chránit zájmy poškozeného.¹⁸⁷

Podle staršího rozhodnutí Nejvyššího soudu v Bratislavě sp. zn. 1 To 95/90, na které soudobý český Nejvyšší soud opakovaně odkazuje i ve svých aktuálních rozhodnutích (např.

---

¹⁸⁵ VANTUCH, Pavel. *Trestní zákoník s komentářem: k 1. 8. 2011*, Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG), s. 42.

¹⁸⁶ ŠÁMAL, Pavel. § 206 [Zpronevěra]. In: ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PŮRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2016.

¹⁸⁷ Tamtéž.

8 Tdo 1181/2015-22,¹⁸⁸ 4 Tdo 896/2013-26¹⁸⁹), nelze povinnost zvláštní péče o zájmy poškozeného dovozovat na základě podepsané dohody o hmotné odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách ani na základě postavení vedoucího pracovníka.¹⁹⁰ Z uvedeného lze dospět k závěru, že osoba v pozici zaměstnance zpravidla nebude moci naplnit kvalifikační okolnost zpronevěry založenou na předchozí povinnosti zvlášť pečovat o zájmy poškozeného. Dle mého názoru naplnění této okolnosti zaměstnancem ve vztahu k zaměstnavateli jako poškozenému vylučuje již samotný charakter jejich vzájemného vztahu, kdy zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonává závislou činnost. Nelze si tedy představit, že by osoba v závislém postavení měla zvláště pečovat o zájmy osoby v postavení nadřazeném.¹⁹¹

Kvalifikační okolnost dle ustanovení § 206 odst. 4 písm. b) je soudní praxí (např. 8 Tdo 267/2016-29, 3 To 44/2015)^{192, 193} typicky využívána v případě, že se přisvojovacího jednání ve vztahu k cizím svěřeným věcem dopustil **advokát** jako osoba, která je pro laickou veřejnost obecně zárukou odborných i morálních kvalit, a ze strany veřejnosti je tak v tuto osobu vkládána značná důvěra. Pokud advokát naloží se svěřenými prostředky v rozporu s daným účelem, prolomení uvedené důvěry je okolnost, která nepochybně významně znásobuje způsobený následek. V části této kapitoly týkající se výkladu pojmu **přisvojení** jsem s odkazem na aktuální judikaturu Nejvyššího soudu zdůrazňovala, že není nutné, aby se pachatel pro naplnění skutkové podstaty zpronevěry sám jakkoliv obohatil. Co se týče zpronevěr páchaných advokátem, Nejvyšší soud však zřejmě zaujímá stanovisko opačné. Jak dokládá rozhodnutí 8 Tdo 1069/2015¹⁹⁴ ve vztahu k advokátům je právě existence obohacení rozhodujícím měřítkem pro určení, zda se jednalo o trestný čin zpronevěry a nikoliv o trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku. Ačkoliv se tím Nejvyšší soud ve stejném časovém období dopustil dvojitého výkladu téhož právního pojmu podstatného pro naplnění skutkové podstaty zpronevěry, nepovažuji to ze strany NS za krok neopodstatněný. Nelze vést

---

¹⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 19. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1181/2015-22, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 17. 9. 2013, sp. zn. 4 Tdo 896/2013-26, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu v Bratislavě, ze dne 25. 1. 1991, sp. zn. 1 To 95/90, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁹¹ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v aktuálním znění.

¹⁹² Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 8 Tdo 267/2016-29, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁹³ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci, ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. 3 To 44/2015, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

¹⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1069/2015, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

spor o tom, že advokát má jednat čestně, pečlivě, svědomitě a s náležitou odborností, a současně při dodržování právních předpisů prosazovat nejlepší zájmy svého klienta.¹⁹⁵ Na druhou stranu je ale dle mého názoru při posuzování trestní odpovědnosti třeba přihlížet také k vysoké odpovědnosti, které je advokát v rámci svého každodenního výkonu povolání vystavován. Bylo by tak příliš přísné, pokud by měl při pochybení, kterým by pro sebe současně nezískal žádný prospěch, odpovídat za trestný čin s horní hranicí trestní sazby osmi let.

V soudobém pojetí povinností advokáta mohou tyto mnohdy až přesahovat jeho oprávněné zájmy. Jeden takovýto důsledek v podobě pravomocného rozsudku zvrátil svým rozhodnutím až Nejvyšší soud. V uvedeném skutkovém případě advokátka úspěšně vymohla pro svou klientku výživné na její nezletilé děti, za svou práci ale nedostala nikterak zapláceno, a proto provedla ve vztahu k vymoženým částkám započtení na úhradu provedených právních služeb. Jako důsledek tohoto svého jednání byla soudem prvního stupně odsouzena za trestný čin zpronevěry dle ustanovení § 206 odst. 1, 3, 4 písm. b), načež odvolání proti tomuto rozsudku soud druhého stupně zamítl. Za podstatu naplnění skutkové podstaty zpronevěry soud prvního stupně označil neoprávněnost započtení proti pohledávce na výživné pro nezletilé děti. Takovéto započtení bylo nepřipustné podle tehdy účinného zákona o rodině, a rovněž podle dnes účinného občanského zákoníku. K tomu se v rozhodnutí 7 Tdo 348/2015 vyjádřil Nejvyšší soud tak, že skutková podstata trestného činu zpronevěry nemohla být v daném případě naplněna, neboť nebyla z důvodu rozdílných subjektů splněna vzájemnost pohledávek, která je z hlediska principů započtení jako takového vyžadována, a zákaz započtení uvedený v zákoně o rodině tedy nebylo možné na daný případ vztáhnout. Pro vznik trestní odpovědnosti tak chyběl znak protiprávnosti trestného činu, jak je vyžadován v ustanovení § 13 odst. 1 trestního zákoníku.¹⁹⁶

Pokud advokát naplní skutkovou podstatu zpronevěry, a navíc se tímto činem obohatí, již není důvod mu nadále poskytovat zvýšenou ochranu, neboť v dané situaci je nepochybné, že zneužil svého postavení odborníka a na úkor osob, které v něj vkládaly důvěru, se neoprávněně obohatil. Co se týče kárné odpovědnosti advokátů, řízení o ní vedené nevytváří překážku věci rozhodnuté, a tedy nezpůsobuje nepřipustnost trestního stíhání, jak by se

---

¹⁹⁵ Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, v aktuálním znění.

¹⁹⁶ CIBULKA, Karel. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 7 Tdo 348/2015-20. *Trestněprávní revue*. 2015, č. 9, s. 222.

jazykovým výkladem ustanovení § 11 odst. 1 písm. j)^{197, 198} trestního řádu dalo očekávat. V praxi by to tedy znamenalo, že proti advokátovi může být na základě stejného skutku vedeno dvojí řízení, a to jak trestní, pro trestný čin zpronevěry, tak i kárné za porušení povinností vyplývajících ze zákona o advokacii. Uvedený závěr judikoval Vrchní soud v Olomouci ve svém rozhodnutí 3 To 44/2015 na základě recentní judikatury Evropského soudu pro lidská práva, podle které „řízení o kárném provinění advokáta není řízením o trestním obvinění.“¹⁹⁹ Vrchní soud tento svůj závěr dále odůvodňuje rozdílným charakterem obou takto vedených řízení, kdy řízení kárné má zejména postihovat porušení specifických povinností advokáta jako příslušníka odborného stavu zastřešeného Českou advokátní komorou, naopak řízení trestní má postihovat jednání celospolečensky nebezpečné, které by nebylo dostatečně postihnuto v jakémkoliv jiném řízení.²⁰⁰

Ke spáchání trestného činu zpronevěry u advokátů obvykle dochází v souvislosti s institutem advokátní úschovy, v rámci které jsou advokátovi svěřovány nemalé finanční prostředky jeho klientů.^{např. 201, 202} Takto páchaná zpronevěra je na stránkách České advokátní komory označována za „advokátský hrdelní zločin“.²⁰³ V souvislosti s problematikou zpronevěr páchaných na uložených finančních prostředcích klienta považuji za vhodné v této práci opakovaně upozornit na rozlišení mezi tzv. svémocným úvěrem a trestným činem zpronevěry. Advokát spoléhající na nejistou budoucí událost k navrácení „svémocně zapůjčených“ finančních prostředků, se již nepochybně dopouští trestného činu zpronevěry. Ukázkový případ nejisté budoucí události lze spatřovat v případě (pravděpodobně zatím nepravomocně) odsouzeného advokáta, který finanční prostředky z advokátní úschovy

---

¹⁹⁷ Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, v aktuálním znění.

¹⁹⁸ „(1) Trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno: j) proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozhodnutím o postoupení věci s podezřením, že skutek je přestupkem nebo **kárným proviněním**, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno.“

¹⁹⁹ Kárné provinění advokáta a trestní řízení: Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. 3 To 44/2015. In: *Bulletin-advokacie.cz* [online]. ČAK, 2017 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/karne-provinieni-advokata-a-trestni-rizeni>

²⁰⁰ Tamtéž.

²⁰¹ ČTK. Za zpronevěru desítek milionů si bývalý advokát odpyká osm let. *České noviny* [online]. 20. 9. 2017 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/za-zproneveru-desitek-milionu-si-byvaly-advokat-odpyka-osm-let/1529233>

²⁰² HORÁKOVÁ, Alena. Olomoucký advokát půjde za zpronevěru na pět let do vězení, potvrdil Vrchní soud. *Olomouc.cz* [online]. 14.11.2012 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.olomouc.cz/zpravy/clanek/Olomoucky-advokat-pujde-za-zproneveru-na-pet-let-do-vezeni-potvrdil-Vrchni-soud-19508>

²⁰³ DRCHAL, Václav. Advokátní jestřábi a straky: 12.10.2015, Euro, str. 39, Václav Drchal. *Česká advokátní komora* [online]. 12. 10. 2015 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14997>

využíval k sázkám.²⁰⁴ Nezbyvá než tuto podkapitolu zakončit s přáním: méně „*advokátských hrdelních zločinů*.“

---

²⁰⁴ VITOVSKÁ, Ivana. Advokát prosázel peníze klientů. Dostal podmínku. *Hradecký deník.cz* [online]. 3. 2. 2018 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://hradecky.denik.cz/zlociny-a-soudy/advokat-prosazel-penize-klientu-dostal-podminku-20180203.html>

5 Zpronevěra spáchaná v souvislosti s leasingem

Naplnění znaků skutkové podstaty zpronevěry v souvislosti s uzavřenou leasingovou smlouvou lze z pohledu judikatury označit za jeden z typicky se vyskytujících případů, vyznačující se řadou specifik.^{např. 205, 206, 207} Leasingová smlouva je zvláštní typ smlouvy, který je soukromoprávní praxí využíván ve dvou podobách, a to buď jako **leasing finanční** nebo **operativní**. Oba typy leasingových smluv jsou z pohledu soukromého práva smlouvami nepojmenovanými, kdy operativní leasing lze zjednodušeně označit za zvláštní formu nájemní smlouvy, finanční leasing lze nazvat „trojstranným inominátem“, neboť je kombinací tří jinak pojmenovaných smluvních typů, a to smlouvy úvěrové, nájemní a kupní.²⁰⁸ V tomto odstavci citovaná judikatura Nejvyššího soudu pojednává v souvislosti se spáchaným trestným činem zpronevěry o smlouvách týkajících se leasingu finančního. Jsem přesvědčena, že tomuto stavu do jisté míry nahrává jeho specifický charakter, kdy klient společnosti poskytující finanční leasing je nejprve v pozici nájemce, a až následně po splnění smlouvou stanovených podmínek se může stát vlastníkem. V praktické rovině tento kombinovaný stav dle mého názoru v řadě takovýchto klientů evokuje pocit, že se svěřenou cizí věcí mohou nakládat jako s vlastní. Ani u operativního leasingu nevnímám možné spáchání zpronevěry jako vyloučené, neboť k faktickému svěření tak, jak jsem jej definovala v předchozí kapitole, tam nepochybně dochází. Osoby, které mají postavení klienta v rámci smlouvy o operativním leasingu, ale dle mého názoru ke svěřené věci zaujímají odlišný postoj, neboť na základě této smlouvy se klient nebude moci ani v budoucnu stát vlastníkem svěřené věci.

Od devadesátých let se leasingové smlouvy staly na našem území běžně užívaným institutem, což s sebou přineslo také nové příležitosti pro páchaní trestného činu zpronevěry, a jelikož se jednalo o skutkové okolnosti nové, aplikační praxe nevěděla, jak se k této problematice postavit. Lépe řečeno pokoušela se s nastalou situací nějak vypořádat, problémem ale zůstávala nejednotnost v rozhodovací praxi trestních soudů, a to zejména s ohledem na způsob stanovení výše způsobené škody. V roce 2002 proto Nejvyšší soud

---

²⁰⁵ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1279/2014-31, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²⁰⁶ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 14. 10. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1077/2014-23, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²⁰⁷ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 10. 2015, sp. zn. 4 Tdo 1185/2015-26, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²⁰⁸ ČERNÁ, Stanislava a Stanislav PLÍVA. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. Scripta iuridica. s. 130 - 132.

k problematice škody u takzvané leasingové zpronevěry vydal sjednocující stanovisko, podle něhož měli napříště soudy všech stupňů o leasingové zpronevěře rozhodovat se zohledněním stejných hodnotících měřítek, a zabránit tak faktické nerovnosti před zákonem, ke které v předcházejícím období pravděpodobně docházelo.^{209, 210} Ačkoliv by se dalo očekávat, že v roce 2018 bude již tato „výkladová příručka“ z dílny Nejvyššího soudu překonána a nahrazena jinou, domnívám se, s ohledem na absenci judikatury stanovující opačný závěr, že uvedené stanovisko plní metodickou roli i nadále. Závěr o jeho aktuálnosti potvrdil výslovně Nejvyšší soud naposledy v roce 2015 ve svém rozhodnutí 4 Tdo 1185/2015-26,²¹¹ v němž odkazoval na konkrétní principy ve stanovisku uvedené. Ačkoliv Vučka ve svém článku z roku 2010 týkajícím se stanovení výše škody u leasingových zpronevěr závěry vyplývající ze stanoviska podrobuje značné kritice, o dalších osm let později, kdy stanovisko nebylo nikterak překonáno, a praxe jej zřejmě i nadále využívá, se lze k jeho kritice stavit pochybovačně. V čem naopak článek Vučky vnímám jako přínosný a pro praxi využitelný, je stanovení konkrétního matematického vzorce pro určení výše škody, který vytvořil na základě slovního vyjádření uvedeného v předmětném stanovisku NS. Tento svůj vzorec také v článku názorně demonstrovuje na fiktivním skutkovém případě, v němž pro lepší představivost čtenářů figurují reálná čísla. Vučkův vzorec uvádím v odstavci níže.²¹²

Pravidlo stanovení výše škody pro zpronevěru spáchanou v souvislosti s uzavřenou smlouvou o finančním leasingu vymezil Nejvyšší soud ve stanovisku z roku 2002 následovně: „*škodou způsobenou trestným činem zpronevěry je hodnota předmětu leasingu v době spáchání činu určená podle hledisek stanovených v ustanovení § 89 odst. 12 trestního zákona, od níž se odečte ta část tzv. akontace a uhrazených leasingových splátek, která představuje čisté splátky na pořizovací cenu předmětu leasingu, ovšem pouze v rozsahu odpovídajícím snížení hodnoty pronajaté věci v době spáchání činu oproti hodnotě v době jejího převzetí pachatelem na základě leasingové smlouvy.*“²¹³ Ustanovení § 89 odst. 12 tehdy účinného zákona stanovovalo pravidlo určení hodnoty věci dle obvyklé ceny, tak jak jsem jej již rozebírala v kapitole třetí.

---

²⁰⁹ VUČKA, Jan. Výše škody při zpronevěře předmětu leasingu. *Trestněprávní revue*. 2010, č. 7, s. 211-215.

²¹⁰ Stanovisko Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. Tpjn 304/2001, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²¹¹ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 10. 2015, sp. zn. 4 Tdo 1185/2015-26, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²¹² VUČKA, Jan. Výše škody při zpronevěře předmětu leasingu. *Trestněprávní revue*. 2010, č. 7, s. 211-215.

²¹³ Stanovisko Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. Tpjn 304/2001, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

Pokud v konkrétním případě nebylo možné tzv. obvyklou cenu určit, vycházelo se z „účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav“.²¹⁴ V obsahu stanoviska Nejvyšší soud toto své pojetí dále rozebírá podrobněji, kdy se v zásadě snaží zdůvodnit, na základě kterých skutečností k němu dospěl. Dle mého názoru se Nejvyšší soud tímto stanoviskem pokusil o určení středního názorového proudu, který s ohledem na specifika leasingových smluv považuje také za nejvhodnější. Jako odůvodnění toho, proč by soudy při určení výše škody leasingové zpronevěry měly vycházet nejprve z tzv. obvyklé ceny, využívá skutečnost, že leasing není prodejem na splátky. Současně ale dodává, že určitou výšeč dosud splacené hodnoty je nutné při stanovení výše škody zohlednit. Ze zvláštního charakteru leasingu je ale dle NS třeba vycházet i při stanovování této výšeče, a to zejména z hlediska, že leasing i přes přítomnost prvků nájmu nelze pojímat jako klasický nájemní vztah. Nájemné je obecně považováno za peněžité plnění, na základě kterého má být nájemci ze strany pronajímatele poskytnuto užívací právo k cizí věci. Nájemní část leasingových smluv ale není založena výhradně na této podstatě, neboť v důsledku takto poskytovaných plnění je částečně pokrývána také pořizovací cena, za kterou leasingová společnost věc koupila. A právě z tohoto důvodu Nejvyšší soud dospěl k názoru, že je při určování výše způsobené škody v případě leasingových zpronevěr vycházet rovněž z dosud poskytnutého plnění ze strany klienta leasingové společnosti, ale to pouze v tom rozsahu, který pokrýval výhradně pořizovací cenu věci, tedy nikoliv již jakékoliv jiné náklady či zisk leasingové společnosti.²¹⁵

---

²¹⁴ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 9. 2002 do 14. 11. 2002.

²¹⁵ Stanovisko Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. Tpjn 304/2001, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

Vučka ve svém článku reagujícím na zmiňované stanovisko NS vytvořil pro aplikační praxi následující matematický vzorec:

„*ŠKODA* u leasingových zpronevěř = $OC - \dot{C}S \times OC / PC$

*OC = *obvyklá cena předmětu leasingu*

*ČS = *čisté splátky = souhrn uhrazených hrubých splátek leasingu včetně akontace X pořizovací cena předmětu leasingu / (akontace + celkové leasingové splátky (nepočítaje akontaci) sjednané na dobu leasingu)*

*PC = *pořizovací cena předmětu leasingu.*“

216

Právě s ohledem na v této kapitole zmiňovanou specifičnost leasingových smluv judikoval Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí 8 Tdo 1362/2016, že ani při naplnění výše škody odpovídající některému z kvalifikačních znaků zpronevěry nemusí v důsledku uplatnění zásady subsidiarity trestní represe dojít ke vzniku trestní odpovědnosti. V uvedeném skutkovém případě se zpronevěry měli dopustit jednatelé společnosti X, která měla od společnosti Y na základě leasingové smlouvy poskytnutých k užívání 5 ks návěsů. Obě tyto společnosti spolu dlouhodobě (více než 10 let) spolupracovaly, a ze strany společnosti X nebyly společnosti Y v předcházejících obdobích zaznamenány žádné platební problémy. V inkriminované době, kdy mělo dle obžaloby dojít ke spáchání trestného činu zpronevěry ve třetím odstavci, se společnost X dostala do platebních problémů, kdy jejich existenci se společností Y konzultovala a snažila se s ní domluvit na možném řešení nastalé situace. Společnost Y trvala na vrácení na leasing poskytnutých návěsů, načež se jí z celkového počtu pěti návěsů zpět do výlučné dispozice dostaly čtyři. Poslední z návěsů si společnost X ponechala k následnému uplatnění zadržovacího práva, neboť do doby, než se ocitla v platebních potížích, již byla značná část pořizovací ceny pěti návěsů splacena, a i následně poté, co společnost Y jednostranně ukončila leasingové smlouvy, se společnost X v rámci svých možností snažila společnosti Y poskytovat další plnění. Z tohoto jednání tak bylo dle soudu odvolacího i Nejvyššího zřejmé, že se společnost X nechovala tak, jak je pro případy prisvojovacího jednání typické, kdy zejména měla snahu celou věc řešit ve prospěch společnosti Y, ačkoliv se sama nastalou situací cítila částečně poškozená. Nejvyšší soud v tomto svém rozhodnutí tedy dospěl k závěru, že není vždy vhodné jednání osob posuzovat

²¹⁶ VUČKA, Jan. Výše škody při zpronevěře předmětu leasingu. *Trestněprávní revue*. 2010, č. 7, s. 211-215.

z hlediska ustanovení trestního zákoníku příliš formalisticky, ale je vždy třeba přihlížet k okolnostem konkrétního skutkového případu a také k možnosti, zda by nebylo možné případ řešit jinými právními prostředky než právě trestními. V popsáném skutkovém případě dle Nejvyššího soudu jednoznačně převážila obchodněprávní povaha celého sporu, a strany jej tak měly ponechat k řešení obecným civilním soudům anebo rozhodcům.²¹⁷ Obecně platí, že by soudy při posuzování jakéhokoliv trestněprávního případu měly vycházet z konkrétních skutkových okolností, v případě posuzování trestní odpovědnosti vznikající v souvislosti s leasingovými smlouvami by toto pravidlo ale dle mého názoru mělo platit dvojnásob, a to zejména s ohledem na specifika, o kterých jsem v této kapitole pojednala.

---

²¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1362/2016-47, [online]. [cit. 17. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

6 Vymezení zpronevěry ve vztahu ke skutkovým podstatám některých dalších trestných činů proti majetku

Skutečnost, že se Nejvyšší soud jak ve své aktuálnější, tak starší judikatuře (*konkrétní rozhodnutí cituji v následujících podkapitolách*) již mnohokrát zabýval vymezením zpronevěry ve vztahu ke skutkovým podstatám dalších trestných činů z hlavy páté, mě dovedla k názoru, že se tato problematika vždy nemusí jevit jednoznačně a soudům prvního i druhého stupně působí často aplikační problémy. V důsledku toho pak může docházet k vynášení rozsudků, které jsou přímo v rozporu se zásadou **nullum crimen sine lege**. Jak uvedl Ústavní soud, do této zásady je soudem zasaženo i v případě, kdy skutek nesprávně subsumuje pod skutkovou podstatu trestného činu se stejnou trestní sazbou, jaká hrozí za trestný čin, kterého se pachatel ve skutečnosti dopustil.²¹⁸ Ačkoliv se může jevit, že pokud pachateli hrozí stejná sankce, není významné, zda je jeho jednání dikcí trestního zákoníku nazváno tak či onak, domnívám se, že má rozhodnutí Ústavního soudu značnou opodstatněnost i v praktické rovině. A to zejména s ohledem na možné odlišné vnímání stigmatizace pachatele při naplnění rozdílných skutkových podstat. Stigmatizace je dle mého názoru kategorií značně subjektivní, a proto trestní sazba nemůže být považována za jediné relevantní měřítko jejího rozsahu. U zpronevěry pak může být správná kvalifikace skutku otázkou naplnění či nenaplnění kvalifikační okolnosti v podobě takzvané speciální recidivy tak, jak jsem se o ní zmiňovala již v předcházejícím textu této práce. Vymezení zpronevěry ve vztahu k alespoň některým skutkovým podstatám proti majetku vnímám s ohledem na v tomto odstavci uvedené jako potřebné. Na následujících řádcích budu upozorňovat na odlišnosti ve vztahu ke zpronevěře u trestných činů **podvodu, krádeže, neoprávněného užívání cizí věci a porušení povinnosti při správě cizího majetku**, které budu pro názornost demonstrovat na konkrétních skutkových případech, o nichž je pojednáno v judikatuře Nejvyššího soudu.

---

²¹⁸ Nález Ústavního soudu, ze dne ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 2258/14-1, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

6. 1 Vymezení zpronevěry ve vztahu k podvodu

„Podvod

Kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“

219

Pro zpronevěru i podvod je společné, že pachatelé obou těchto trestných činů získávají faktickou moc nad cizí věcí, oběma je věc poskytnuta dobrovolně. Odlišujícím faktorem je až skutečnost, na základě které došlo k dobrovolnému poskytnutí věci. U podvodu musí být věc pachateli poskytnuta na základě pachatelem vyvolaného nebo využitého omylu anebo zamlčení podstatné skutečnosti. Toto stanovisko k rozlišení trestných činů dle ustanovení § 206 a § 209 trestního zákoníku podal Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí 11 Tdo 1112/2013-35. Ve stejném rozhodnutí se Nejvyšší soud zejména pokusil vysvětlit rozdíl mezi vyvoláním omylu ve smyslu trestného činu podvodu a mezi jednáním, jež má pouze zastřít trestnou činnost. Co se týče skutkové stránky, uvedené rozhodnutí pojednává o obviněných, kteří měli na starosti doplňování leteckého paliva (kerosinu) do nádrží letadel, část tohoto paliva ale odčerpali do cisterny jednoho ze spoluobviněných a nechali vyvést z areálu, ve kterém měli s poskytnutým palivem nakládat. Pro sebe odčerpané palivo obvinění současně zavedli do účetní evidence, do které se zaznamenává palivo načerpané do letadel v souladu se svěřeným účelem. Soudy prvního a druhého stupně právě v tomto jednání spatřovaly naplnění skutkové podstaty podvodu, kdy zavedení údajů do účetní evidence vnímaly jako vyvolání omylu ze strany pachatelů, v jehož důsledku se obohatili. K tomuto pojetí se ale Nejvyšší soud vymezil, a to tak, že hledisko omylu se má zjišťovat v době před dobrovolným poskytnutím věci. K tomu, aby obviněným byl kerosin poskytnut, nebylo třeba nikterak vyvolávat omylu, neboť jim byl poskytnut za účelem plnění jejich pracovních povinností. Uvedený skutek tak bylo třeba posoudit jako trestný čin zpronevěry, neboť se jednalo i cizí svěřené věci, které si spolupachatelé přisvojili v okamžiku přečerpání paliva do cisterny jednoho z nich.²²⁰

²¹⁹ Ustanovení § 209 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

²²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 21. 11. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1112/2013-35, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

Základní rozlišovací hledisko mezi zpronevěrou a podvodem judikoval Nejvyšší soud obdobně také v rozhodnutí 5 Tdo 931/2012 - 21, kde se skutečností, zda osoba nakládá s cizí věcí na základě vyvolaného omylu, anebo bez něj, zabýval v souvislosti s uzavřenou smlouvou mezi obviněným a poškozeným. Pokud obviněný přestane plnit ze smlouvy a následně odmítne vydat cizí věc, kterou měl na základě smlouvy ve své faktické moci, je třeba posoudit, jakého charakteru byl úmysl obviněného. Tedy pokud již od počátku, v době před uzavřením smlouvy, směřovala vůle obviněného k neplnění povinností ze smlouvy a ponechání si cizí věci, jež mu byla na základě smlouvy poskytnuta, jednalo by se o podvod. V případě, že se takto obviněný rozhodl až později, v průběhu trvání smlouvy, jednalo by se o trestný čin zpronevěry.²²¹

„Jednání obviněného, který jako statutární orgán obchodní společnosti jednal navenek s pojišťovnou o uzavření pojištění, do kterého zahrnul i své soukromé vozidlo, a pojistné nechal proplácet z prostředků poškozené společnosti, nelze posoudit jako trestný čin podvodu, lze jej však v souladu s judikaturou posoudit jako trestný čin zpronevěry.“²²² Takto se vyjádřil k rozlišení podvodu a zpronevěry NS ve svém rozhodnutí 6 Tdo 1056/2015-27. Uvedenou tezi v obsahu rozhodnutí dále rozvedl, a to zejména zdůrazněním, že neoprávněným přisvojením finančních prostředků společnosti obviněný nepřivedl žádnou další osobu v omyl. Vzhledem k tomu, že měl se společností uzavřenou tzv. manažerskou smlouvu, byl oprávněn s peněžními prostředky společnosti nakládat samostatně, a zaměstnanci, kteří měli na základě jeho pokynu provádět platební transakce, nemohli jeho rozhodnutí zpochybňovat, protože k tomu na rozdíl od obviněného nebyli ze svého pracovního zařazení oprávněni. Jedinou osobou, kterou by z tohoto pohledu tedy obviněný mohl přivést v omyl, by byl pouze on samotný, což by byl faktický nonsens. S peněžními prostředky nicméně ale naložil neoprávněně a v rozporu se svěřeným účelem, neboť tímto svým jednáním nepečoval o majetkové zájmy společnosti, nýbrž o majetkové zájmy své osobní.²²³

---

²²¹ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 8. 2012, sp. zn. 5 Tdo 931/2012-21, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²²² Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 15. 12. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1056/2015-27, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²²³ Tamtéž.

6. 2 Vymezení zpronevěry ve vztahu ke krádeži

„Krádež

(1) Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a

a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,

b) čin spáchá vloupáním,

c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí,

d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo

e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“

224

Trestné činy zpronevěry a krádeže se vyznačují společným znakem v podobě přisvojení, tedy jednání, v jehož důsledku je oprávněná osoba pachatelem (*trvale*) vyloučena z dispozice s věcí. Pojem přisvojení jsem již podrobněji rozebrala v kapitole čtvrté, a na tomto místě se mu proto nebudu více věnovat. Zásadním rozdělovníkem mezi trestným činem dle ustanovení § 205 a § 206 je ale otázka, jakým způsobem se věc dostala do dispozice pachatele. V případě zpronevěry může být věc v dispozici pachatele oprávněně, a to až do okamžiku než dojde k přisvojení. U krádeže je ale situace odlišná, vlastník věci není ochoten pachateli věc poskytnout do dispozice, načež tuto neochotu vlastníka pachatel fyzicky překoná (*zmocní se cizí věci*). V případě, že se v trestním řízení povede prokázat přisvojení věci, je třeba dále zjistit, z jakého titulu se v době před přisvojením věc nacházela ve faktické moci pachatele. Jinými slovy, zda byla pachateli svěřena, či nikoliv.²²⁵

Ani otázka naplnění pojmu svěřeni se nemusí vždy jevit jako jednoznačná. Na následujících řádcích proto rozeberu dva skutkové případy, ve kterých se Nejvyšší soud k naplnění pojmu svěřeni vyjádřil negativně. V judikатурních rozhodnutích, ze kterých zde budu vycházet, Nejvyšší soud nestanoví žádné obecné pravidlo, dle kterého by bylo možné rozhodnout, zda

²²⁴ Ustanovení § 205 odst. 1, odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

²²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 31. 8. 2017, sp. zn. 7 Tdo 891/2017 - 36, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

posoudit skutek jako krádež, anebo jako zpronevěru. Pouze stanoví, za jakých konkrétních okolností nedochází k naplnění pojmu svěřeni, a tedy nebude možné skutek kvalifikovat jako trestný čin zpronevěry, ale jako krádeže. Oba případy považuji za vhodné k demonstrování problémů, které se při snaze o správnou kvalifikaci skutku v praxi vyskytují. Zároveň je vnímám jako vhodnou kazuistickou inspiraci pro obdobné situace, jež budou soudy řešit v budoucnu.

V rozhodnutí 3 Tdo 115/2009 se NS zabýval otázkou, jak správně kvalifikovat jednání osoby, která byla najata za účelem ostrahy objektu, a v průběhu výkonu této činnosti si z objektu neoprávněně přisvojila cizí věci. Pro posouzení, zda tyto věci byly obviněnému svěřeny, či nikoliv, vycházel NS z možnosti či nemožnosti vlastníka v době probíhající ostrahy majetku s nimi fakticky disponovat. Dospěl k názoru, že vlastník věcí nebyl zbaven možnosti faktické dispozice, a proto tyto věci nemohly být ve smyslu trestného činu zpronevěry svěřeny. *Uvedené pojetí je dle mého názoru nejlépe vysvětlitelné na typických případech zpronevěry, např. na zpronevěře peněženky. Ve chvíli, kdy oprávněná osoba svěřila pachateli peněženku za účelem nákupu zboží, již nadále nemá možnost s ní disponovat, a nemůže se proto např. rozhodnout, že si zboží za použití peněženky nakoupí sama.* K tomuto pojetí NS ještě jako argument dodal, že opačné stanovisko by do budoucna presumovalo odpovědnost výhradně za zpronevěru u všech hlídačů, kteří by se ve vztahu ke střeženému majetku dopustili přisvojovacího jednání. Osoby střežící majetek ale fakticky nesplňují ani jednu ze základních podmínek pro naplnění pojmu přisvojení svěřené věci. Jelikož smyslem jejich pozice není jakékoliv nakládání s věcí, nemohou s ní tedy ani nakládat v rozporu se stanoveným účelem. *Pokud by se jejich jednání kvalifikovalo jako zpronevěra, docházelo by k porušování zásady nullum crimen sine lege.*²²⁶

Na v předchozím odstavci zmíněné rozhodnutí navázal NS i ve svém dalším rozhodnutí (8 Tdo 1298/2012-92), kde se z pohledu principu *(ne)naplnění pojmu svěřeni* jednalo o stejnou situaci. Skutkově se věc týkala obviněného zaměstnance, jehož pracovní náplní byl příjem, předávání a evidence zásilek, které obsahovaly finanční hotovost. V rámci popisu své pracovní pozice, tak jak jej měl uveden v pracovní smlouvě, jež byla v řízení před soudem

---

²²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 25. 2. 2009, sp. zn. 3 Tdo 115/2009, [online]. [cit. 20. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

předmětem dokazování, nebyl pověřen s finančními prostředky jako takovými jakkoliv nakládat. Trestního jednání se měl dopustit tím, že si finanční prostředky obsažené v předmětných zásilkách neoprávněně přisvojil. Předmětem dovolacího řízení pak byla otázka, zda svým jednáním naplnil skutkovou podstatu krádeže, anebo zpronevěry. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že obdobně jako v předchozím rozhodnutí nebyly tomuto zaměstnanci finanční prostředky svěřeny, neboť z jeho náplně práce nevyplývalo, že by s obsahem obálek měl jakkoliv nakládat. *Pokud se pokusím tuto situaci připodobnit k předcházejícímu skutkovému případu, i v tomto případě byl obviněný de facto jen hlídačem, i když zásilek. S jejich obsahem neměl nikterak nakládat, a proto se ani tento obviněný nemohl dopustit jednání v rozporu se stanoveným účelem nakládání s finančními prostředky, žádný takový totiž neexistoval.* Za okolností, kdy si obviněný tyto finanční prostředky přisvojil, tak mohl učinit pouze „*zmocněním se*“, a jeho jednání bylo třeba posoudit jako trestný čin krádeže.²²⁷

---

²²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1298/2012-92, [online]. [cit. 20. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

6. 3 Vymezení zpronevěry ve vztahu k neoprávněnému užívání cizí věci

„Neoprávněné užívání cizí věci

Kdo se zmocní cizí věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat, nebo

*kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli malou tím, že **neoprávněně takové věci, které mu byly svěřeny, přechodně užívá,***

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“

228

Trestný čin dle ustanovení § 207 se jako jediný z trestných činů, které v této kapitole srovnávám se zpronevěrou, neřadí do kategorie trestných činů obohacovacích. Jedná se o trestný čin z takzvané kategorie *furtum usus* nebo-li *krádež užitku*.²²⁹ Trestný čin neoprávněného užívání cizí věci obsahuje dvě základní skutkové podstaty, jimiž je jednak *krádež užitku* a jednak *zpronevěra užitku*.²³⁰ Z důvodu relevantnosti pro tuto práci budu od krádeže užitku nadále abstrahovat, a zaměřím se na rozdíly mezi zpronevěrou dle ustanovení § 206 a zpronevěrou užitku dle ustanovení § 207. Základním rozdílem mezi těmito skutkovými podstatami je otázka, zda pachatel cizí věc neoprávněně užívá jen přechodně anebo po delší dobu.^{231, 232} Judikatura ani trestní zákoník ale již nestanoví žádné jednoznačné měřítko, podle kterého lze určit, kdy se jedná o užívání přechodné, a kdy už nikoliv. V některých judikатурních rozhodnutích pouze NS poskytuje určité skutkové indicie, ze kterých lze usoudit, která z kategorií užívání byla v daném případě naplněna. Jedná se ale pouze o vodítka útržkovitého charakteru. Tento můj dojem potvrzuje i komentářová literatura, když k této problematice nepřímou uvádí, že stanovení charakteru užívání bude vždy záviset na posouzení orgánů činných v trestním řízení s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti. Uvedené vyvozují zejména ze zmínky v Šámalově komentáři, dle které by soudy měly dobu užívání vyvozovat rovněž z *charakteru a účelu dané věci*, a současně i ze způsobu, jakým

²²⁸ Ustanovení § 207 odst. 1, zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

²²⁹ JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). s. 645.

²³⁰ ŠÁMAL, Pavel. § 207 [Neoprávněné užívání cizí věci]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PŮRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. Trestní zákoník (EVK). 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2031-2032.

²³¹ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 25. 11. 2003, sp. zn. 6 Tdo 1225/2003, [online]. [cit. 21. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²³² Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 6. 2016, sp. zn. 8 Tdo 768/2016 - 27, [online]. [cit. 21. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

byla věc oprávněné osobě navrácena, *jinými slovy nakolik bylo opětovné obnovení vlastnických dispozic obtížné.*²³³

Z mého pohledu významným a současně zajímavým rozdílem mezi zpronevěrou a zpronevěrou užitku je způsob, jakým se stanoví výše pachatelem způsobené škody. Na rozdíl od zpronevěry, kde se škoda až na výjimky týkající se věcí svěřených na základě leasingových smluv odvozuje z celé hodnoty svěřené věci, u zpronevěry užitku se škoda rovná peněžité částce, o níž byla původní hodnota svěřené věci snížena.²³⁴ Z uvedeného lze tak dospět k názoru, že pokud by neoprávněné nakládání s cizí svěřenou věcí z hlediska doby trvání a zohlednění dalších specifík případu nenaplnilo znaky trestného činu zpronevěry, a současně by ani nikterak nebyla snížena hodnota věci, lépe řečeno nebyla snížena v zákonem požadované výši nejméně 25 000 Kč, nebylo by možné toto jednání posoudit jako trestný čin. Co se týče doby trvání neoprávněného nakládání s cizí věcí, ráda bych k tomu ještě uvedla svůj v této práci již zmiňovaný názor, že znak doby trvání je třeba posuzovat z hlediska úmyslu pachatele. Tedy k jaké době trvání úmysl pachatele směřoval. Jinak by měla být posuzována neoprávněná dispozice s cizí svěřenou věcí, která byla přerušena až zásahem orgánu veřejné moci, a jinak naopak přerušování této dispozice z hlediska dobrovolného rozhodnutí pachatele.

---

²³³ ŠÁMAL, Pavel. § 207 [Neoprávněné užívání cizí věci]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2031-2032.

²³⁴ ŠÁMAL, Pavel. § 207 [Neoprávněné užívání cizí věci]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2031-2033.

6. 4 Vymezení zpronevěry ve vztahu k porušení povinnosti při správě cizího majetku

„Porušení povinnosti při správě cizího majetku

Kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“

235

Trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku jsem ve vztahu ke zpronevěře částečně vymezila již ve čtvrté kapitole, kde jsem se v rámci podkapitoly páté zabývala mimo jiné trestní odpovědností advokátů za spáchanou zpronevěru. Upozornila jsem na konkrétní rozhodnutí NS, které odlišuje advokátskou zpronevěru od TČ dle ustanovení § 220 na základě existence/neexistence obohacení. Šámalův komentář dokonce takto tyto dva trestné činy rozlišuje obecně, tedy bez ohledu na to, zda byl pachatel v postavení advokáta či nikoliv.²³⁶ Takovéto vymezení se na první pohled jeví jako jednoznačné a všeobsažné, v reakci na v této práci již podaný výklad se ale vůči odlišení těchto dvou trestných činů z pohledu Šámala musím vymezit, protože ani u zpronevěry nemusí vždy na straně pachatele docházet k obohacení. Jak jsem již zmiňovala v předcházejícím textu, pro trestní odpovědnost za zpronevěru je zejména rozhodující, že byl oprávněný vlastník věci zbaven dispozice s ní, nakolik je to pro pachatele výhodné ale v danou chvíli stojí stranou. Z uvedených důvodů jsem si pro následující výklad vybrala dvě rozhodnutí NS, v jejichž obsahu jsou trestné činy dle ustanovení § 206 a § 220 rozlišeny dle jiných, dosavadnímu výkladu neodporujících, hledisek.

Ve svém rozhodnutí 4 Tz 49/2010 se Nejvyšší soud zabýval problematikou ztráty cizí svěřené věci. Výstupem tohoto rozhodnutí byl závěr, že ztrátu cizí svěřené věci lze posoudit jako zpronevěru pouze v případě, kdy se v trestním řízení povede náležitě zjistit, v čem se

²³⁵ Ustanovení § 220 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

²³⁶ PÚRY, František. § 220 [Porušení povinnosti při správě cizího majetku]. In: ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2184-2185.

projevilo přisvojovací jednání potenciálního pachatele, tedy jak konkrétně s věcí naložil. V opačném případě, pokud žádný z možných způsobů nakládání s věcí nebyl zjištěn, nelze osobu, která s cizí svěřenou věcí měla nakládat, odsoudit za trestný čin zpronevěry. Uvedené jednání pak bude třeba posoudit jako trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku.²³⁷

V rozhodnutí 5 Tdo 579/2012 – 50²³⁸ se NS krom jiného zabýval pojmem obohacení. Na rozdíl od Šámalova komentáře jej ale neurčil jako hranici mezi trestným činem dle ustanovení § 206 a ustanovení § 220, ale pouze stanovil, že znakem trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku není znak obohacení. V obsahu tohoto rozhodnutí je z hlediska zde řešené problematiky zajímavé vyjádření Nejvyššího státního zástupce k podanému dovolání, který tvrdí, že v případě, kdy nelze „*dostatečně spolehlivě doložit mechanismus*“²³⁹ trestného jednání proti majetku, nelze takové neoprávněné jednání posoudit jako trestný čin zpronevěry.

Co se týče zákonného požadavku na výši způsobené škody, je to u zpronevěry oproti porušení povinnosti při správě cizího majetku požadavek pětkrát menší. Uvedená rozdílnost má dle mého názoru zohledňovat, že v případě zpronevěry je vlastník zcela zbaven možnosti disponovat se svěřenou věcí (tím, že se pachatel dopustí přisvojovacího jednání), naopak v případě trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku není zákonným znakem přisvojení, a tedy ani nemusí dojít k vyloučení vlastníka z dispozice s věcí.²⁴⁰

---

²³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 7. 10. 2010, sp. zn. 4 Tz 49/2010, [online]. [cit. 21. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²³⁸ Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 25. 7. 2012, sp. zn. 5 Tdo 579/2012 - 50, [online]. [cit. 21. 4. 2018] Dostupné z Codexis.

²³⁹ Tamtéž.

²⁴⁰ Ustanovení § 206 a ustanovení § 207 a ustanovení § 138 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

7 Srovnání české úpravy zpronevěry s vybranými zahraničními úpravami

Pro zahraničně – komparativní část této práce jsem si vybrala úpravu trestného činu zpronevěry v **Rumunsku** a **Moldavsku**. Poté, co jsem se seznámila se zněním rumunské úpravy, byla jsem velmi překvapena pokrokovostí této, kdy jsem v mnohých ohledech dokonce nabyla dojmu, že vystihuje podstatu uvedeného trestného činu mnohem věrněji, než obdobná skutková podstata v českém trestním zákoníku. Mé rozhodnutí pojednat také o úpravě moldavské vycházelo zejména ze společné historie, kultury a jazyka těchto dvou států, kdy na základě této skutečnosti by se dalo předpokládat, že právní úprava v obou zemích bude v zásadě podobná, tak jako je tomu např. v případě České a Slovenské republiky. Ve skutečnosti se ale neshoduje ani terminologicky. Smyslem této kapitoly by tedy nemělo být jen pojednání o inspirativní zahraniční úpravě a její srovnání s úpravou českou, ale současně i upozornění na skutečnost, že společenské okolnosti mají na právní řády obecně významný dopad, aniž bych v konkrétním případě hodnotila, zda se jedná o vliv pozitivní, či negativní. Společná historie výše zmíněných zemí se rozdělila během druhé světové války. Vývoj těchto zemí po 2. světové válce, ale zejména i po pádu železné opony, se v mnohém liší. Rumunsko se stalo členem Severoatlantické aliance a později Evropské unie, zatímco Moldavsko se doposud neodpoutalo od ruského vlivu. Oběma zemím ale dodnes zůstal společný úřední jazyk, jímž je rumunština.

7. 1 Srovnání s rumunskou právní úpravou

Rumunská úprava zpronevěry je obsažena v rumunském trestním zákoníku, zákoně č. 286/2009, ze dne 17. července 2009, vydaném ve Sbírce listin („*Monitorul Oficial*”), který se stal účinnou součástí rumunského právního řádu dne 1. února 2014. Stejně jako český trestní zákoník, se i ten rumunský dělí na dvě základní části, obecnou a zvláštní. Zvláštní část se pak stejně jako česká člení na 13 hlav, na rozdíl od té české se rumunská zabývá skutkovými podstatami trestných činů pouze v prvních dvanácti hlavách. Uspořádání skutkových podstat do jednotlivých hlav zvláštní části a pořadí těchto hlav se v rumunském trestním zákoníku zcela odlišuje od toho českého. Co se týče trestného činu zpronevěry, je systematicky řazena do hlavy druhé, nazvané trestné činy proti vlastnictví. Nelze se ale s odkazem na tuto skutečnost domnívat, že by ze strany rumunského zákonodárce byl ochraně vlastnictví připisován vyšší význam než v České republice, neboť v hlavě první rumunského trestního zákoníku je obsaženo devět kapitol, které svým obsahem odpovídají prvním čtyřem hlavám českého trestního zákoníku. V rámci hlavy druhé se pak samotná zpronevěra řadí do *kapitoly třetí* upravující *trestné činy proti vlastnictví spáchané zneužitím důvěry*. Krom zpronevěry se do této kapitoly řadí dále např. tzv. podvod na věřitelích, skutkové podstaty týkající se bankrotu, anebo skutková podstata podobná obsahu zatajení věci v českém trestním zákoníku.²⁴¹

Konkrétně je zpronevěra v rumunském trestním zákoníku upravena pod ustanovením *článku* 238 a výslovně se nazývá „*Zneužití důvěry*“ („*Abuzul de încredere*”). Lze tak už v samotném názvu tohoto trestného činu spatřovat vystihnutí podstaty uvedeného trestného jednání tak, jak jsem na něj upozorňovala již v úvodu této práce. Zákonné znění základní skutkové podstaty tohoto trestného činu a podmínky stíhání za něj jsou následující:

„(1) *Însușirea, dispunerea sau folosirea, pe nedrept, a unui bun mobil al altuia, de către cel căruia i-a fost încredințat în baza unui titlu și cu un anumit scop, ori refuzul de a-l restitui se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.*

(2) *Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.*”

242

²⁴¹ Legea nr. 286/2009 Monitorul Oficial, Codul Penal, Zákon č. 286/2009 rumunské sbírky listin, trestní zákoník.

²⁴² Tamtéž.

„(1) **Neoprávněné přisvojení, nakládání či užívání cizí movité věci, která byla oprávněnou osobou svěřena na základě titulu a za určitým účelem, anebo odmítnutí vrácení takové věci, se trestá trestem odnětí svobody v rozmezí 3 měsíců až dvou let nebo pokutou.**

(2) **Obžaloba může být podána pouze na základě předchozího trestního oznámení poškozeného.**“

243

Co se týče pojmů týkajících se jednání pachatele uvedených v odstavci prvním citovaného ustanovení, domnívám se, že její četností rumunský trestní zákoník doplňuje českou judikaturu týkající se pojmu *přisvojení*. Ačkoliv rumunský zákonodárce staví naroveň pojem přisvojení s dalšími pojmy, které dle mého názoru spíše vysvětlují, co lze rozumět právě pod pojmem přisvojení, domnívám se, že pro širokou veřejnost je takto stanovená skutková podstata dále zřejmější, tedy jasněji vymezující mantinely zakázaného jednání. Zejména u pojmu „odmítnutí vrácení svěřené věci“ se domnívám, že z pohledu laika nemusí být jednoznačné, že se tímto jednáním lze dopustit trestného činu zpronevěry. Jako slabinu naopak vnímám, že rumunský trestní zákoník, stejně jako český, nestanoví podstatu pojmu přisvojení z hlediska oprávněného vlastníka, tedy že byl trvale/dlouhodobě vyloučen z dispozice s věcí. Česká právní úprava ostatně pojem přisvojení v zákoně nevysvětluje vůbec. Jako předmět útoku rumunský zákonodárce nestanoví *cizí svěřenou věc*, jak je to v českém TZ, ale namísto toho *cizí svěřenou movitou věc*. Uvedené ustanovení mě dovedlo k zamyšlení, zda je vůbec prakticky možné zpronevěřit cizí svěřenou nemovitost, neboť český trestní zákoník to výslovně nevylučuje. Domnívám se však, že s ohledem na evidenci nemovitých věcí v katastru nemovitostí je tato možnost v praxi v zásadě vyloučena, a spíše by přicházela v úvahu kvalifikace skutku za užití jiných skutkových podstat. Jak stanovuje soudobá česká judikatura, pojem přisvojení je naplněn v případě, kdy pachatel s cizí svěřenou věcí naloží v rozporu s předem stanoveným účelem. Rumunský zákonodárce sice výslovně nestanoví předpoklad jednání v rozporu s daným účelem, současně je ale třeba zhodnotit pozitivně, že pojem účelu ve skutkové podstatě vůbec zmiňuje.²⁴⁴

V druhém odstavci trestného činu zpronevěry promítá rumunský zákonodárce princip důvěrných majetkových vztahů rovněž do trestního řízení, kdy osoba, která byla trestným

²⁴³ Legea nr. 286/2009 Monitorul Oficial, Codul Penal, Zákon č. 286/2009 rumunské sbírky listin, trestní zákoník.

²⁴⁴ Tamtéž.

činem zpronevěry poškozena, má sama vyhodnotit, zda má být vedeno proti pachateli trestní řízení. Uvedený odstavec provádí ustanovení čl. 288 odst. 2 rumunského trestního řádu, dle kterého „zákon může stanovit případy, kdy obžaloba může být podána na základě **trestního oznámení poškozeného** nebo po souhlasu příslušného orgánu.“²⁴⁵ Toto pojetí má blízko k institutu českého trestního řádu *stíhání se souhlasem obviněného*,²⁴⁶ právo odepřít souhlas s trestním stíháním ale v tomto případě mají jen osoby, které jsou ve vztahu k pachateli v postavení *rodinném nebo obdobném*. I v této problematice je tak rumunská právní úprava širší, i když s ohledem na skutečnost, že trestní stíhání proti pachateli zpronevěry v praxi mnohdy ani nemůže začít jinak než z podnětu poškozeného, vnímám ji svým způsobem jako nadbytečnou.

---

²⁴⁵ Legea nr. 135/2010 Monitorul Oficial, Codul de Procedura Penala, Zákon č. 135/2010 rumunské sbírky listin, trestní řád.

²⁴⁶ Ustanovení § 163 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád.

7. 2 Srovnání s moldavskou právní úpravou

Zpronevěra na území Moldavska je upravena zákonem č. 985/2002, *moldavským trestním zákoníkem*, ze dne 18. 4. 2002. Stejně jako trestní zákoníky rumunský a český, se i tento člení na obecnou a zvláštní část, dále pak na kapitoly a články, kterých je celkem 388. Trestný čin zpronevěry lze nalézt pod hlavičkou ustanovení článku 191, který je nazvaný *zpronevěra cizího jmění*. Znění základní skutkové podstaty tohoto moldavského trestného činu je následující:

„Delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.“

247

„Zpronevěra cizího jmění, tedy neoprávněné přisvojení cizí věci svěřené k nakládání s ní pachateli, se trestá do výše 850 konvenčních jednotek nebo trestem odnětí svobody až 3 roky, v obou případech s (nebo bez) uložením trestu zákazu činnosti či stanovení povinnosti na dobu maximálně 3 let.“

248

Stejně jako český trestní zákoník, ani ten moldavský v případě zpronevěry dále nerozebírá, co znamená pojem přisvojení. Stejně jako rumunský trestní zákoník pak nestanoví potřebnou minimální výši škody pro to, aby se uvedená skutková podstata posoudila jako trestný čin.²⁴⁹ Moldavský zákoník o přestupcích stanovuje měřítko pro určení výše způsobené škody, při jejímž naplnění se ještě jedná o přestupek, v případě přesáhnutí této výše škody tak lze analogicky odvodit, že se bude jednat o trestný čin. Obdobný způsob úpravy týkající se kriminální hranice škody a jejího stanovení jsme v historickém vývoji zažili již na našem území, jak upozorňuji v kapitole třetí. Již v této kapitole jsem upozorňovala na slabiny, které tento způsob úpravy má z hlediska právní jistoty, vzhledem k totožnosti zmíněných zákonných úprav proto nelze příliš vysokou právní jistotu přisuzovat ani současné úpravě zpronevěry v Moldavsku. Konkrétně moldavský přestupkový zákoník stanoví, že aby mohla být zpronevěra označena za trestný čin, musí být škoda způsobena nejméně ve výši 20 %

²⁴⁷ Legea nr. 985/2002 Monitorul Oficial, Codul Penal Al Republicii Moldova, Zákon č. 985/2002 moldavské sbírky listin, trestní zákoník Republiky moldavské.

²⁴⁸ Tamtéž.

²⁴⁹ Tamtéž.

průměrné mzdy v Moldavsku.²⁵⁰ S ohledem na skutečnost, že se uvedené měřítko velmi často mění, nebudu na tomto místě uvádět konkrétní hodnotu potřebnou pro naplnění skutkové podstaty trestného činu zpronevěry v Moldavsku v roce 2018. Pro ilustraci, že hledisko stanovující rozdíl mezi zpronevěrou jako trestným činem a jako přestupkem, není proměnná jen, co se absolutních čísel týče, ale i z hlediska použitého měřítka pro jejich určení, níže uvádím konkrétní skutkový případ řešený Nejvyšším soudem Moldavska v roce 2008. V té době se škoda posuzovala podle tzv. konvenčních jednotek, které jak dokládá níže uvedené rozhodnutí, byly také proměnné v čase.

Dne 27. 5. 2008 vydal Nejvyšší soud Moldavska rozhodnutí pod spisovou značkou 1ra-428/2008, ve kterém se zabýval problematikou retroaktivity předpisu ve prospěch pachatele související právě se změnou vymezení konvenčních jednotek podzákonným právním předpisem. Jinými slovy stanovil zpětně ve prospěch pachatele, že se nedopustil trestného činu zpronevěry, ale jen přestupku, kterého se dle obžaloby měl dopustit tím, že jako zaměstnanec drah z nádrže lokomotivy zpronevěřil 29,5 kg nafty tím, že ji přelil do pěti plastových nádob. V roce 2008 činilo 25 konvenčních jednotek v Moldavsku 500 LEI jako hranice pro označení skutku za trestný čin zpronevěry. V daném skutkovém případě se ale obviněný již dříve dopustil škody pouze 261 LEI, a proto Nejvyšší soud rozhodl v jeho prospěch.²⁵¹

Skutkové znění výše uvedeného rozhodnutí ilustruje nejtypičtější způsoby spáchání zpronevěry v Moldavsku, což potvrzuje i znění komentářové literatury, které zvláště důrazně zmiňuje zpronevěry páchané ze strany zaměstnanců či státních úředníků.²⁵² Že je tato skutečnost zřejmě v Moldavsku palčivým problémem, potvrzuje i uvedení zpronevěry spáchané zaměstnancem jako jedné z kvalifikačních okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby přímo v trestním zákoníku.²⁵³

---

²⁵⁰ Legea nr. 218/2008 Monitorul Oficial, Contravențional Al Republicii Moldova, Zákon č. 218/2008 moldavské sbírky listin, přestupkový zákoník Republiky moldavské.

²⁵¹ Rozsudek Nejvyššího soudu Moldavska, ze dne 27. 5. 2008, sp. zn. 1ra-428/2008, [online]. [cit. 23. 4. 2018]. Dostupné z: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/search_hot_expl.php?hash=aeb37a3b393b0be4358181a7ed8a48ca1484693924

²⁵² Autor neuveden, CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA COMENTARIU. s. 73. [online] [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://cj.md/uploads/CPRM_Parteia_Speciala.pdf

²⁵³ Legea nr. 985/2002 Monitorul Oficial, Codul Penal Al Republicii Moldova, Zákon č. 985/2002 moldavské sbírky listin, trestní zákoník Republiky moldavské.

8 Zpronevěra de lege ferenda

Samotná skutečnost, že judikurní rozhodnutí Nejvyššího soudu tvoří jednu z nejvýznamnějších kategorií zdrojů této práce, již dokládá důvodnost kapitoly týkající se zpronevěry *de lege ferenda*. Česká republika se z hlediska právních systémů řadí ke kontinentálnímu systému práva, což zjednodušeně řečeno znamená, že bychom se v našich zeměpisných šířkách měli, co se týče právních pravidel, řídit výhradně psanými právními předpisy. Současná situace v České republice ale spíše nasvědčuje skutečnosti, že bychom měli náležet k tzv. anglosaskému právnímu systému, kde jsou základním pramenem práva tzv. *precedenty* (významná soudní rozhodnutí).²⁵⁴

Jak podrobně rozebírám v kapitole čtvrté této práce, současná skutková podstata zpronevěry je z hlediska výkladu většiny svých podstatných znaků dokreslována judikaturou NS. Trestní zákoník neposkytuje výklad pojmu *svěření* ani *přisvojení*. Pokud si tedy laik neví rady, jakého jednání by se z pohledu skutkové podstaty zpronevěry měl vyvarovat, nezbyvá mu si buď najmout advokáta, anebo se začít věnovat studiu judikatury. Nutno podotknout, že stále hovoříme o trestním právu, o popisu činů, které zasahují do společností nejvíce ochraňovaných hodnot a o možných trestních sankcích, které mohou zcela změnit život jednotlivce. Jsem toho názoru, že v tomto směru by měla celospolečensky existovat vyšší osvěta, která by měla vést k výsledku snížení počtu kriminálních činů. Pro začátek by nejspíše stačilo rozšíření rozsahu výkladových ustanovení obsažených v obecné části trestního zákoníku.

O otázce, co je obsahem pojmů *svěření* a *přisvojení* ve smyslu trestného činu zpronevěry, se vedlo již mnoho právních sporů, které skončily až u Nejvyššího soudu, jenž tyto pojmy definoval ve svých četných rozhodnutích. V praxi se z těchto definic obvykle vychází, protože názory Nejvyššího soudu jsou autoritativně závazné. Faktem ale je, že před stanovením takových definic, které jsou obdobou těch legálních, nedošlo k žádnému legislativnímu procesu, tak jak je ve svém základu vyžadován již Ústavou, nejvyšším zákonem státu. S ohledem na skutečnost, že některé výklady NS se již stihly v praxi i osvědčit a řada odborníků je vnímá jako faktickou skutečnost, navrhovala bych takové na jisto postavené

---

²⁵⁴ KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Vyd. 1., 3. dot. Praha: C. H. Beck, 1995. Beckovy právnické učebnice. s. 92 – 95.

definice zavést přímo do trestního zákoníku tak, aby bylo všem zřejmé, co se pod názvem *svěření* a *přisvojení* skrývá, a současně by nebylo možné pohled na věc měnit „pouhým“ dalším rozhodnutím nejvyšší soudní autority. Jak jsem uvedla v předcházející kapitole, některé z definic stanovených na našem území Nejvyšším soudem mají v Rumunsku obsažené přímo v zákonném znění zpronevěry, nebylo by tak dle mého názoru od věci se u nás částečně inspirovat také zahraniční právní úpravou.

Do výkladových ustanovení trestního zákoníku by tak mohla přibýt např. nová ustanovení **§ 139a** a **§ 139b**.

§ 139a
Svěření věci

„Věc je svěřena, pokud je poskytnuta do faktické moci třetí osobě, odlišné od osoby vlastníka. Svěřením se rozumí poskytnutí věci ze strany vlastníka nebo ze strany jiné oprávněné osoby.“

§ 139b
Přisvojení věci

„Věc si přisvojí ten, kdo se chová jako vlastník, přestože jím po právu není, a kdo současně s věcí nakládá v rozporu se stanoveným účelem. Není rozhodné jak ten, kdo si věc přisvojí, s věcí naloží, a zda se tím obohatí. Přisvojením se rozumí trvalé nebo dlouhodobé vyloučení oprávněného vlastníka z dispozice s věcí.“

Vzhledem k tomu, že jsem v této práci upozorňovala na řadu dalších aplikačních nejasností dokreslovaných pouze judikaturou, domnívám se, že novelizace trestního zákoníku by mohla být charakteru ještě mnohem rozsáhlejšího, nadefinování pojmu *přisvojení a svěření věci* ale považuji z hlediska trestného činu zpronevěry za nejpotřebnější. Z toho důvodu jsem se také právě u těchto dvou pojmů pokusila s ohledem na v této práci citovanou judikaturu navrhnout možné zákonné znění.

Mezi oblastí, kterým by se dle mého názoru novela měla dále věnovat, se řadí určení pravidel pro stanovení škody způsobené trestným činem zpronevěry, přičemž speciální

ustanovení by mělo být věnováno způsobu určení škody u zpronevř týkajících se předmětu leasingu. V souvislosti s určením pravidel pro stanovování výše škody, by současně bylo příhodné přímo v trestním zákoníku definovat, co se rozumí tzv. souborem věcí, a jaký má tento pojem dopad na stanovení výše škody způsobené zpronevřou.

Co se týče vymezení zpronevř ve vztahu ke skutkovým podstatám dalších trestných činů proti majetku, domnívám se, že řešení rozdílů mezi jednotlivými skutkovými podstatami by do budoucna již nemělo být předmětem sporů a nejasností, a tedy ani rozhodování ze strany Nejvyššího soudu. Tomu by měla předcházet nová zákonná úprava jednoznačně definující všechny zákonné pojmy každé ze skutkových podstat. Těmito návrhy se na tomto místě již nebudu více zabývat, neboť se domnívám, že by měly být rozebrány na stránkách jiné odborné práce pojednávající samostatně o každém z těchto trestných činů.

9 Závěr

Trestné činy proti majetku jsou dlouhodobě nejvíce zastoupeny na celkové kriminalitě v České republice. Trestný čin zpronevěry se řadí mezi ty z nich, které mají na tomto prvenství největší podíl. Jednáním naplňujícím podstatu tohoto trestného činu je zasahováno do majetkových vztahů založených na důvěře, které jsou předpokladem ekonomické efektivity ve většině oblastí lidské činnosti. Přestože byl trestný čin zpronevěry v právní úpravě na našem území zakotven již roku 1852, tak i jeho vymezení v účinném trestním zákoníku činí v praxi určité aplikační problémy. Stěžejní znaky skutkové podstaty nejsou zákonodárcem definovány a jeho role je tak nahrazována Nejvyšším soudem, jehož rozhodnutí by z formálního hlediska neměla mít obecně závazný charakter. V důsledku toho se Česká republika dostává do situace, ve které se odcizuje jak základním principům dělby moci v právním státě, tak i právní kultuře, do které je řazena.

Podle jedné ze základních zásad trestního práva hmotného, jímž je odpovědnost za zavinění, se zavinění pachatele musí vztahovat ke všem typovým znakům daného trestného činu. Není vyžadováno, aby měl pachatel o těchto znacích podrobné odborné znalosti, ale spíše, aby měl obecnou představu, co se jimi rozumí, a jaké jednání je tedy z hlediska společností nejpřísněji chráněných hodnot nepřípustné. Pod pojmem **přisvojení cizí věci**, obsaženém v objektivní stránce zpronevěry, si dle mého názoru běžný občan představí pouze neoprávněné nakládání s věcí za účelem osobního prospěchu. Tedy typicky zpronevěru cizích peněz. Ne každého by ale napadlo, že lze tento pojem naplnit např. i při **vyhození, darování** anebo **neoprávněném zadržování** této cizí věci. V řízení vedeném v důsledku naplnění pojmu přisvojení jedním z těchto způsobů navíc většinou dochází ke zjištění, že skutkový případ, který je před soudem řešen, se ve své podstatě vůbec netýká ochrany vlastnictví, ale spíše tzv. vyřizování účtů v důsledku nepovedených mezilidských vztahů. Lze si tak položit otázku, na kolik by měly být trestní soudy řešením případů tohoto charakteru zatěžovány, a zda by naopak nebylo v tomto ohledu přínosnější nastavení jednoznačných zákonných pravidel, které by většinu potenciálních pachatelů tohoto typu odradily od řešení osobních vztahů takovýmto způsobem. Za inspirativní lze v tomto ohledu označit právní úpravu zpronevěry v Rumunsku, která uvádí k pojmu přisvojení obdobnou definici, jakou nalezneme v rozhodnutích českého Nejvyššího soudu. Při jednoznačném vymezení pojmů skutkové podstaty zpronevěry v trestním zákoníku, by nadále nemohlo být pochyb o dodržování

základních trestněprávních zásad, ani pravidel pro dělbu moci. Současně by žádný z pachatelů nemohl být před soudem překvapen, že je jeho jednání trestným činem, protože neznalost zákona neomlouvá. Existence principu neznalost judikatury neomlouvá, mi v našem právním prostředí dosud není známa.

Na základě studia judikatury a odborné literatury jsem dospěla mimo jiné ke zjištění, že pro orgány aplikující právo nemusí být vždy v konkrétním skutkovém případě jednoznačné podstatou podstatu jakého trestného činu trestněprávní jednání pachatele subsumovat. Je například otázkou, zda má být existence či neexistence obohacení rozlišujícím měřítkem mezi trestným činem zpronevěry a podvodu, když existují aktuální rozhodnutí Nejvyššího soudu, která znak obohacení jako podmínku pro naplnění skutkové podstaty dle ustanovení § 206 trestního zákoníku vylučují. Jak upozorňuji v obsahu práce, v některých případech si totiž chápání podmínek pro naplnění konkrétního trestného činu judikaturou rozporuje s odbornými komentáři a někdy je dokonce i rozhodnutí NS vnitřně rozporné. Přitom jak judikoval Ústavní soud ve svém nedávném nálezu, rozhodnutí trestního soudu se dostává do rozporu se zásadou **nullum crimen sine lege** už i v případě, kdy v rámci kvalifikace skutku došlo k záměně skutkových podstat hrozících sankcí ve stejné trestní sazbě. V případě nesprávné kvalifikace skutku jako zpronevěry spáchané osobou, která má zvlášť uloženo chránit zájmy poškozeného, pak takovýto zásah do práv může být ještě fatálnější.

Lze tak shrnout se zhodnocením, že veškeré v této práci probrané instituty souvisejí s tímž problémem, a sice absencí dostatečných zákonných definic jak pro skutkové podstaty jednotlivých trestných činů proti majetku, tak i pro v praxi se typicky vyskytující specifické případy spáchání zpronevěry. V kapitole *de lege ferenda*, kde jsem rovněž upozorňovala na potřebnost výkladové novely trestního zákoníku, jsem se pokusila u dvou, pro zpronevěru nejpodstatnějších pojmů skutkové podstaty, rovněž navrhnout jejich možné zákonné znění. Jsem totiž přesvědčena, že kvalitní legální definice týkající se pojmů zakázaného jednání mohou působit jako prevenčně-výchovný prostředek mnohem efektivněji než nejednoznačné skutkové podstaty, jejichž možný obsah si z pohledu laika lze mnohdy představit až v řízení před soudy, a ani ty se navzájem nemusejí vždy shodovat.

Seznam zkratk

Tzn. = to znamená

TOPO = zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob

PO = právnická osoba

Např. = například

FO = fyzická osoba

Odst. = odstavec

Písm. = písmeno

NS = Nejvyšší soud

TZ = zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Seznam použitých zdrojů

a) Literatura

- 1) ČERNÁ, Stanislava a Stanislav PLÍVA. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. Scripta iuridica. 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7.
- 2) DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4.
- 3) GRIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer. 536 s. ISBN 978-80-7478-614-3.
- 4) HENDRYCH, Dušan, a kol. *Právní slovník*. Praha: C. H. Beck, 2009. 1481 s. ISBN 978-80-7400-059-1. Heslo Právní jistota.
- 5) Jiří JELÍNEK a kol. *Trestní zákon a trestní řád: s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 10. 2006*. Praha: Linde, 2006. 1055 s. ISBN 80-7201-618-1.
- 6) JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou: zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2014. 1248 s. Glossátor. ISBN 978-80-7502-049-9.
- 7) JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). 976 s. ISBN 978-80-7502-044-4.
- 8) JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). 976 s. ISBN 978-80-7502-236-3.
- 9) KLÍMA, Josef. *Nejstarší zákony lidstva: Chammurapi a jeho předchůdci*. 1. vyd. Praha: Academia, 1979. 382 s.
- 10) KLÍMA, Karel. *Komentář k Ústavě a Listině*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 1448 s. ISBN 978-80-7380-140-3.

- 11) KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Vyd. 1., 3. dot. Praha: C. H. Beck, 1995. Beckovy právnické učebnice. s. 92 – 95. 247 s. ISBN 80-7179-028-1.
- 12) KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. 968 s. ISBN 978-80-7179-082-2.
- 13) VANTUCH, Pavel. *Trestní zákoník s komentářem: k 1. 8. 2011*, Olomouc: ANAG, 2011. Právo (ANAG), 1368 s. ISBN 978-80-7263-677-8.
- 14) KUČHTA, Josef. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné: zvláštní část*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. 656 s. ISBN 978-80-7400-047-8.
- 15) SOVÁK, Zdeněk a Jiří JELÍNEK. *Trestní zákon a trestní řád: novelizované znění trestních kodexů s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 1994*. Praha: Linde, 1993. 650 s. ISBN 80-85647-26-5.
- 16) ŠÁMAL, Pavel, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav. *Trestní zákon*. 6. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004, 723 - 1719 s. ISBN 80-7179-896-7.
- 17) ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, 1451 - 3586 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

b) Právní předpisy

- 18) Zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích
- 19) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- 20) Zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- 21) Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon
- 22) Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1962 do 30. 6. 1990

- 23) Zákon č. 175/1990 Sb.
- 24) Nařízení vlády č. 258/1990 Sb.
- 25) Nařízení vlády č. 464/1991 Sb.
- 26) Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 7. 1990 – 31. 12. 1991
- 27) Zákon č. 290/1993 Sb.
- 28) Zákon č. 140/1961, trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1994 do 30. 6. 2006
- 29) Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1994 do 31. 12. 2001
- 30) Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 1. 1994 do 30. 6. 2006
- 31) Zákon č. 253/2006 Sb.
- 32) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2010 do 31. 5. 2015
- 33) Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz
- 34) Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR
- 35) Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- 36) Zákon č. 86/2015 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- 37) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- 38) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění účinném od 1. 6. 2015 – 31. 1. 2017
- 39) Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
- 40) Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, v aktuálním znění
- 41) Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob, v aktuálním znění
- 42) Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v aktuálním znění
- 43) Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, v aktuálním znění
- 44) Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění účinném od 1. 9. 2002 do 14. 11. 2002
- 45) Legea nr. 286/2009 Monitorul Oficial, Codul Penal, Zákon č. 286/2009 rumunské sbírky listin, trestní zákoník

- 46) Legea nr. 135/2010 Monitorul Oficial, Codul de Procedura Penala, Zákon č. 135/2010 rumunské sbírky listin, trestní řád.
- 47) Legea nr. 985/2002 Monitorul Oficial, Codul Penal Al Republicii Moldova, Zákon č. 985/2002 moldavské sbírky listin, trestní zákoník Republiky moldavské.
- 48) Legea nr. 218/2008 Monitorul Oficial, Contraventional Al Republicii Moldova, Zákon č. 218/2008 moldavské sbírky listin, přestupkový zákoník Republiky moldavské.

c) Články v odborných časopisech

- 49) JELÍNEK, Jiří. Způsob vyjádření majetkové škody v trestním zákoně. *Bulletin advokacie*. 1989, č. 4, s. 20.
- 50) JELÍNEK, Jiří. Novela trestního zákona 2001. *Bulletin advokacie*. 2001, č. 11-12, s. 137-148
- 51) JELÍNEK, K problematice škody způsobené trestným činem (několik poznámek k novele trestního zákona). *Bulletin advokacie*. 1990, č. 4, s. 76 – 77.
- 52) CIBULKA, Karel. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 7 Tdo 348/2015-20. *Trestněprávní revue*. 2015, č. 9, s. 222
- 53) VUČKA, Jan. Výše škody při zpronevěře předmětu leasingu. *Trestněprávní revue*. 2010, č. 7, s. 211-215

d) Internetové zdroje

- 54) Kriminalita [online]. Česká republika: PČR, 2015 [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2015.aspx>
- 55) Kriminalita [online]. Česká republika: PČR, 2016 [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>
- 56) Kriminalita [online]. Česká republika: PČR, 2014 [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2014.aspx>

- 57) Rozsudek 14 T 214/2017, dotaz pro Okresní soud Praha - západ. In: *Informace pro všechny: informaceprovsechny.cz* [online]. Praha: Informace pro všechny, o.s., 2018 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://www.infoprovsechny.cz/request/rozsudek_14_t_2142017?nocache=incoming-11997#incoming-11997
- 58) Info soud: informace o průběhu řízení [online]. Praha: justice.cz , oficiální server českého soudnictví, 2018 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: http://infosoud.justice.cz/InfoSoud/public/search.do?type=spzn&typSoudu=os&krajOrg=VSECHNY_KRAJE&org=OSSTCPZ&cisloSenatu=14&druhVec=T&bcVec=214&rocnik=2017&spamQuestion=23&agendaNc=CIVIL
- 59) Kárné provinění advokáta a trestní řízení: Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. 3 To 44/2015. In: *Bulletin-advokacie.cz* [online]. ČAK, 2017 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/karne-provineni-advokata-a-trestni-rizeni>
- 60) VITOVSKÁ, Ivana. Advokát prosázel peníze klientů. Dostal podmínku. Hradecký deník.cz [online]. 3. 2. 2018 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://hradecky.denik.cz/zlociny-a-soudy/advokat-prosazel-penize-klientu-dostal-podminku-20180203.html>
- 61) ČTK. Za zpronevěru desítek milionů si bývalý advokát odpyká osm let. České noviny [online]. 20. 9. 2017 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/za-zproneveru-desitek-milionu-si-byvaly-advokat-odpyka-osm-let/1529233>
- 62) HORÁKOVÁ, Alena. Olomoucký advokát půjde za zpronevěru na pět let do vězení, potvrdil Vrchní soud. Olomouc.cz [online]. 14.11.2012 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.olomouc.cz/zpravy/clanek/Olomoucky-advokat-pujde-za-zproneveru-na-pet-let-do-vezeni-potvrdil-Vrchni-soud-19508>
- 63) DRCHAL, Václav. Advokátní jestřábi a straky: 12.10.2015, Euro, str. 39, Václav Drchal. Česká advokátní komora [online]. 12. 10. 2015 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14997>
- 64) Rozsudek Nejvyššího soudu Moldavska, ze dne 27. 5. 2008, sp. zn. 1ra-428/2008, [online]. [cit. 23. 4. 2018] Dostupné z: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/search_hot_expl.php?hash=aeb37a3b393b0be4358181a7ed8a48ca1484693924
- 65) Autor neuveden, CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA COMENTARIU. s. 73. [online] [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://cj.md/uploads/CPRM_Parteia_Speciala.pdf

e) Judikatura

- 66) Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky, ze dne 8. 11. 1930, sp. zn.: Zm I 580/30, in: Vážný (Sbírka rozhodnutí NS 1919 – 1945), [online]. [cit. 13. 11. 2017] Dostupné z <http://www.beck-online.cz/>
- 67) Rozhodnutí Nejvyššího soudu, ze dne 10. 8. 1956, sp. zn.: 1 Tz 126/ 56, [online]. [cit. 2. 11. 2017] Dostupné z Codexis
- 68) Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR, ze dne 17. 3. 1987, sp. zn./ č. j. Tpjf 46/86, [online]. [cit. 15. 11. 2017] Dostupné z Codexis
- 69) Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR, ze dne 16. 6. 1987, sp. zn.: Plsf 2/ 87, [online]. [cit. 21. 11. 2017] Dostupné z Codexis
- 70) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 30. 1. 2004, sp. zn. 11 Tdo 40/2004, [online]. [cit. 27. 11. 2017] Dostupné z Codexis
- 71) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 23. 9. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1014/2015-33, [online]. [cit. 14. 12. 2017] Dostupné z Codexis
- 72) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. 5 Tdo 881/2004, [online]. [cit. 3. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 73) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 14. 7. 2005, sp. zn. 6 Tdo 845/2005, [online]. [cit. 3. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 74) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 8 Tdo 1290/2010, [online]. [cit. 3. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 75) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 25. 11. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1305/2015-43, [online]. [cit. 4. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 76) Usnesení Ústavního soudu, ze dne 3. 4. 2013, sp. zn. IV. ÚS 4617/12-1, [online]. [cit. 20. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 77) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1069/2015-60, [online]. [cit. 24. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 78) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 29. 3. 2017, sp. zn. 7 Tdo 1692/2016, [online]. [cit. 24. 3. 2018] Dostupné z Codexis

- 79) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. 3 Tdo 947/2013-44, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 80) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 13. 8. 2014, sp. zn. 8 Tdo 741/2014-37, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 81) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 27. 1. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1582/2015-26, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 82) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 13. 7. 2016, sp. zn. 5 Tdo 182/2016-68, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 83) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 24. 5. 2017, sp. zn. 3 Tdo 403/2017-37, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 84) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 16. 2. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1583/2015-36, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 85) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 15. 10. 2002, sp. zn. 3 Tdo 399/2002, [online]. [cit. 29. 3. 2018] Dostupné z Codexis
- 86) Rozsudek Okresního soudu pro Prahu západ, ze dne 12. 2. 2018, sp. zn. 14 T 214/2017, [cit. 29. 3. 2018] Dostupné na základě diplomantkou podané žádosti soudu podle zákona o svobodném přístupu k informacím (viz internetové zdroje)
- 87) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. 6 Tdo 1173/2003, [online]. [cit. 4. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 88) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 3. 10. 2012, sp. zn. 7 Tdo 423/2012-80, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 89) Usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 20. 9. 2012, sp. zn. 5 To 370/2012, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 90) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 10. 8. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1048/2016-20, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 91) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 20. 8. 2014, sp. zn. 7 Tdo 767/2014-29, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis

- 92) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. 7 Tdo 704/2015-16, [online]. [cit. 5. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 93) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 19. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1181/2015-22, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 94) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 17. 9. 2013, sp. zn. 4 Tdo 896/2013-26, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 95) Usnesení Najvyššieho súdu v Bratislave, ze dne 25. 1. 1991, sp. zn. 1 To 95/90, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 96) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 8 Tdo 267/2016-29, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 97) Usnesení Vrchního soudu v Olomouci, ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. 3 To 44/2015, [online]. [cit. 11. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 98) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1279/2014-31, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 99) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 14. 10. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1077/2014-23, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 100) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 10. 2015, sp. zn. 4 Tdo 1185/2015-26, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 101) Stanovisko Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. Tpjn 304/2001, [online]. [cit. 15. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 102) Nález Ústavního soudu, ze dne ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 2258/14-1, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 103) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 21. 11. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1112/2013-35, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 104) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 8. 2012, sp. zn. 5 Tdo 931/2012-21, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 105) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 15. 12. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1056/2015-27, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 106) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 31. 8. 2017, sp. zn. 7 Tdo 891/2017 - 36, [online]. [cit. 19. 4. 2018] Dostupné z Codexis

- 107) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 25. 2. 2009, sp. zn. 3 Tdo 115/2009, [online]. [cit. 20. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 108) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1298/2012-92, [online]. [cit. 20. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 109) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 25. 11. 2003, sp. zn. 6 Tdo 1225/2003, [online]. [cit. 21. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 110) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 29. 6. 2016, sp. zn. 8 Tdo 768/2016 - 27, [online]. [cit. 21. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 111) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 7. 10. 2010, sp. zn. 4 Tz 49/2010, [online]. [cit. 21. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 112) Usnesení Nejvyššího soudu, ze dne ze dne 25. 7. 2012, sp. zn. 5 Tdo 579/2012 - 50, [online]. [cit. 21. 4. 2018] Dostupné z Codexis
- 113) Rozsudek Nejvyššího soudu Moldavska, ze dne 27. 5. 2008, sp. zn. 1ra-428/2008, [online]. [cit. 23. 4. 2018] Dostupné z: http://jurisprudenta.csj.md/archive_courts/cauta/search_hot_expl.php?hash=aeb37a3b393b0be4358181a7ed8a48ca1484693924

Seznam příloh

- 1) Relevantní výseč týkající se statistika kriminality za rok 2016 (výseč vytvořena diplomantkou na základě tabulky stažená z webových stránek Policie ČR v prosinci 2017, v době dokončení práce již tato data nejsou na uvedeném URL dostupná – viz citace a vysvětlení v kapitole 2)
- 2) Rozsudek okresního soudu Praha – západ sp. zn. 14 T 214/2017, poskytnutý na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, prostřednictvím webových stránek informace pro všechny (URL v Seznamu zdrojů)
- 3) Sdělení okresního soudu Praha – západ o poskytnutí anonymizovaného rozsudku 14 T 214/2017 na základě žádosti diplomantky učiněné prostřednictvím webových stránek informace pro všechny (URL v Seznamu zdrojů)

Příloha č. 2

Pokračování

1

14 T 214/2017

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud Praha-západ rozhodl samosoudkyně Mgr. Jitkou Drábkovou v hlavním líčení konaném dne 12. 2. 2018 v Praze

takto:

Obžalovaná

M [REDACTED] E [REDACTED] R [REDACTED],

nar. 1 [REDACTED], st. přísl. [REDACTED], [REDACTED] trvale bytem [REDACTED],
[REDACTED],

je vinna, že

v blíže nezjištěné době od 31.07.2017 do 31.08.2017 v k.o. [REDACTED], [REDACTED], nechala ze svého rodinného domu [REDACTED], v ulici [REDACTED], pracovníkem Obecního úřadu Štěchovice odvézt a zlikvidovat věci svěřené jí bývalým manželem T [REDACTED] R [REDACTED], nar. [REDACTED], které zde měl na základě ústní dohody, po rozvodu manželství na dobu neurčitou uskladněné, kdy se jednalo o osobní věci, a to konkrétně oblečení na motocykl v hodnotě 3.900,- Kč a dále o věci v majetku společnosti [REDACTED] [REDACTED], konkrétně o 5 krabic a 4 pytle různého druhu nového oblečení určeného k dalšímu prodeji v celkové hodnotě 133.959,- Kč a dále o 3 ks zimních pneumatik zn. Continental nezj. rozměru na vozidlo tov. zn. [REDACTED] v celkové hodnotě 9.000,- Kč a 4 ks zimních pneumatik nezj. zn. a rozměru na vozidlo tov. zn. [REDACTED] v celkové hodnotě 8.000,- Kč, čímž způsobila T [REDACTED] R [REDACTED] nar. [REDACTED] škodu ve výši 3.900,- Kč a firmě [REDACTED] škodu ve výši 150.959,- Kč,

tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje Edith Dvořáková

přisvojila si cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která jí byla svěřena a způsobila tak na cizím majetku větší škodu,

čímž spáchala

přečin zpronevěry podle § 206 odst. 1, 3 tr. zákoníku

a odsuzuje se

podle § 206 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 12 (dvanácti) měsíců.

Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 trestního zákoníku se jí výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 24 (dvacetičtyř) měsíců.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaná M. E. R., nar. [redacted], povinna zaplatit na náhradě škody poškozenému T. R., nar. [redacted], částku ve výši 3.900,- Kč, a poškozené firmě T. R., částku ve výši 150.959,- Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu se poškození T. R., nar. [redacted], a firma [redacted], odkazují se zbytkem svých nároků na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Na základě důkazů provedených v hlavním líčení, kdy soud hodnotil tyto důkazy jak samostatně, tak v jejich vzájemné souvislosti dle ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu, dospěl soud bez důvodných pochybností ke skutkovému závěru ohledně skutku tak, jak je podrobně uveden ve výrokové části rozsudku.
2. **Obžalovaná** vypověděla, že není pravdou, že by spáchala trestný čin, poškozený jí nikdy žádné věci nesvěřil. Obžalovaná pouze chtěla prodat dům, proto ho potřebovala vyklidit. Opakovaně poškozeného vyzývala, aby si přijel pro své věci, pokud tam nějaké má, na což nikdy nereagoval. Proto v srpnu přistoupila k tomu, že dům vyklízela sama, přičemž nechala odvézt pouze nějakou autobaterii, staré barvy a vyjetý olej. Pokud se odvážely nějaké krabice s věcmi, jednalo se o její věci. Byla nucena dům vyklidit sama, poškozený jí s tím nijak nepomohl, ačkoliv ho už od začátku roku k tomuto vyzývala. Poškozený měl po celou dobu neomezený přístup do domu, protože měl klíče, které jí odmítl vrátit, kolem toho byl konflikt, který řešila policie. Poškozený si často jezdil do domu pro své věci, někdy tomu byla obžalovaná přítomna, někdy ne, takže nemá přehled o tom, co vše si odvezl. Toto skočilo v březnu 2017, kdy obžalovaná vyměnila zámky, ale do té doby si tam poškozený jezdil, kdy chtěl, a to i bez dozoru. Dále obžalovaná odmítla vypovídat.
3. **Poškozený T. R.** v procesním postavení svědka vypověděl, že obžalovaná je jeho bývalá manželka. Při rozvodu se s obžalovanou dohodli, že poškozený jí dům nechá za odstupné 100 000 Kč, takže dům přepsal na ni, ale po svém odstěhování v domě na půdě a ve sklepě nechal některé své osobní a firemní věci, na čemž se s obžalovanou dohodli ústně. V srpnu od obžalované dostal e-mail s tím, že si má věci odvézt, na to jí odpověděl, že takhle narychlo nemá věci kam dát, že musí najít nějaký sklad nebo jiné místo a že je nestihne odvézt, neboť byl s dětmi a zbytek času pracoval. S obžalovanou nebyli nijak domluveni na konkrétním termínu, kdy si má poškozený zbytek věcí odvézt, poškozený nevěděl o tom, že obžalovaná chce dům prodat a že na to spěchá. Následně k domu přijel v září, kdy už na zahradě ležely pouze prázdné krabice. Poškozený se ptal, kde jsou jeho věci, a obžalovaná řekla, že je vyhodila, nijak to neodůvodnila. Poškozený dále specifikoval své věci a věci zakoupené na jeho firmu, které měl uskladněné v domě obžalované a které obžalovaná z domu odvezla. Část zboží, které tam měl

Shodu s prvopisem potvrzuje Edith Dvořáková

uskladněné, patřilo dodavateli a bylo určené k prodeji do komise a on si ho měl vyzvednout, ale dosud si ho nevyzvedl, proto tam zůstalo. Věci v domě nechal mnohem víc, ale přesně si je již nepamatuje. Poškozený neví, jak konkrétně obžalovaná s věcmi naložila. Děti mu říkaly, že je vyhazovala se svým milencem, na policii zjistil, že si na to najala někoho z obecního úřadu. Z předmětných věcí nedostal nic zpátky. Dále uvedl, že i když měl klíče od domu, nechodil tam, pouze si tam jezdil pro děti a ani tehdy nešel dovnitř, případně šel pouze do chodby. Když chtěl do domu vstoupit ještě předtím, než došlo k přepisu, nemohl odemknout dveře a musel volat policii, za jejíž přítomnosti mu obžalovaná musela předat klíče, ale po přepsání domu obžalovaná opět vyměnila zámky. Ke vztahům s obžalovanou uvedl, že poté, kdy došlo k přepisu domu, přestala komunikace mezi ním a obžalovanou fungovat, obžalovaná mu začala dělat naschvály, jejich vztahy jsou velmi špatné.

4. Svědek M. S. vypověděl, že obžalovaná mu zavolala v létě nebo na podzim roku 2017 s tím, zda by jí mohl přistavit kontejner, že má něco na vyhození. Svědek tedy přijel před dům obžalované, kde složil jeden kontejner a jel pro druhý. Poté přijel zpět, vyměnil prázdný za plný, který odvezl. Takto odvezl dva nebo tři kontejnery věcí. Věci měla obžalovaná již připravené u vrat. Kromě obžalované u toho byl ještě nějaký pán. V kontejneru byly krabice a pytle, svědek neví, co bylo uvnitř, obžalovaná mu řekla, že jsou to věci na vyhození po manželovi. Asi 14 dní poté svědek odvážel pneumatiky, odvezl je multikárou, neví, kolik pneumatik přesně bylo, bylo jich více.
5. Svědek J. J. druh obžalované, odmítl k věci vypovídat.
6. K objasnění skutkového stavu byly soudem dále provedeny listinné důkazy, na jejichž základě dospěl soud k níže uvedeným zjištěním.
7. Z úředního záznamu Policie ČR bylo zjištěno, že poškozený T. R. dne 3. 11. 2017 nahlásil vyhození svých osobních a firemních věcí z domu své bývalé manželky.
8. Z faktur a seznamu byla zjištěna hodnota zboží zakoupeného poškozeným.
9. Z úředního záznamu Policie ČR ze dne 27. 11. 2017 bylo zjištěno, že kurz koruny ke zlotému činil 6,034 Kč/1 PLN.
10. Z odborných vyjádření bylo zjištěno, že hodnota bundy, kalhot, dvou párů kožených bot na motocykl a chrániče páteře byla stanovena na 3 900 Kč, hodnota 7 kusů zimních pneumatik na 17 000 Kč.
11. Z emailové komunikace mezi obžalovanou a poškozeným bylo zjištěno, že obžalovaná poškozeného prostřednictvím emailu ze dne 19. 6. 2017 vyzvala, aby si do 31. 7. 2017 odvezl všechny své věci, které jsou na pozemku obžalované, s tím, že pokud tak poškozený neučiní, obžalovaná věci vyhodí. Dne 9. 7. 2017 obžalovaná poškozeného vyzvala, aby jí dal vědět, kdy plánuje přijet pro své věci a sdělila mu, že začátkem srpna bude vyklízet sklep, půdu a garáž. Poškozený na tento email reagoval, přičemž poukazoval na dohodu o uložení věcí v domě obžalované. Obžalovaná v emailu ze dne 10. 7. 2017 uvedla, že u sebe nechce mít jeho věci a že byli dohodnuti na termínu 31. 7. 2017.
12. Z rozsudku Okresního soudu Praha – západ ze dne 20. 7. 2016, č. j. 13 C 324/2015-120, který nabyl právní moci dne 26. 8. 2016, bylo zjištěno, že manželství obžalované a poškozeného bylo rozvedeno.
13. Z dohody o úpravě výživného, majetkových poměrů a bydlení pro dobu po rozvodu ze dne 16. 11. 2016 bylo zjištěno, že mezi obžalovanou a poškozeným bylo dohodnuto, že nemovitě věci ve společném jmění manželů případnou do vylučného majetku obžalované, a to po zaplacení peněžních prostředků ve výši 100 000 Kč poškozenému. Obžalovaná s poškozeným se dále dohodli, že v domě na adrese [redacted], bude po zaplacení výše uvedené částky

Shodu s prvopisem potvrzuje Edith Dvořáková

nadále bydlet výlučně obžalovaná společně s [REDAKCE] a poškozený dům natrvalo opustí a nebude jej nadále žádným způsobem užívat.

14. Z potvrzení o platbě bylo zjištěno, že částka 100 000 Kč byla zaplacená z účtu obžalované dne 2. 1. 2017.
15. Z faktury bylo zjištěno, že obžalovaná byla dne 11. 3. 2017 vystavena faktura ve výši 13 296 Kč na zálohu na dodávku vchodových dveří.
16. Z inzerátů uveřejněných na webových stránkách sbazar.cz byly zjištěny ceny, za které jsou nabízeny bundy na motorku a pneumatiky.
17. K osobě obžalované bylo z opisu rejstříku trestů zjištěno, že obžalovaná doposud nebyla soudně trestána. Z opisu z evidence přestupků bylo zjištěno, že obžalovaná zde nemá žádný záznam. Ze zprávy o pověsti bylo zjištěno, že obžalovaná nemá v evidencích Policie ČR žádný záznam jako osoba prověřovaná, podezřelá nebo obviněná. Ze zprávy z místa bydliště bylo zjištěno, že obžalovaná nebyla komisí k projednávání přestupků města [REDAKCE] řešena v přestupkovém řízení.
18. Po vyhodnocení všech shora popsanych a v hlavním líčení provedených důkazů, a to jak jednotlivě, tak i v jejich vzájemné souvislosti, se zřetelem na ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu, kdy soud zároveň shromáždil dostatek podkladů pro své rozhodnutí, dospěl k jednoznačnému závěru o vině obžalované.
19. Obžalovaná jednání, které jí bylo kladeno za vinu, u hlavního líčení popřela. Připustila pouze, že dům, který byl po rozvodu s poškozeným v jejím vlastnictví, vyklízela, neboť ho chtěla prodat, přičemž poškozeného opakovaně vyzývala, aby si přijel pro své věci, pokud tam nějaké má. Jelikož na to poškozený nereagoval, obžalovaná dům v srpnu 2017 vyklidila. Obžalovaná přitom uvedla, že nechala odvézt pouze autobaterii, staré barvy a vyjetý olej, jinak se jednalo o její věci. Obžalovaná rovněž vypověděla, že poškozený měl po celou dobu neomezený přístup do domu, přičemž si poškozený často jezdil do domu pro své věci, a to i v nepřítomnosti obžalované. Obhajoba obžalované byla ovšem vyvrácena ostatními provedenými důkazy, zejména výpovědí poškozeného, který uvedl, že na uskladnění jeho věci byli s obžalovanou ústně dohodnuti. Připustil, že obžalovaná ho k odvozu věcí vyzývala, ovšem poškozený na to neměl hned čas a rovněž neměl věci kde uskladnit, proto věci k výzvě obžalované z domu neodvezl. Poté, kdy do domu přijel, byly věci již odvezené, přičemž obžalovaná mu řekla, že věci vyhodila. Poškozený rovněž specifikoval, které věci měl v domě uskladněné, s tím, že věci v domě nechal víc, než uvedl, ale další věci si již přesně nepamatuje. Obhajoba obžalované přitom byla vyvrácena rovněž výpovědí svědka S [REDAKCE], o jejíž věrohodnosti nemá soud důvod pochybovat, neboť se jedná o osobu, která nemá k obžalované ani poškozenému žádný vztah. Z výpovědi svědka vyplývá, že v předmetné době na žádost obžalované přistavil k jejímu domu kontejner, přičemž dva až tři naplněné kontejnery následně odvázel. Ačkoliv svědek uvedl, že nevěděl, co bylo v krabicích a pytlích vyhazovaných do kontejnerů, vypověděl, že mu obžalovaná řekla, že se jedná o věci na vyhození po manželovi. Z výpovědi svědka je dále zřejmé, že obžalovaná nechala po cca 14 dnech odvézt větší množství pneumatik, což rovněž podporuje tvrzení poškozeného ohledně věcí, které měly být z domu obžalované odvezeny. Výpověď poškozeného je konečně podporována i provedenými listinnými důkazy, především emailovou komunikací mezi ním a obžalovanou, z níž je zřejmé, že obžalovaná poškozeného vyzývala k odvezení jeho věcí s tím, že pokud tak do uvedeného data neučiní, obžalovaná věci vyhodí. Hodnota předmetných věcí byla stanovena na základě odborných vyjádření a faktur doložených poškozeným. Z provedeného dokazování tak vyplývá, že v domě obžalované byly uskladněny věci, které byly majetkem poškozeného, případně jeho firmy, tyto věci tedy byly svěřeny obžalované, neboť je měla, i bez případné ústní dohody, o jejíž existenci ale soud nepochybuje, ve faktické moci. Obžalovaná přitom s těmito věcmi, které nebyly jejím majetkem, naložila bez vědomí a souhlasu poškozeného

Shodu s prvopisem potvrzuje Edith Dvořáková

tak, že je nechala odvézt a zlikvidovat. Vina obžalované ve smyslu podaného návrhu na potrestání tak byla provedeným dokazováním prokázána.

20. Zjištěné jednání obžalované pak soud právně hodnotil následovně. Obžalovaná svým jednáním podrobně popsaným ve výrokové části rozhodnutí naplnila veškeré znaky skutkové podstaty přečinu zpronevěry podle § 206 odst. 1, 3 tr. zákoníku, když si přisvojila cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která jí byla svěřena, a způsobila tak na cizím majetku větší škodu.
21. Při stanovení druhu a výměry trestu pak soud postupoval dle § 38 a § 39 odst. 1 tr. zákoníku, kdy zohlednil povahu, závažnost spáchaného činu, osobní, rodinné, majetkové i jiné poměry obžalovaného, přihlédl k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnostem jeho nápravy i k jeho chování po činu a též se podrobně zabýval okolnostmi polehčujícími a přitěžujícími podle ustanovení §§ 41 a 42 tr. zákoníku.
22. Ve prospěch obžalované hovoří skutečnost, že doposud nebyla soudně trestána a k její osobě nebylo zjištěno ani žádných jiných negativních poznatků. Přitěžující okolnosti soud neshledal. Soud s ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl k závěru, že na obžalovanou postačí působit ještě trestem výchovným, proto jí uložil trest odnětí svobody na spodní hranici trestní sazby stanovené pro přečin zpronevěry podle § 206 odst. 3 tr. zákoníku, tedy ve výměře 12 měsíců, jehož výkon podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání 24 měsíců, přičemž dle soudu právě takto dlouhá doba odpovídá délce uloženého trestu odnětí svobody a je dostatečně dlouhá k tomu, aby obžalovaná prokázala, že se jednalo o ojedinelý excés z jejího jinak řádného života a že se ze svého jednání poučila.
23. Pokud jde o nároky na náhradu škody, s nimiž se poškození řádně a včas připojili k trestnímu řízení, bylo poškozeným vyhověno ve výši odpovídající hodnotě zpronevěřených věcí stanové na základě odborných vyjádření a doložených faktur. Se zbytkem svých nároků potom byli poškození odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do osmi dnů ode dne doručení jeho opisu a to ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Odvolání nemůže podat ten, kdo se práva podat odvolání zákonným způsobem vzdal. Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabrání věci, poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Osoba oprávněná může rozsudek napadnout pro nesprávnost některého jeho výroku, proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný, nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody, má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody. Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce též příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec manžel a druh.

Odvolání musí být ve shora uvedené lhůtě nebo v další lhůtě k tomu stanovené předsedou senátu soudu I. stupně také odůvodněno tak, aby bylo patrné, ve kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku, nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda je podáván, byť i z části ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného. Odvolání lze oprít o nové skutečnosti a důkazy.

Shodu s prvopisem potvrzuje Edith Dvořáková

Nesplňuje-li odvolání státního zástupce, či odvolání, které podal za obžalovaného jeho obhájce nebo odvolání, které podal za poškozeného jeho zmocněnec výše uvedené náležitosti, vyzve je předseda senátu, aby vady odstranili ve lhůtě pěti dnů, jinak bude odvolacím soudem odvolání odmítnuto.

Praha 12. února 2018

Mgr. Jitka Drábková, v.r.
samosoudkyně

Příloha č. 3

OKRESNÍ SOUD PRAHA – ZÁPAD

Kameličská 19, 118 19 Praha 1

tel.: 257 199 246, fax: 257 533 487, e-mail: xxxxxxxxxxx@xxxxx.xxxxx.xxxxxxxxx.xx, IDDS: q6zabw2

NAŠE ZNAČKA: 32 Si 55/2018
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Anna Štěpánková
DNE: 29.3.2018

Vážená paní

□

Věc: Poskytnutí informací podle § 14 odst. 5, písm. d) zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Na základě Vaší žádosti podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, kterou zdejší soud obdržel dne 28.3.2018, Vám zasíláme anonymizované nepravomocné rozhodnutí zdejšího soudu, sp. zn. 14T 214/2017.

S pozdravem

JUDr. Eliška Kalábová, v.r.
asistentka soudce
Okresního soudu Praha – západ

Název diplomové práce v Českém jazyce, abstrakt v Českém jazyce, tři klíčová slova v Českém jazyce

Trestný čin zpronevěry dle ustanovení § 206 TZ

Abstrakt – ČJ

Tato diplomová práce pojednává o trestném činu zpronevěry dle ustanovení § 206 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v aktuálním znění, o skutkové podstatě, která ochraňuje vlastníky před prolomením důvěry, kterou projeví ve vztahu ke třetí osobě, když ji za určitým účelem umožnili nakládat se svým majetkem. Právě projevenou důvěrou se zpronevěra odlišuje od jiných trestných činů proti majetku, mezi něž se řadí. U zpronevěry dochází ke svěřeni věci ze strany oprávněné osoby, což s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu znamená předání věci do faktické moci pachatele. Svěřitelem nemusí být pouze vlastník, ale i jiná osoba, která má věc oprávněně ve své moci. Pokud se pachatel rozhodne svěřenou důvěru prolomit, svěřenou věc si přisvojí, čímž se při splnění dalších podmínek stane trestně odpovědným za zpronevěru. Pojem přisvojení lze jakožto obligatorní znak objektivní stránky zpronevěry, který současně trestní zákoník nikterak nedefinuje, označit za jednu ze stěžejních otázek této práce.

Práce je členěna celkem do devíti kapitol, kdy některé z nich jsou dále členěny na podkapitoly. Vzhledem k tomu, že nezbytným předpokladem vzniku trestní odpovědnosti je naplnění znaků skutkové podstaty, lze za stěžejní kapitolu této práce označit kapitolu čtvrtou, která se typovým znakům věnuje. Východiskem pro tuto kapitolu je účinné znění ustanovení § 206 trestního zákoníku, doplněné komentářem autorky, týkajícím se nejaktuálnějších novelizací. V následujících podkapitolách čtvrté kapitoly autorka postupně pojednává o objektu, objektivní stránce, předmětu útoku, subjektivní stránce, subjektu a o kvalifikační okolnosti dle ustanovení § 206 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, kde se zejména zaměřuje na zpronevěru spáchanou advokátem. Krom problematiky „*advokátských hrdelních zločinů*“ se autorka v textu práce zabývá i dalším specifickým způsobem spáchání zpronevěry, a to spáchané v souvislosti s leasingem, hojně používaným, a současně zákonem neupraveným smluvním typem. V rámci celé práce se autorka snaží o komplexní rozbor problematiky a

zasazení tématu zpronevěry jak do kontextu historického, tak zahraničního. Pro ilustraci aktuálního významu tématu rovněž předkládá zpracované statistické údaje. Kapitola s názvem zpronevěra de lege ferenda dokládá, že se autorka neuchyluje jen k deskriptivní a komparativní metodě, ale že k tématu rovněž přistupuje analyticky s přiměřenou dávkou kritiky, na základě které navrhuje možné změny právní úpravy. Ve vztahu k navrhovaným změnám vnímá autorka jako problematické zejména nedostatečné definování typových znaků v trestním zákoníku, a to nejen u zpronevěry, ale i jí příbuzných trestných činů. Pro názornost témat napříč celou diplomovou prací, autorka uvádí také konkrétní skutkové případy, o nichž soudy v minulosti rozhodovaly.

Tři klíčová slova: Svěření – Přisvojení - Zpronevěra

Název diplomové práce v Anglickém jazyce, abstrakt v Anglickém jazyce, tři klíčová slova v Anglickém jazyce

The crime of embezzlement according to section 206 of Czech criminal code

Abstract – Eng.

This thesis interprets the crime of embezzlement according to section 206 of the Act nr. 40/2009 Coll., Criminal code, as amended, it interprets qualified facts of the crime which protects owners from breach of the trust they demonstrated for the benefit of a third person in order to enable disposition with their property. The demonstrated trust differs embezzlement from other crimes against property among which it belongs. The essential characteristic of the examined crime is entrustment which relating to the established practices of the Supreme Court means handover of the thing into factual control of the offender. The thing may be entrusted either by the owner, or by the other person who has the thing rightfully in own control. The offender becomes criminal liable when both breaching the given trust and appropriating the entrusted thing. The term appropriation, as the obligatory feature of embezzlement, is not defined by the Czech Criminal code, thus it is one of the essential topics of this thesis.

The thesis is divided into nine chapters and these are further divided into sections. The essential chapter is the fourth one as it deals with the qualified facts of the crime. The basis for that chapter is the effective wording of the section 206 of Criminal code and the author's commentary relating to current amendments. Within the following sections of the fourth chapter the author concerns object, physical elements, object of attack, fault element, subject of the crime and qualifying according to section 206 subsection 4 letter b) of Criminal code and put emphasis on embezzlement committed by an attorney-at-law. Apart from capital

crimes committed by attorneys-at-law the author describes also another common example of embezzlement, that is embezzlement committed in connection with an innominate leasing contract. The author's purpose is to provide a complex analysis of the embezzlement and examine that in connection with historical and foreign law adaptation context. The thesis contains also statistical data to demonstrate topicality of the chosen topic. The chapter called embezzlement de lege ferenda gives evidence that the author does not only apply the descriptive ad comparative method, however she also uses analysing approach with adequate critics, based on that the author suggests potential changes of the legislation. In connection with suggested changes the author perceives as a problem that the elements of qualified facts of the crime are not sufficiently defined in the Criminal code in relation to embezzlement and related crimes. The author focuses on concrete cases to demonstrate the given situation and impacts of the legislation.

Three key words: Entrustment – Appropriation - Embezzlement